



Talousarvio vuodelle 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2025–2028

Khall 11.12.2023 § 286

Kvalt 18.12.2023 § 55

Sisältö

1.	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	4
2.	STRATEGISET PAINOPISTEET VALTUUSTOKAUDELLA 2021–2025	5
	Teuva on toimiva yhteisö.....	6
	Teuvan kunta edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia.....	7
	Teuva on elinvoimainen ja houkutteleva paikka	8
3.	YLEISPERUSTELUT	9
3.1.	Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne ja sitovuustaso	9
3.2.	Kuntatalouden tilannekuva syksyllä 2023.....	10
3.3.	Valtionosuudet ja verotulot.....	12
3.3.1.	Valtionosuudet	12
3.3.2.	Verotulot	14
4.	TEUVAN KUNNAN TALOUS	17
4.1.	Yleistä.....	17
4.2.	Talouden tasapainottamisohjelma päättyy	17
4.3.	Henkilöstömenot	18
4.4.	Tilastoja	19
4.5.	Käyttötalous.....	21
4.6.	Investointisuunnitelma	23
4.7.	Tuloslaskelma.....	23
4.8.	Rahoituslaskelma	25
5.	KUNTAKONSERNI	26
5.1.	Teuvan Vuokratalot Oy	26
5.2.	Teak Oy.....	26
5.3.	Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaari.....	26
5.4.	Teuvan Kaukolämpö Oy	27
6.	SEUDULLINEN YHTEISTYÖ PALVELUTUOTANNOSSA, OSAKKUUSYHTEISÖT	27
6.1.	Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy.....	27
6.2.	Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi.....	28
6.3.	Osakkuusyhteisö: Suomen Yrittäjäopisto Oy	28
7.	KÄYTTÖTALOUS TOIMIALOITTAIN	29
7.1.	Kunnan päätöksenteko ja valvonta	29
7.1.1.	Kunnanvaltuusto	29
7.1.2.	Kunnanhallitus	29
7.1.3.	Elinvoimavaliokunta	29
7.1.4.	Hyvinvointivaliokunta	30
7.1.5.	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja	30
7.2.	Osallisuuden toimiala.....	31
7.2.1.	Osallisuuden toimialan tavoitteet	31
7.2.2.	Toimialan hallinto sekä hallintopalvelut	32
7.2.3.	Tiedonhallinta, tietoturva ja -suoja sekä tietohallinto	32
7.2.4.	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä osallisuustyö	33
7.2.5.	Viestintä.....	33
7.2.6.	Yleinen hanketoiminta.....	34
7.2.7.	Osallisuuden toimialan hanketoiminta.....	35
7.2.8.	Muut yhteistoimintaosuudet	35
7.2.9.	Kirjastopalvelut	36
7.2.10.	Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut	36
7.3.	Oppimisen toimiala	38
7.3.1.	Tavoitteet vuodelle 2024.....	38
7.3.2.	Oppimisen toimialan hallinto	39
7.3.3.	Esi- ja perusopetus	39
7.3.4.	Lukio.....	40
7.3.5.	Varhaiskasvatus	41

7.3.6.	Henkilöstö.....	42
7.4.	Elinvoimatoimiala.....	42
7.4.1.	Tavoitteet vuodelle 2024.....	43
7.4.2.	Elinvoimatoimialan hallinto.....	44
7.4.3.	Tilahallinto 2024.....	44
7.4.4.	Yleiset alueet.....	45
7.4.5.	Vesilaitos.....	46
7.4.6.	Viemärlaitos.....	47
7.4.7.	Ruoka- ja puhtauspalvelut.....	48
7.4.8.	Kaavoitus, maanhankinta ja asuminen.....	49
7.4.9.	Maaseutupalvelut.....	50
7.4.10.	Jätelautakunta.....	51
7.4.11.	Viranomaislautakunta.....	51
7.4.12.	Rakennusvalvonta.....	51
7.4.13.	Elinkeinojen edistäminen.....	53
7.4.14.	Etelä-Pohjanmaan seudun työllisyyden kuntakokeilu.....	53
7.4.15.	TE24 -uudistus.....	53

Liitteet:

- Liite 1. Selvitys henkilöstömäärän kehityksestä vuosina 2017 - 2023 ja -suunnitelma vuodelle 2024
- Liite 2. Teuvan kuntakonserni
- Liite 3. Toimiala- ja luottamushenkilöorganisaatio
- Liite 4. Rakentamisohjelma perusteluineen
- Liite 5. Rakentamisohjelma 2024–2028

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Maailmanpoliittisilla tapahtumilla on heijastusvaikutuksensa myös paikallistasolle. Olemme eläneet epävarmuuden sävyttämää aikaa, joka on näkynyt mm. kustannustason nousuna. Suomen kansantalous on kohdannut inflaation lisäksi voimakkaan korkotason nousun. Syksyllä 2023 olemme taantumassa, joka on alkanut rakennusosalta ja leviämässä muille toimialoille. Samaan aikaan kuitenkin on suunnitteilla isoja vihreään siirtymään nojaavia investointihankkeita.

Vuodesta 2023 on kustannustason noususta huolimatta muodostumassa kuntasektorilla varsin hyvä. Vuonna 2024 kuntatalous kuitenkin kiristyy voimakkaasti. Inflaatio ja korkotason nousu vaikuttavat menotalouteen, valtionosuudet useilla kunnilla pienenevät, ja vuoden 2022 veroprocenttita-soon perustuvat tilitykset ehtyvät. Mikäli taantuma syvenee ja jatkuu, verotilitykset myös vuodelta 2024 pienenevät.

Teuvalla verorahoituksen (verotulot + valtionosuudet) arvioidaan pienenevän vuonna 2024 noin 1,2 miljoonaa euroa kuluvan vuoden tasosta. Kunnanhallituksen hyväksymään talousarvioraamiin otettiin lisämenoja 1,1 miljoonaa. Talousarvion laadintavaiheessa kuitenkin todettiin, että tämä varaus ei riitä, vaan toimintakate ylittää raamin 0,4 miljoonaa euroa. Talousarvio on kuitenkin 2 miljoonaa ylijäämäinen.

Vuonna 2024 valmistaudutaan TE24-uudistuksen toteuttamiseen. Työllisyyspalvelut siirtyvät 1.1.2025 kuntien järjestettäväksi. Suupohjan työllisyysalueeseen kuuluvat Kurikan, Kauhajoen, Kasikisten ja Kristiinankaupungin kaupungit sekä Karijoen, Isojoen ja Teuvan kunnat. Palvelujen järjestämisestä vastaa Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi. Uudistus on kuntien kannalta merkittävä, ja valmisteluajataulu tiivis.

Vuoden 2023 alussa toimintansa aloittaneet hyvinvointialueet ovat toteuttamassa merkittäviä säästö- ja uudistustoimia. Kunnilla on paljon yhdyspintoja hyvinvointialueen toimintoihin ja asukkaat ovat yhteisiä. Yhteistyö on vielä jäsentymätöntä ja hakee muotojaan. Kuntien talouden kannalta merkittävää on, missä määrin hyvinvointialueet siirtymäkauden jälkeen vuokraavat kuntien omistamia tiloja. Kunnat joutuvat myös yhtiöittämään avoimilla markkinoilla tapahtuvan kiinteistöjen vuokraustoiminnan. Teuvan kunnanhallitus on nimennyt työryhmän valmistelevaan asiaa.

Tulevan vuoden aikana valmistellaan kirjaston ja uimahallin hankesuunnitelmia. Erityisesti kirjaston hankesuunnittelussa tulee päästä eteenpäin ja siirtyä rakennustekniseen suunnitteluun. Investointiohjelma sisältää mm. päiväkotien pihojen puutteiden korjaamista. Varaudumme myös teollisuustilojen rakentamiseen sekä tasokkaiden vuokra-asuntojen hankintaan. Myös hanketoiminnalla ja palvelujen kehittämisellä varaudutaan rannikon investointien toteutumiseen.

2. STRATEGISET PAINOPISTEET VALTUUSTOKAUDELLA 2021–2025

Uusi valtuustokausi on alkanut 1.8.2021 ja valtuuston toimikausi käsittää vuodet 2021–2025. Valtuustokauden kuntastrategiaa on valmisteltu eri toimielimissä ja erilaisten kuulemisten ja kommenttikierrosten kautta syksyltä 2021 keväälle 2022 saakka. Valmistelussa on kuultu asukkaita, yhteisöjä, yrityksiä, kunnan esimiehiä ja muita kunnan organisaatioita ja sidosryhmiä. Valtuustoseminaareissa työstetty strategia hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 13.6.2022 § 30.

Valtuusto tiivistä kunnan arvoiksi seuraavat:



Merkittävimmäksi arvoksi katsottiin positiivisuus ja positiivisen kuntakuvan tuottaminen. Positiivisuuden katsottiin sisältävän kaikki muut merkittävät arvot. Se rakentuu strategiaa laatineiden mukaan kunnan houkuttelevuudesta ja itsenäisyydestä, asukkaiden osallisuudesta, yhteisöllisyydestä ja niin edelleen.

Visioksi työskentelyn aikana koostettiin lausahdus: **”Juuret elämään”**. Lausahduksen arvioitiin tarkoittavan *”kasvua, turvallisuutta, palveluja ja toimivaa arkea, yhteisöön kuulumista, osallisuutta, avoimuutta ja mukaansa tempaavaa talkoohenkeä sekä hyvinvoinnin ja hyvän elämän edellytyksiä; kiinnittymistä paikkaan ja maahan, luontoyhteyttä, vahvaa kulttuuriperintöä, sukua ja perhettä, eli kaikkea sitä, minkä takia Teuvasta voi ajatella ja kertoa myös muille positiivisessa valossa.”*

Vision pohjalta koottiin kolme tahtotilaa:

1. Teuva on toimiva yhteisö
2. Teuvan kunta edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia
3. Teuva on elinvoimainen ja houkutteleva paikka

Näiden kolme kokonaisuuden pohjalta työstettiin seuraavat tavoitekokonaisuudet ja niiden saavuttamiseksi suunniteltavat toimenpiteet:

Teuva on toimiva yhteisö

Tavoite	Toimenpiteet
Sosiaalisesti kestävä, osallistava ja asukkaitaan kuunteleva kunta	- Osallisuusohjelma jalostetaan konkreettiseksi osallisuuden vuosikelloksi: - Miten osallisuus toteutuu käytännössä kunnan eri palveluissa ja toiminnoissa - Millä tavoin asukkaita kuullaan suunnittelussa ja päätöksenteossa, matalan kynnyksen osallistaminen, jalkautuminen sinne missä ihmiset jo ovat - Nuorten toiveet ja aloitteet tulevat huomioiduksi asioiden valmistelussa samassa määrin kuin työikäisten tai ikääntyneiden näkökulmat - Pyrkimys kaksisuuntaiseen vuorovaikutukseen, sekä avoimuuteen että kuuntelemiseen - Kunnan ja yhdistysten yhteistyömallin rakentaminen, kumppanuutta kolmannen sektorin kanssa - Kokeilevaa kehittämistä, esim.: vanhempain- ja nuorisotoimikuntatoiminnan kehittämistä, lasten ja nuorten epävirallisempia kuulemisia (esim. Klubin toimikunta) - Eri alueiden ja kylien erilaiset tarpeet huomioiva kehittämisote; kaikille annetaan mahdollisuus tulla kohdelluksi samanvertaisina, tuetaan niitä, jotka tukea tarvitsevat - Edistetään palveluihin pääsyä niille, joilla on haasteita päästä niiden piiriin, kartoitetaan esim. mahdollisuuksia koulukuljetusten parempaan hyödyntämiseen kuntalaisten kulkemiseen - Hyvinvoinnin koordinointi; hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyö on osallistava prosessi - Kunnan viestinnän ja sosiaalisen median käytön tehostaminen, aktiivinen viestintä- ja markkinointikampanjointi
Elinvoimaa harrastuksista, lähi- luonnosta ja vapaa-ajasta	- Avustetaan yhdistyksiä ja tuetaan yhdistystoiminnan toimintaedellytyksiä harrastusten ja vapaa-ajan toiminnan järjestämiseksi - Luodaan tiiviimpiä kumppanuuksia yhdistysten kanssa - Kuunnellaan yhdistysten kokemuksia ja tietoa asukkaiden tarpeista ja toiveista soveltuvien harrastus- ja vapaa-aikamahdollisuuksien löytämiseksi - Edistetään luontoyritysmatkailun ja hyvinvointiyrityksien toimintaedellytyksiä - Kehitetään helppokulkuisia reittejä ja harrastuspaikkoja, jotka soveltuvat kaikenikäisille - Liikunta-alueet ja -paikat vastaavat kuntalaisten sekä urheiluseurojen ja muiden yhdistysten tarpeita
Turvallinen paikka elää	- Kuntatason varautuminen, varautumissuunnittelu, vastuiden suunnittelu - Liikkumisen ja kevyen liikenteen turvallisuuden lisääminen - Ulkoalueiden valaistus ja viihtyvyyden lisääntyminen

Teuvan kunta edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia

Tavoite	Toimenpiteet
Ennalta-ehkäistään lasten ja nuorten sekä perheiden haasteita	• Ennakkovaikutusten arviointi päätöksenteossa • Matalan kynnyksen kohtaamiset ja nuorten keskuuteen jalkautuva toiminta • Ennakoiva ote jo varhaiskasvatuksessa ja ensimmäisinä kouluvuosina, koko perheen huomioiminen lasten ja nuorten kasvun tukemisessa • Ehkäistään kiusaamista yhteisöllisyyttä ja ryhmäytymistä edistämällä • Nuorisotoiminnan (Klubi) vakiinnuttaminen, koulujen ja nuorisotyön yhteistyö; nuorten yhteisölliset tilat ja tapahtumat • Koulun ja koulun ulkopuolisten toimijoiden (esim. yhdistykset) yhteistyö • Nuorten mielenterveyshaasteiden kohtaaminen, kuunteleminen ja puheeksi ottaminen; psykososiaalisen tuen varmistaminen kouluilla, nopea apu tarvittaessa (yhteistyössä muiden toimijoiden, erityisesti hyvinvointialueen kanssa) • Toimivat yhdyspinnat eri toimijoiden (hyvinvointialue, muut kunnat ym.) kanssa • Toimivat ryhmäkoot ja riittävät henkilöstöresurssit • Lasten, nuorten ja perheiden maksuttomat liikunta- ja harrastustoiminnat
Luodaan mahdollisuuksia kasvaa, opiskella, oppia ja kiinnittyä työelämään sekä toimivaan arkeen	• Kouluverkkoa pohdittaessa huomioidaan lapsen etu, resurssien riittävyys, riittävä tuki, työvoiman saatavuus ja tilojen asianmukaisuus; koulumatkojen ei tule olla lapselle ja nuorelle erityisen merkittävä rasite; luodaan tasapuoliset mahdollisuudet kaverisuhteisiin ja saman ikäisiin kavereihin • Ennakoidaan oppilasmäärien kehitystä ja tulevaisuuden työvoimatarpeita • Perheille on tarjolla erityyppisiä asuin- ja asuinaluekorjaus- ja asuinalueratkaisuja • Itsenäistyvien nuorten ja yksin asuvien asuinmahdollisuuksien tarjoaminen • Ennakoiva, matalan kynnyksen tuki yksinäisten ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten, aikuisten ja vanhusten tai mielenterveyshaasteisten kohtaamiseksi (esim. Teuvabiili-toimintamallin juurruttaminen)
Toimitaan luonto- ja ilmasto-ystävällisesti sekä tuleville sukupolville kestäväällä tavalla	• Huomioidaan luontokadosta ja ilmastotilanteesta juontuva yhteiskunnallinen kehityskulku; muutosten vaikutuksiin sopeutuminen; elinkeinojen ja elinolosuhteiden muutokseen varautuminen • Luontovaikutusten arvioinnin lisääminen päätöksenteossa • Energiaomavaraisuuden ja energiatehokkuuden edistäminen • Viheralueiden ja viherrakentamisen monimuotoisuuden huomiointi • Kartoitetaan mahdollisuuksia uusosuuskunta-ajattelun hyödyntämiseksi, esim. aurinkovoimaosuuskunta, yhteiskäyttö(sähkö)autot kylissä • Sähköautoilun kasvuun varautuminen

Teuva on elinvoimainen ja houkutteleva paikka

Tavoite	Toimenpiteet
Palvelut ovat lähellä asukkaiden arkea	- Kriittisten palveluiden säilyttäminen kunnan alueella; yhteistyö eri toimijoiden välillä palveluiden tuottamisessa - Helppotajuisten ja selkeiden sähköisten palveluiden lisääminen; viedään palveluita kylille tai (sähköisesti) suoraan koteihin - Eri ikäisten palveluihin pääsyn huomiointi, tuki sähköiseen asiointiin ja muuhun etäasiointiin - Tulevaisuuden kulkuyhteyksien ja -tapojen kartoittaminen - Kuntaorganisaation selkeä palvelurakenne ja yhteydenottokanavat - Kunnan omien palvelujen (mm. kirjasto, uimahalli, kuntosali) säilyttäminen riittävän laadukkaina ja saavutettavina, omatoimikäytön lisääminen - Aktiivinen viestintä palveluista ja muusta vapaa-ajantoiminnasta
Työntekijät ja perheet haluavat asua ja elää Teuvalla	- Teuvan tunnettavuuden lisääminen ja erottuva kuntamarkkinointi - Positiivisten kokemusten, hyvien mielikuvien ja tarinoiden kertominen - Elinvoimaisen ja vireän keskustan kehittäminen sekä kylien vireyden lisääminen - Osaajien houkuttelu; etätömahdollisuuksien ja paikasta riippumattoman työn hyödyntäminen; työvoiman saatavuuden edistäminen - Luonnonläheisen, vapaa-ajaltaan vireän, maaseutumaisen asumisen markkinointi - Monipuoliset, viihtyisät asuinmahdollisuudet sekä perheille että yksin asuville; asuntojen saatavuus ja aktiivinen markkinointi; edullinen ja laadukas vuokra-asuntotarjonta - Työpaikkojen, asuinmahdollisuuksien ja vapaa-ajanmahdollisuuksien paketointi perheen kokoisiksi paketeiksi ja näiden markkinointi
Yritysten kasvulle ja verkostoitumiselle sekä pienyrittäjyydelle on vahva tuki	- Yritysvaikutusten arviointi ja yritysystävällinen päätöksenteko - Yhteistyö ja aktiivinen vuorovaikutus yrittäjien kanssa - Yritysten toimintaedellytysten tukeminen - Eri elinkaarivaiheissa olevien yritysten toimi- ja työtilojen tarjonta; aloittavien yritysten tukeminen alkuvaiheen maksuttomilla tai kustannustehokkailla tiloilla - Rahallisen tuen mahdollisuuksien (esim. hankerahoitus) kartoittaminen ja hakemisen tukeminen - Toimivien liikenne- ja kuljetusyhteyksien ylläpitämiseen tähtäävä päätöksenteko - Avoimuuteen perustuvat hankinnat - Yhteistyö tapahtumien ja koulutusten järjestämiseksi - Yritys- ja markkinatietoisuuden lisääminen, tutustuminen paikalliseen tarjontaan - Vauhdikkaat lupaprosessit ja hyvä tontti tarjonta - Yritysten verkostoitumisen tukeminen; yhteistyötä koulutustenjärjestäjien, kolmannen sektorin ja elinkeinoelämän kesken; seutukunnallinen yhteistyö - Yrittäjyyskasvatus - Ratkaisujen etsiminen työvoimapulaan ja työvoiman saatavuuteen; työperäisen maahanmuuton hyödyntäminen

Strategiaa on jalkautettu ja pantu toimintaan tässä talousarviossa toimialoittain kirjatuihin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Täten talousarviokirjan sisältö heijastaa strategiassa määriteltyjä tavoitekonaisuuksia.

Strategian toteutumista toteutetaan ensi sijassa itsearviointimenettelyllä. Strategista itsearviointia toteutetaan kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, hyvinvointi- ja elinvoimavaliokunnan sekä kunnan johtoryhmän toimesta. Lisäksi eri toimialat ja tulosalueet soveltavat itsearviointia oman toimintansa arvioinnin apuvälineenä.

3. YLEISPERUSTELUT

3.1. Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne ja sitovuustaso

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Sen on toteutettava kuntastrategiaa ja turvattava kunnan edellytykset lakisääteisten tehtävien hoitamiseen.

Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota ja siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Kunnanvaltuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ovat sitovia. Sitovuustaso on kaikkien toimialojen osalta nettositovuus eli menojen ja tulojen erotus (hallintosääntö 80 §). Käyttötalous on valtuustoon nähden sitova toimialoittain. Investoinnit ovat valtuustoon nähden sitovia määriteltyjen osastojen mukaisesti, kuitenkin siten että kaikki yli 200 000 euron hankkeet tai hankinnat ovat myös erikseen valtuustoon nähden sitovia. Tarkennus hallintosäännössä sitovuustason määrittelyyn investointien osalta on kunnanvaltuuston hyväksymä (19.12.2022 61 §).

Talousarviossa toimialoille osoitetut ulkoiset määrärahat ja ulkoiset tuloarviot ovat valtuustoon nähden sitovia, ettei toimialoille osoitettuja määrärahoja saa siirtää käyttötalousosan ja investointiosan välillä eikä toiselle toimialalle ilman valtuuston päätöstä. Määrärahojen sitovuustaso on kaikkien toimialojen osalta nettositovuus eli menojen ja tulojen erotus.

Kunnanhallituksen toimielimelle osoittamaa määrärahaa ei saa ilman kunnanhallituksen päätöstä ylittää eikä siirtää toiselle toimielimelle. Tuloslaskelmaosan toimintatuottojen ja toimintakulujen sitovuus on sidoksissa siihen, mitä edellä on sanottu käyttötalousosan menomäärärahojen ja tuloarvioiden sitovuudesta.

Rahoitusosassa toimintapääoman muutoserät ovat informatiivisia. Pitkäaikaisia lainoja voidaan vähentää enemmän ja ottaa vähemmän kuin rahoituslaskelmaosaan on merkitty. Kunnan toiminta-ajatus, päämäärät ja tavoitteet sekä toimialueiden toiminta-ajatuksot ja päämäärät ovat siten kaikkia kuntaorganisaatiossa toimivia (luottamushenkilöt ja palkkahenkilöt) sitovia, että kaikkien tulee pyrkiä niiden saavuttamiseen ja toteuttamiseen.

3.2. Kuntatalouden tilannekuva syksyllä 2023

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos heikkeni vuonna 2022 hieman suhteessa kahteen aiempaan vuoteen, mutta säilyi yhä vahvalla tasolla. Vuoden 2022 tilikauden tulos oli negatiivinen 99 kuntakonsernilla, kun se vuonna 2021 oli negatiivinen 48 kuntakonsernilla. Tulos pohjautuu työllisyyden ja talouden hyvään kehitykseen ja siitä seuranneeseen verotulojen kasvuun.

Kuntatalouden vuosikate heikkeni edellisestä vuodesta, mutta oli edelleen yli poistotason ja myös nettoinvestointien. Vuosikate laski vähiten yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä, muissa ryhmissä lasku jatkui jo toista vuotta peräkkäin. Kuntatalouden eriytyminen näkyikin viime vuonna selkeästi suurten kaupunkien ja pienten kuntien välillä.

Kuntakonsernien lainakanta oli vuoden 2022 lopussa noin 43,5 mrd. euroa. Lainakanta kasvoi lähes 1,2 mrd. euroa edellisestä vuodesta, kun taas peruskuntien lainakanta väheni ensimmäistä kertaa koko 2000-luvun aikana.

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus laskee vuonna 2024 vuoden 2023 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 290 milj. eurolla noin 2,5 mrd. euroon. Muutos johtuu pääosin vuonna 2023 sote-uudistuksen yhteydessä kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden kustannusten ja tulojen tarkentumisesta sekä sen vuoksi valtionosuuteen tehtävistä korjauksista. Jotta kuntataloudesta siirtyisi uudistuksen yhteydessä yhtä paljon kustannuksia ja tuloja, tulee tämän hetken arvion mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähentää vuodesta 2024 alkaen pysyvästi noin 224 milj. euroa. Siirtyvien kustannusten ja tulojen tarkentumisesta johtuva valtionosuuden vähennys huomioidaan vuoden 2023 osalta takautuvasti vuosina 2024 ja 2025, minkä vuoksi peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan 112 milj. euron määräaikainen vähennys kyseisinä vuosina. Vähennyksen määrä tarkentuu marraskuussa 2023, kun sote-uudistukseen liittyvät rahoituslaskelmat päivitetään lopullisiksi vuoden 2022 verotuksen valmistuttua.

Kehyskauden lopussa vuonna 2027 kuntien peruspalvelujen valtionosuudet ovat noin 3,5 mrd. euroa. Peruspalvelujen valtionosuutta korottavat vuonna 2025 työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirto kunnille ja kuntien työttömyysturvan rahoitusosuuden kasvattaminen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuudet alenevat reaalisesti hieman kehyskaudella oppilas- ja opiskelijamäärien alenemisesta johtuen. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman sisältyy niin kuntien tehtäviä ja rahoitusta lisääviä kuin vähentäviä toimenpiteitä. Hallitusohjelman toimenpiteistä osa täsmentyy jatkovalmistelussa, esimerkiksi perusopetuksen vahvistamiseen osoitettava lisäys ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustuksiin osoitettavan leikkauksen kohdentaminen.

Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen on vuonna 2024 hieman kuntataloutta vahvistava. Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille. Peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan yhden prosenttiyksikön indeksikorotusta vastaava vähennys vuosina 2024–2027, mikä pienentää kuntien valtionosuutta noin 24 milj. euroa vuonna 2024. Toisaalta hallitusohjelman mukainen maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen vahvistaa kuntataloutta arviolta noin 108 milj. eurolla vuodesta 2024 alkaen. Hallitusohjelmassa kunnille ei osoiteta uusia tehtäviä tai velvoitteita vuonna 2024.

Hallitusohjelma sisältää myös monia kuntien toimintaan ja talouteen vaikuttavia uudistuksia. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevälistuntokaudella 2025, ja uuden

lainsäädännön tulla voimaan 1.1.2026. Myös TE-palveluiden rahoitusmallia tarkistetaan ja työvoimapalveluiden lakisääteistä palveluprosessia kevennetään.

Kuntien toimintaedellytysten vahvistamiseksi hallitus käynnistää kuntien normituksen keventämishjelman, johon kytketään kaikki kuntia ohjaava sektorilainsäädäntö soveltuvin osin.

Käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan. Kiinteistöverouudistuksessa päämääränä on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käypiä arvoja. Hallituksen lainsäädäntösuunnitelmassa hallituksen esitys on kaavailtu annettavaksi keväällä 2024.

Tällä kehyskaudella kuntien kiinteistökantaan kohdistuu etenkin sote-uudistuksen seurauksena tarve uudelleenjärjestelyihin, joilla tulee olemaan vaikutuksia kuntatalouteen. Hallitusohjelman mukaisesti käynnistetään julkisen sektorin tilaohjelma, jonka tavoitteena on tehostaa julkisen sektorin tilakustannuksia merkittävästi sekä hakea ratkaisuja valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien välisiin tilaomaisuuskysymyksiin. Kuntien on lisäksi mahdollista saada sote-uudistukseen liittyvistä omaisuusjärjestelyjen kustannuksista korvausta tietyin ehdoin. Lisäksi osana julkista taloutta ja työllisyyttä kohentavia toimia sosiaaliturvaetuuksiin ja erityisesti työttömyysturvaan ja asumisen tukiin tehdään muutoksia, jotka vaikuttavat välillisesti myös kuntien verotuloihin ja kuntien rahoitusosuuksen toimeentulotuesta. Muutoksilla on toimeentulotukea sekä lisääviä että vähentäviä vaikutuksia.

Kuntatalouden kehitysarvio

Suomen talouskehitys pysyy kuluvana vuonna nollan tuntumassa, kun hintojen ja korkojen nousu vähentävät kotitalouksien kulutusta ja investointeja. Inflaation arvioidaan kuitenkin normalisoituvan keskimäärin kahteen prosenttiin vuosina 2024–2027. Vuonna 2024 bruttokansantuote kasvaa 1,2 prosenttia kotitalouksien ostovoiman kohentuessa ja vuonna 2025 talouskasvu vahvistuu 1,8 prosenttiin, kun kulutuksen kasvun lisäksi vihreän siirtymän investoinnit lisäävät kotimaista kysyntää. Talouden toipumisen odotetaan vähentävän työttömyyttä ja lisäävän työllisten määrää vuodesta 2025 alkaen. Vuosina 2026–2027 talouskasvun arvioidaan vaimenevan hieman mutta säilyvän runsaassa 1,5 prosentissa.

Kuntatalouden keskeiset tunnusluvut, kuten tilikauden tulos ja toiminnan ja investointien rahavirta, ovat kuntatalouden kehitysarvion mukaan kuluvana vuonna vahvoja, mikä johtuu pitkälti sote-uudistukseen liittyvästä verohännästä. Käännös heikompaan on kuitenkin edessä, kun alkuvuoden suotuisa tulokehitys hiipuu talouskasvun vaimenemisen vuoksi ja kuntien saamat poikkeuksellisen suuret verohännät poistuvat.

Vuosikate riittää kattamaan poistot kaikkina tarkasteluvuosina, mutta nettoinvestointeihin se ei riitä. Tulojen ja menojen epätasapaino merkitsee kuntataloudessa sopeutuspaineita tuleville vuosille. Kuntatalousohjelman sisältämä kuntatalouden kehitysarvio on laadittu valtiovarainministeriön kansantalousosastolla painelaskelmana, jossa ei tehdä oletuksia kuntien omista sopeutustoimenpiteistä eikä veroprosenttien muutoksista tuleville vuosille.

Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2024–2027. Kuntatalouden suurimman kuluerän muodostavat henkilöstökustannukset, joita sopimuskorotukset nostavat noin 3 prosenttia vuonna 2024. Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Työ- ja elinkeinopalveluiden siirto kuntien vastuulle laajentaa kuntien tehtäväkenttää ja kasvattaa kuntatalouden toimintamenoja vajaalla 900 milj. eurolla vuonna 2025. Myös valtionosuudet kasvavat voimakkaasti, kun työ- ja elinkeinopalveluiden myötä kunnille siirtyvät kustannukset sekä uudistuksesta aiheutuva kasvu kuntien etuusmenoissa kompensoidaan kunnille. Uudistuksen myötä kuntien

henkilöstömäärä kasvaa noin neljällä tuhannella henkilötyövuodella, mikä näkyy vuonna 2025 etenkin henkilöstömenojen voimakkaana kasvuna.

Kunnilla on merkittäviä investointitarpeita muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja vihreän siirtymän vuoksi. Kuntatalouden lainakanta jatkaa kasvuaan vuosina 2024–2027, mutta kasvuvauhti hidastuu viime vuosikymmenen keskimääräiseen kasvuvauhtiin verrattuna. Kuntatalouden lainakanta kasvaa tarkastelujakson lopulla 24,2 mrd. euroon.

Lähde: Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelma vuosille 2024-2027, Syksy 2023, julkaistu 9.10.2023

Hyvinvointialueiden tiukka talous haastaa myös kuntataloutta

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023, joten talousvuoden 2024 alusta käynnistyy hyvinvointialueiden toinen toimintavuosi. Käynnistyessään hyvinvointialueet törmäsivät tiukan taloudenpidon vaateisiin, mikä aiheuttaa paineita sosiaali- ja terveystalouden uudelleenjärjestelyille. Tällä on kerrannaisvaikutuksia myös kuntiin ja kuntien talouksiin, sillä muutokset palvelurakenteissa voivat vähentää esimerkiksi tilojen tarvetta kunnissa. Lisäksi hyvinvointialueen asiointien muutokset sekä henkilöstön työskentelypaikkojen muutokset voivat vaikuttaa kuntatalouteen epäsuorasti mm. viemällä ostovoimaa ja myös asukkaita pois kunnan alueelta. Samalla hyvinvointialueen palvelunleikkaukset voivat nostaa esiin vaateita siitä, että kunnat toteuttaisivat näitä toimintoja joillakin muilla korvaavilla palveluilla, kuten esimerkiksi ennaltaehkäisevään työhön liittyvillä toiminnoilla.

Kunta on käynyt neuvotteluja yhteistyöstä hyvinvointialueen kanssa vuonna 2023 ja nämä neuvottelut jatkuvat vuonna 2024 ja siitä edelleen eteenpäin. Vaikka varsinaisesti palveluiden järjestämisestä ei ole neuvoteltu, eikä tämän kaltaisia neuvotteluita ainakaan lähiaikoina ole näköpiirissä, on asialistalla monia yhdyspinnoilla olevia asioita, kuten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä työllisyyspalveluihin liittyvät yhteistyömuodot. Myös verkostomaisen työskentelyn lisääntyminen tuo omia toimintatapojaan ja voi edellyttää henkilöstön osallistumista myös moneen verkostoon ja yhteistyökuvioon.

Jos hyvinvointialueiden palvelut alueella supistuvat edelleen, voi se tuoda merkittäviä riskejä tulevien vuosien talousnäkymien kehittymiseen. Vuoden 2024 osalta riskit eivät välttämättä kuitenkaan vielä suurella mittakaavalla aktualisoidu, sillä esimerkiksi sote-kiinteistöjen vuokraus jatkaa hyvinvointialueiden käynnistämisvaiheessa sovitun mukaisin sopimuksin.

3.3. Valtionosuudet ja verotulot

3.3.1. Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu lakisääteisten kunnallisten peruspalvelujen rahoitukseen. Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta kohtuullisella verorasituksella. Tämä toteutetaan tasaaamalla kuntien välisiä eroja palvelujen järjestämisen kustannuksissa sekä tulopohjissa.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (618/2021) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

Vuoden 2023 alusta alkaen sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimi siirtyivät kunnilta hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Uudistuksen rahoittamiseksi kunnilta siirretään yhtä paljon tuloja kuin siirtyvät

palvelut maksoivat ennen uudistusta. Kuntien valtionosuuksista leikattiin uudistuksen rahoittamiseksi kaksi kolmasosaa, mutta yksittäisen kunnan leikkausosuus vaihtelee.

Valtionosuusjärjestelmään lisättiin toistaiseksi pysyvänä sotekustannusten ja -tulojen siirrosta johtuvan muutosrajoitin ja kunnan talouden tasapainotilan muutoksia rajoittava järjestelmämuutoksen taseaus. Nämä erät lasketaan osana peruspalvelujen valtionosuutta.

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta tuli voimaan vuonna 2010. Edellisen kerran peruspalvelujen valtionosuuslainsäädäntöä muutettiin valtionosuuden määräytymisperusteiden osalta vuonna 2015. Vuoden 2023 alussa laki peruspalveluiden valtionosuuksista päivitettiin, kun hyvinvointialueet aloittivat ja sen myötä kuntien järjestämis- ja rahoitusvastuu sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen palveluista päättyi. Tämä vaikutti kuntien valtionosuuksien määrään ja laskentaperusteisiin.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät:

- varhaiskasvatus
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi
- asukasperustaisesti rahoitettava taiteen perusopetus

Myös esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausjärjestelmä ja verotuloihin perustuva valtionosuuden taseaus ovat osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Lisäksi kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät lisäosat ja valtionosuudessa huomioon otettavat lisäykset ja vähennykset. Lisäyksissä ja vähennyksissä ovat mukana sote-erät eli muutosrajoitin ja järjestelmämuutoksen taseaus.

Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseaus

Suomen valtionosuusjärjestelmässä tulopohjan taseaus toteutetaan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella, joka sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Nimensä mukaisesti taseaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta.

Tasauksen perusteena olevaan laskennalliseen verotuloon sisältyvät kunnan laskennallinen kunnallisvero, kunnan osuus yhteisöveron tuotosta sekä puolet kiinteistöveroista. Poikkeuksen tekevät voimallaitosten kiinteistöverot. Ydinvoimallaitosten kiinteistövero on mukana tasauksessa kokonaisuudessaan, mutta muiden voimallaitosten kiinteistöveroa ei tasauksessa huomioida.

Verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta laskettaessa käytetään koko maan keskimääräistä kunnallisveroprosenttia, eikä yksittäisen kunnan veroprosentin muutoksella ole täten vaikutusta kunnan saaman tasauslisän tai maksaman tasausvähennyksen määrään. Mikäli laskennallinen verotulo on pienempi kuin tasausraja, kunta saa tasauslisää 90 prosentin tasoon kunnan laskennallisen verotulon ja tasausrajan erotuksesta. Kunnan valtionosuuksiin tehdään puolestaan tasausvähennys, mikäli sen laskennalliset verotulot ovat suuremmat kuin tasausraja. Tasausvähennys on 10 prosenttia tasausrajan ylittävältä osalta. Tasausrajoja muutettiin vuoden 2023 alusta lukien.

Vuonna 2023 tasauslisää valtionosuuksissaan saa 258 kuntaa, yhteensä noin 921 miljoonaa euroa. Tasausvähennyskuntia on 35 ja vähennys leikkaa näiden kuntien valtionosuuksia yhteensä noin - 102 miljoonaa euroa.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen rahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan. *Lähde: <https://www.kuntaliitto.fi/elinvoima-ja-talous/kuntatalous-ja-valtio/valtionosuudet>*

Kuntien valtionavut valtiovarainministeriön kuntatalousohjelmassa

Kuntien valtionapuihin osoitetaan noin 5,1 mrd. euroa vuonna 2024. Laskennalliset valtionosuudet ovat n. 3,7 mrd. euroa, kuntien veromenetysten korvaukset 0,9 mrd. euroa ja muut valtionavut 0,6 mrd. euroa. Kehyskauden lopussa vuonna 2027 valtionavut ovat noin 6,2 mrd. euroa, josta laskennallisten valtionosuuksien osuus on 4,6 mrd. euroa.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuutta korottaa kehyskaudella vuonna 2025 TE-palveluiden järjestämisvastuun siirto kunnille ja siihen liittyvä kuntien työttömyysturvan rahoitusosuuden kasvattaminen. Peruspalvelujen valtionosuuden tasoa puolestaan alentaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistukseen liittyvien kunnilta hyvinvointialueille siirtyvien tulojen ja kustannusten tarkistus sekä hallitusohjelman mukainen indeksisäästö. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon-alan valtionosuudet alenevat reaalisesti hieman kehyskaudella johtuen oppilas- ja opiskelijamäärien alenemisesta.

Lähde: Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelma vuodelle 2024, Syksy 2023

3.3.2. Verotulot

Kunnan verotulot muodostuvat kunnallisverosta, yhteisöveron osuudesta sekä kiinteistöverosta. Kunnallisveron osuuden verotuloista arvioidaan sote-verouudistuksen jälkeen olevan keskimäärin noin 70 prosenttia, yhteisöveron noin 14 prosenttia ja kiinteistöveron noin 16 prosenttia. Kuntien verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2024 yhteensä noin 13,9 mrd. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna verotulot alenevat noin 5 prosentilla. Vuonna 2025 verotulojen ennustetaan kasvavan 1,9 prosenttia.

Veroennuste

Kuntaliiton lokakuulla päivittämän kuntakohtaisen veroennustekehikon mukaan Teuvan verotuotoksi arvioidaan vuonna 2023 noin 10,6 miljoonaa euroa, ennuste vuodelle 2024 on 9,9 miljoonaa euroa.

Lokakuun veroennustekehikon päivitys perustuu osin syksyn kuntatalousohjelmassa esitettyihin arvioihin verotulojen kehityksestä. Lokakuun veroennustekehikossa on tämän lisäksi huomioitu verotilitykset syyskuuhun asti sekä Verohallinnon 2.10. julkaisemat ennakkotiedot valmistuvasta kunnallis- ja yhteisöverotuksesta verovuonna 2022.

Hallituksen esittämät veroperustemuutokset alentavat kunnallisveron tuottoa vajaalla 40 miljoonalla eurolla vuonna 2024. Tästä vajaa 30 miljoonaa euroa johtuu hallitusohjelman mukaisista ansiotasoindeksin tarkistuksista, jotka huomioimme jo aiemmissa veroennustekehikoissa. Lisäksi tehtiin muutamia verovaikutuksiltaan pieniä muutoksia veroperusteisiin, muun muassa matkakuluvähennykseen sekä työtulovähennykseen. Kaikki arvioidut verotulomenetykset huomioidaan nettomääräisesti valtionosuusmaksatusten yhteydessä.

Ansiotulojen arvioitu kehitys on heikentynyt elokuun veroennustekehikosta. Palkkasumman kehitys 2022–2023 pienenee noin 0,5 prosenttiyksiköllä heikompien työllisyysnäköymien sekä Tulorekisteristä saatujen palkkatulotietojen seurauksena. Myös ensi vuoden palkkasumman kehitystä alennettiin elokuun arviosta. Petteri Orpon hallitus on esittänyt mittavia leikkauksia sosiaaliturvaetuuksiin. Näin ollen työttömyysturvaetudet pienenevät selvästi, ensi vuonna lähemmäs 17 prosenttia. Edelliset arviot pienentävät kunnallisveron tuottoa yhteensä noin 120 miljoonalla eurolla ensi vuonna.

Ensi vuodesta alkaen on esitetty selvästi alennettuja työttömyysvakuutus- ja päivärahamaksuja. Kyseiset maksut ovat vähennyskelpoisia ja parantavat näin ollen kunnallisveron tuottoa yhteensä noin 80 miljoonalla eurolla. Näin ollen ensi vuoden arvioitu maksettava kunnallisvero pienenee vain noin 40 miljoonalla eurolla verrattuna elokuun arvioon. Verovuosille 2025–2027 arvioitu maksettava kunnallisvero pienenee noin 100 miljoonalla euroa/verovuosi verrattuna elokuun veroennustekehikon arvioon, lähinnä heikentyneen ansiotulokehityksen takia.

Yllä mainittujen veropohjan muutosten seurauksena kunnallisveron arvioidut tilitykset pienenevät vain noin 10 miljoonalla eurolla kuluvana vuonna ja 20 miljoonalla eurolla ensi vuonna, verrattuna elokuun veroennustekehikon arvioon. Vuosina 2025–2027 kunnallisveron tilitykset pienenevät keskimäärin noin 80 miljoonaa per vuosi verrattuna elokuun arvioon.

Kesäkuusta alkanut yhteisöveron verovuoden 2023 ennakkoverojen heikko kehitys on jatkunut syyskuun loppuun asti. Loppuvuoden kehitys ei näillä näkymin näytä merkittäviä piristymisen merkkejä. Näin ollen lokakuun päivityksessä on laskettu kuluvan vuoden maksuunpano- ja tilityssennustetta elokuusta hieman lisää.

Työttömyysvakuutus- ja päivärahamaksujen alentaminen nostaa myös yhteisöveron tuottoa, arviolta vajaalla 30 miljoonalla eurolla per vuosi. Kuntien yhteisöveron ensi vuoden kertymäarvio on hieman elokuun veroennustekehikon arviota parempi, mutta kuitenkin noin 70 miljoonaa pienempi verrattuna syksyn Kuntatalousohjelman arvioon. Vuosille 2025–2027 erot elokuun veroennustekehikkoon ja syksyn Kuntatalousohjelman arvioon ovat pienemmät.

Kiinteistöveroennusteissa huomioitiin hallitusohjelmassa esitetty maapohjan eriytetty kiinteistöveroprosentti, jonka alarajaksi on esitetty 1,30 %. Ehdotettu muutos nostaa kiinteistöveron maksettavaa ja tilitettävää veroa ensi vuodesta alkaen noin 100 miljoonalla eurolla per vuosi.

Kiinteistöverot

Kunnan kiinteistöveroprosenteista päättää vuosittain kunnanvaltuusto lain salliman vaihteluvälin puitteissa. Laissa erotetaan vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti ja yleinen kiinteistöveroprosentti, joka koskee maapohjaa ja muita rakennuksia kuin vakituisia asuinrakennuksia. Lisäksi kunta voi määrätä kiinteistöveroprosentin muille asuinrakennuksille (joita ovat lähinnä vapaa-ajan asunnot), voimalaitoksille ja ydinvoimalaitoksille sekä rakentamattomalle rakennuspaikalle.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan yleisen maapohjan kiinteistöveron alaraja korotettaisiin 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen. Esitetty toimenpide edellyttää maapohjan veroprosentin eriyttämistä yleisestä kiinteistöveroprosentista. Jatkossa maapohjan kiinteistöveron vaihteluväli olisi siten 1,30–2,00 %.

Rajat, joiden välille kiinteistöveroprosentit voidaan lain mukaan määrätä, ovat seuraavat:

- Yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93 - 2,00
- Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,41 - 1,00
- Muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93 - 2,00
- Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 0,93 - 3,10
- Yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja maapohjan kiinteistöveroprosentti voidaan kunnanvaltuuston päätöksellä määrätä muuten kiinteistöveroprosenteista säädettyä alhaisemmaksi, mikäli kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiassa yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Tällöin kiinteistöveroprosentti voi olla myös 0,00.
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 2,00 - 6,00

Lähteet: Kuntaliitto ja Verohallinto

Veronluonteiset tulot yhteensä

Kunnanvaltuusto määräsi kokouksessaan 30.10.2023 (§ 45) vuoden 2024

1. Yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi 1,05;

2. vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 0,60;
 3. muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 1,30;
 4. voimalaitosten kiinteistöveroprosentiksi 3,10;
 5. tuloveroprosentiksi 9,7.
- (6.) Mikäli eduskunta hyväksyy hallituksen esityksen kiinteistöverolain muuttamisesta, Teuvan kunnan kiinteistöveroprosentti maapohjan osalta on 1,30.

Verotulot ja valtionosuudet

	TP 2022	TA 2023	TA 2023 + arvio	TAE 2024
Kunnallisveroprosentti	22,5	9,86	9,86	9,7
Kiinteistöveroprosentit				
yleinen	1,05	1,05	1,05	1,05
maapohja				1,3
muut asuinrakennukset	1,3	1,3	1,3	1,3
vakituinen asunto	0,6	0,6	0,6	0,6
Voimalaitokset	3,1	3,1	3,1	3,1
Verotulot				
kiinteistöverot	1 353 096	1 340 000	1 446 000	1 475 000
yhteisövero	1 430 812	968 000	935 000	837 000
kunnallisvero	15 503 389	7 928 000	8 203 000	7 612 000
Verot yhteensä	18 287 297	10 236 000	10 584 000	9 924 000
Valtionosuudet				
yleinen valtionosuus	20 813 312	6 847 270	6 930 664	5 961 626
YHTEENSÄ	39 100 609	17 083 270	17 473 664	15 885 626

4. TEUVAN KUNNAN TALOUS

4.1. Yleistä

Tilinpäätös 2022

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä tulos on **2 893 605,07 euroa**, mikä on noin 800 000 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna 2021. Vuosikate on 4 miljoonaa euroa. Taseeseen kertynyttä ylijäämää oli vuonna 2021 0,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 taseessa on ylijäämää 3 424 070 euroa, joka on 704 euroa/asukas.

Sosiaali- ja terveystoimenot nousivat 7,6 prosenttia 23,6 miljoonaan euroon. Kunnan muut kuin sosiaali- ja terveystoimintoihin kohdistuvat toimintamenot nousivat 0,7 prosenttia eli noin 100 000 euroa.

Verotuloja kertyi 18,3 miljoonaa euroa, mikä oli noin 675 000 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna 2021. Valtionosuuksia maksettiin 20,8 miljoonaa euroa. Edelliseen vuoteen 2021 verrattuna nousua oli noin 1,7 miljoonaa euroa.

Velan määrä laski 2,98 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten lainojen määrä laski 11,7 miljoonaan euroon. Lyhytaikaisen rahoituksen määrää kuntatodistusten muodossa ei vuoden vaihteessa ollut.

Kuntakonserni

Teuvan kuntakonserniin kuuluu talousarviota laadittaessa kuusi tytäryhteisöä. Tytäryhteisöistä merkittävimmät ovat Teuvan Kaukolämpö Oy, Teak Oy, Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaari ja Teuvan Vuokralat Oy. Niiden tilannetta ja näkymiä avataan laajemmin talousarvion 5. luvussa.

Seudullinen yhteistyö

Seudullinen yhteistyö esitetään talousarvion 6. luvussa.

4.2. Talouden tasapainottamisohjelma päättyy

Valtiovarainministeriö asetti elokuussa 2017 kuntalain 118 §:n mukaisen Teuvan kuntaa koskevan arviointiryhmän, jonka tehtävänä oli tehdä laissa tarkoitettu selvitys kunnan mahdollisuuksista turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut. Kunnanvaltuusto hyväksyi (18.12.2017/ 55 §) kunnan talouden tasapainottamisohjelman ensimmäisen osan, tätä on myöhemmin vuosina jatkettu (mm. 30.9.2019 § 35).

Tasapainottamisohjelman toimenpiteet sisälsivät sekä lyhytaikaisia että pitkävaikutteisia toimenpiteitä. Arviointiryhmä piti antamassaan ehdotuksessa (8.2.2018, VM74:00/2017) keskeisenä, että kunta toteuttaa johdonmukaisesti tasapainottamisohjelman siinä muodossa kuin se on valtuustossa hyväksytty ja jatkaa sen kehittämistä huomioiden muuttuvat olosuhteet.

Talouden tasapainottamisohjelmaa on toteutettu Teuvalla suunnitelmallisesti ja järjestelmällisesti. Kevään 2022 aikana valtiovarainministeriö on kertonut viestinnässään, että Teuvan kunta ei enää täytä kriisikuntamenettelylle määriteltäviä kriteerejä.

Tasapainottamisohjelmien yleiset tavoitteet ja tarkan taloudenpidon toimenpiteet on huomioitu talousarviovalmistelussa, mutta varsinaiselle talouden tasapainottamisohjelmalle ei ole enää tarvetta, joten se voidaan tällä talousarviolla päättää.

4.3. Henkilöstömenot

Teuvan kunnan henkilöstökulut olivat vuonna 2021 9,16 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut nousivat 320 000 euroa (3,6 prosenttia) edelliseen vuoteen verrattuna ollen vuonna 2022 9,49 miljoonaa euroa. Maksettujen palkkojen määrä nousi noin 275 000 (3,96 prosenttia) ollen noin 7,2 miljoonaa euroa. Henkilösivukulut nousivat noin 84 000 euroa (3,8 prosenttia). Sairausvakuutus- ja tapaturma-korvauksia kunnalle maksettiin noin 100 000 euroa, ollen noin 23 000 euroa enemmän kuin vuonna 2021. Vuonna 2022 henkilöstökulut muodostivat noin 61 prosenttia kunnan omista toimintamenoista

Vuoden 2024 talousarviossa henkilöstökulut ovat 9,4 miljoonaa euroa.

Henkilöstöraportti 2022 mukaan vuoden 2022 lopussa vakinaisen henkilökunnan määrä oli 149 henkilöä, joka on yhtä monta kuin edellisenä vuonna 2021. Määräaikaisia työntekijöitä oli vuodenvaihtessa 42 henkilöä, eli viisi vähemmän kuin vuotta aiemmin. Vuoden 2022 henkilöstöraportin eläkepoistumaennusteen mukaan lähivuosien aikana eläkeiän saavuttaa vuosittain noin 4 - 8 työntekijää. Kaikkia vapautuvia paikkoja ei tulla täyttämään.

4.4. Tilastoja

TEUVAN VÄESTÖN IKÄJAKAUMA v. 2000 - 2022						
Vuosi	0-6 vuotiaat	7-14 vuotiaat	15-24 vuotiaat	25-64 vuotiaat	Yli 65 vuotiaat	Väkiluku yht. 31.12.
2000	436	696	756	3272	1460	6620
2001	431	673	722	3224	1458	6508
2002	416	642	715	3160	1470	6403
2003	413	614	722	3125	1466	6340
2004	407	591	720	3083	1506	6307
2005	390	568	723	3040	1499	6220
2006	387	539	700	3007	1525	6158
2007	385	522	723	2994	1534	6158
2008	385	516	700	2959	1517	6077
2009	363	520	642	2936	1501	5962
2010	375	517	609	2884	1538	5923
2011	368	517	599	2785	1578	5847
2012	369	502	565	2748	1583	5767
2013	379	483	540	2646	1608	5656
2014	380	458	505	2567	1633	5543
2015	355	467	482	2507	1671	5482
2016	348	453	470	2437	1655	5363
2017	324	446	475	2372	1652	5269
2018	301	438	449	2307	1663	5158
2019	288	433	451	2231	1673	5076
2020	274	432	437	2139	1712	4994
2021	259	436	441	2089	1727	4952
2022	258	428	418	2057	1701	4863

TEUVAN VÄKILUVUN KEHITYS (Lähde: Tilastokeskus)

VÄKILUKU VUODEN LOPUSSA											
VUOSI	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
VÄKILUKU	5767	5656	5543	5482	5363	5269	5158	5076	4994	4952	4863

Vuosi 2023	Yhteensä	Muutos ed. kk (henk.)
tammikuu	4 856	-7
helmikuu	4 844	-12
maaliskuu	4 845	1
huhtikuu	4 839	-6
toukokuu	4 836	-3
kesäkuu	4 831	-5
heinäkuu	4 809	-22
elokuu	4 803	-6
syyskuu	4 793	-10
lokakuu	4 769	-24

Väestönmuutosten tiedot 2022 ja ennakkotiedot 2023 (tammikuu 2022 – lokakuu 2023)
(Lähde: Tilastokeskus)

	Syn- ty- neet	Kuol- leet	Luon- noll. väes- tönli- säys	Kuntien välinen tulo- muutto	Kuntien välinen lähtö- muutto	Kuntien välinen netto- muutto	Maa- han- muutto	Maas- ta- muutto	Netto- maa- han- muutto	Koko- nais- muu- tos	Väki- luku
Väkiluku 1.1.2022											4952
Tammikuu	5	15	-10	17	14	3	0	0	0	-8	4944
Helmikuu	3	8	-5	12	7	5	0	0	0	0	4944
Maaliskuu	3	3	0	11	6	5	2	1	1	6	4950
Huhtikuu	2	5	-3	14	11	3	0	0	0	0	4950
Toukokuu	3	7	-4	11	9	2	0	0	0	-1	4949
Kesäkuu	3	10	-7	8	19	-11	4	2	2	-16	4933
Heinäkuu	3	11	-8	11	20	-9	2	0	2	-15	4918
Elokuu	2	8	-6	11	47	-36	0	0	0	-42	4876
Syyskuu	5	6	-1	9	14	-5	2	0	2	-4	4872
Lokakuu	1	12	-11	16	15	1	2	0	2	-8	4864
Marraskuu	2	9	-7	8	13	-5	1	0	1	-11	4853
Joulukuu	3	6	-3	27	14	13	0	0	0	10	4863
Yhteensä	35	100	-65	155	189	-34	13	3	10	-89	
	Syn- ty- neet	Kuol- leet	Luon- noll. väes- tönli- säys	Kuntien välinen tulo- muutto	Kuntien välinen lähtö- muutto	Kuntien välinen netto- muutto	Maa- han- muutto	Maas- ta- muutto	Netto- maa- han- muutto	Koko- nais- muu- tos	Väki- luku
Väkiluku 1.1.2023											4863
Tammikuu	1	10	-9	13	9	4	0	0	0	-5	4857
Helmikuu	4	14	-10	9	11	-2	0	0	0	-12	4845
Maaliskuu	4	11	-7	11	5	6	2	0	2	1	4846
Huhtikuu	2	10	-8	14	12	2	1	1	0	-6	4840
Toukokuu	0	9	-9	17	11	6	0	0	0	-3	4837
Kesäkuu	0	5	-5	12	15	-3	4	1	3	-5	4832
Heinäkuu	2	7	-5	2	22	-20	3	0	3	-22	4810
Elokuu	1	5	-4	13	17	-4	2	0	2	-6	4803
Syyskuu	1	6	-5	16	22	-6	0	0	0	-11	4792
Lokakuu	0	6	-6	3	16	-13	0	4	-4	-23	4769
Yhteensä	15	83	-68	110	140	-30	12	6	6	-92	

TYÖLLISYYSKATSAUS tammikuu 2022 - lokakuu 2023
(Lähde: ELY-keskus)

Kuukausi	Työttömät työnhakijat (ml. lomaut.)	Lomautetut	Miehiä	Naisia	Alle 25-v työttömät	Yli 50-v työttömät	Pitkäaikais-työttömät	Avoimia työpaikkoja	Työttömyysaste
Tammikuu 2022	151	28	96	55	27	78	36	29	7,50 %
Helmikuu	168	35	105	63	27	80	40	33	8,30 %
Maaliskuu	147	20	89	58	19	75	37	40	7,30 %
Huhtikuu	146	21	86	60	19	68	35	46	7,30 %
Toukokuu	129	8	71	58	10	59	35	33	6,40 %
Kesäkuu	145	16	75	70	20	66	35	42	7,20 %
Heinäkuu	151	16	73	78	15	66	39	42	7,50 %
Elokuu	126	10	64	62	14	61	35	27	6,30 %
Syyskuu	140	24	81	59	16	68	33	34	7,00 %
Lokakuu	150	27	85	65	24	71	31	41	7,50 %
Marraskuu	161	40	95	66	23	81	30	19	8,00 %
Joulukuu	193	64	119	74	37	99	33	13	9,60 %
Kuukausi	Työttömät työnhakijat (ml. lomaut.)	Lomautetut	Miehiä	Naisia	Alle 25-v työttömät	Yli 50-v työttömät	Pitkäaikais-työttömät	Avoimia työpaikkoja	Työttömyysaste
Tammikuu	175	50	113	62	27	81	39	25	8,7
Helmikuu	179	54	109	70	26	78	38	22	9,1
Maaliskuu	160	41	103	57	21	72	44	42	8,2
Huhtikuu	146	27	93	53	20	69	44	34	7,4
Toukokuu	122	15	81	41	18	59	46	22	6,2
Kesäkuu	150	22	92	58	21	67	41	17	7,7
Heinäkuu	174	37	106	68	23	83	43	21	8,9
Elokuu	136	18	82	54	20	68	46	26	6,9
Syyskuu	151	25	87	64	20	73	46	18	7,7
Lokakuu	170	41	104	66	21	81	47	15	8,7

4.5. Käyttötalous

Vuoden 2024 talousarviossa toimintakulujen arvioidaan nousevan noin 9 prosenttia vuoden 2023 talousarviosta. Taustalla on mm. yleinen kustannustason nousu.

Toimintatuottojen arvioidaan laskevan vuoden 2023 talousarvioon nähden noin 2,7 prosenttia.

TEUVAN KUNTA		TP 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ta 23-24
Yhteensä	toimintatulot	4 021 268	3 640 107	3 540 935	-2,72 %
	toimintamäärärahat	-39 102 740	-14 580 767	-15 958 036	9,45 %
	nettomenot	-35 081 472	-10 940 660	-12 417 101	13,49 %

Alla olevaa käyttötaloustaulukkoa ei voi vertailla vuosia taaksepäin, johtuen organisaatorakenneuudistuksesta ja sen myötä kustannusten osittaisista siirtymisistä toimialojen sisällä. Vertailtavuus toimialoittain alkaa vuodesta 2022, mutta huomioon tulee ottaa myös LLKY:n kustannusten poistuminen vuoden 2023 alusta.

Suupohjan Seutupalvelukeskuksen (SPK) maksuosuus on aiemmin laskettu mukaan hallinnon määrärahoihin, vuodesta 2022 eteenpäin SPK:n palvelut on jaettu eri toimialojen alle seuraavasti: Taloushallintopalvelut elinvoiman toimialalle, henkilöstöhallintopalvelut oppimisen toimialalle ja ICT, puhelin ja tietosuojapalvelut osallisuuden toimialalle.

Vuonna 2024 järjestetään presidentinvaalit, joiden järjestämiskustannukset kuuluvat ylimpään päätöksentekoon ja valvontaan.

		TP 2022	TA 2023	TA 2024
KUNNAN PÄÄTÖKSENTEKO				
	toimintatulot	11 062	9 000	18 000
	toimintamäärärahat	-277 697	-272 852	-307 147
	toimintakate	-266 635	-263 852	-289 147
OSALLISUUS				
	toimintatulot	355 773	76 250	77 250
	toimintamäärärahat	-25 082 015	-1 439 748	-1 554 010
	SPK ICT 277	-198 062	-270 000	-285 000
	Suupohjan peruspalvelu LLKY	-23 568 369	0	0
	Yhteistoimintalautakunta	-18 729	-14 000	0
	toimintakate	-24 726 242	-1 363 498	-1 476 760
OPPIMINEN				
	toimintatulot	488 293	519 140	434 540
	toimintamäärärahat	-7 659 384	-7 728 593	-8 411 945
	SPK henkilöstöhallintopalvelut 276	-97 098	-109 300	-114 300
	toimintakate	-7 171 091	-7 209 453	-7 977 405
ELINVOIMA				
	toimintatulot	3 166 140	3 035 717	3 011 145
	toimintamäärärahat	-6 083 644	-5 139 574	-5 684 934
	Ympäristöpalvelut		-250 000	-300 000
	SPK Taloushallintopalvelut 275	-116 673	-156 716	-156 700
	toimintakate	-2 917 504	-2 103 857	-2 673 789
Yhteensä	toimintatulot	4 021 268	3 640 107	3 540 935
	toimintamäärärahat	-39 102 740	-14 580 767	-15 958 036
	nettomenot	-35 081 471	-10 940 660	-12 417 101

4.6. Investointisuunnitelma

2022 laadittua investointisuunnitelmaa on käyty kriittisesti läpi vuoden 2024 osalta. Investointien keskikoko on melko pieni, noin 38.000€. Investointilistalla on varauksia arvaamattomia kohteita varten, jos ja kun yllätyksiä vuoden mittaan tulee, on rahaa toimenpiteisiin varattuna. Kirjaston peruskorjaus- / laajennusinvestointi on lykkäytynyt ja vuodelle 2024 on tarkoituksena varata rahaa suunnittelulle. Koko investoinnin summaksi on tällä hetkellä arvioitu 1.300.000€. Summa ei ole missään määrin tarkka. Uimahallin peruskorjauksen suunnitteluun varataan 50.000€ suunnittelurahaa ja suunnittelua vie eteenpäin sitä varten perustettu työryhmä. Osittain vuodelle 2024 suunniteltuja investointeja jätetään säästösyistä tekemättä. Yhdeksi tavoitteeksi vuoden 2024 talousarviolle on määritetty korjausvelan pienentäminen. Investointien kautta se ei tapahdu. Korjausvelka-asioita selvitetään talven 2023-2024 aikana.

Suuria investointeja on mahdollisesti tulossa tulevina vuosina.

Suupohjan koulutuskuntayhtymän Teuvan kunnan maksuosuus investointeihin on 35 000 euroa vuonna 2024.

Rakentamishjelma	2024	2025	2026
Asuinrakennukset	80 000	80 000	0
Ulos vuokrattavat kiinteistöt	50 000	50 000	0
Opetusrakennukset	402 000	165 000	60 000
<i>Yhdyskuntatekniset rakennukset</i>	230 000	20 000	20 000
Vapaa-aika, kirjasto, museot	140 000	750 000	2 100 000
Liikennealueet	314 000	993 000	380 000
Urheilu- ja liikunta-alueet	280 000	280 000	0
Puistot, istutukset ja leikkipaikat	20 000	215 000	100 000
Vesi- ja viemärilaitos	410 000	370 000	210 000
Teollisuushallirakennukset	400 000	155 000	
Muut (irtaimisto, maksuosuudet)	145 000	35 000	35 000
Yhteensä	2 471 000	3 113 000	2 905 000

Investointien perustelut ja vaikutukset käyttötalouteen on eritelty vuodelle 2024 talousarvion liitteessä 4. Yksityiskohtainen rakentamishjelma on talousarvion liitteessä 5.

Investointimenot talousarviossa 2024 ovat yhteensä 2 471 000 euroa.

4.7. Tuloslaskelma

Tuloslaskelmassa osoitetaan, kuinka kunnan tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin eli käytömenoihin, rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin poistoihin. Tuloslaskelmassa summataan talousarvion käyttötalousosan toimintatulot ja -menot.

Vuoden 2024 talousarviossa toimintamenojen arvioidaan nousevan 9 prosenttia vuoden 2022 talousarviosta. Toimintatulojen arvioidaan laskevan vuoden 2023 talousarvioon nähden 2,7 prosenttia. Toimintakate kasvaa noin 13 prosenttia.

Vuosikate ilmoittaa paljonko talousarviovuoden tulorahoituksesta jää investointien ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen. Jotta terveen talouden kriteerit toteutuisivat, tulisi vuosikatteen pitkällä aikavälillä olla samaa suuruusluokkaa kuin nettoinvestoinnit. Vuosikatteen riittävyyttä voidaan verrata investointien lisäksi myös käyttöomaisuuden poistoihin. Vuosikatteen tulisi riittää kattamaan omaisuuden kulumista mittaavat poistot.

Vuoden 2024 tuloslaskelmasta ilmenee, että rahoituserien jälkeen saatava vuosikate on noin 3,3 miljoonaa euroa. Suunnitelman mukaiset poistot ovat 1,2 miljoonaa euroa. Ne on laskettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamien ohjeiden sekä kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaan.

Tuloslaskelman viimeinen rivi osoittaa tilikauden yli-/alijäämän, jonka vuonna 2024 arvioidaan olevan noin 2,14 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Suunnitelmakauden vuosina 2024-2028 poistot pysyvät 1,2 miljoonassa eurossa. Verotulojen ja valtionosuuksien kehityksen arviointi tuleville vuosille on aiempaa vaikeampaa, mikä lisää epävarmuutta kuntataloudessa koko maan osalta.

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laadintavuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena.

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä taseeseen kertynyttä ylijäämää on 3,4 milj. euroa. Verotulojen osalta suunnitelmavuosina noudatetaan Kuntaliiton veroennustetta.

Vuoden 2024 talousarvion tavoitteena on korjausvelan pienentäminen, henkilöstön työhyvinvointiin panostaminen sekä talouden vakaa kehitys.

Talousarvion suunnitelmavuosien ennustettavuus on haasteellista, sitä vaikeuttaa mm. epävakaa talouden tilanne, vuoden 2025 alussa voimaan tuleva työvoimahallinnon uudistus, sekä sote-uudistuksen loppulaskennan tilannekuvan muutokset ja siitä aiheutuvat valtionosuusvähennykset suunnitelmavuosilla.

Kuntakohtainen raami	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatulot	4 021 268	3 640 107	3 540 935	3 536 395	3 518 395
Toimintakulut	-39 102 740	-14 580 767	-15 958 036	-16 317 889	-16 317 889
Toimintakate	-35 081 471	-10 940 660	-12 417 101	-12 781 494	-12 799 494
Verotulot	18 287 297	10 236 000	9 924 000	10 193 000	10 346 000
Valtionosuudet	20 813 312	6 847 270	5 961 626	6 263 075	6 262 402
Käyttökate	4 019 138	6 142 610	3 468 525	3 674 581	3 808 908
Rahoitustuotot ja -kulut	1 284	-115 787	-124 785	-120 000	-120 000
Vuosikate	4 020 421	6 026 823	3 343 740	3 554 581	3 688 908
Poistot ja arvonalennukset	-1 126 817	-1 250 000	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000
Tilikauden tulos	2 893 604	4 776 823	2 143 740	2 354 581	2 488 908

4.8. Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja sen investointien nettokassavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Tulorahoitus				
Vuosikate	3 181 511	4 020 422	6 026 823	3 343 740
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-17 474	-11 634		
Investoinnit				
Käyttöomaisuus investoinnit	-1 761 890	-675 237	-1 894 000	-2 471 000
Rahoitusosuudet inv. menoihin				
Käyttöomaisuuden myyntitulot	106 521	16 751		
Käyttöomaisuuden korjauserät				
Varsinainen toiminta ja investoinnit (netto)	1 508 667	3 356 402	4 132 823	872 740
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen muutokset	111 667	526 833	92 000	-183 000
Antolainasaamisten lisäykset				-300 000
Antolainasaamisten vähennykset	111 667	526 833	92 000	117 000
Lainakannan muutokset	-1 817 106	-1 977 106	-1 977 000	-1 977 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 817 106	-1 977 106	-1 977 000	-1 977 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-1 000 000	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	871 166	1 941 806		
Rahoitustoiminnan kassavirta	-834 273	-508 466	-1 885 000	-2 160 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	674 395	2 847 935	2 247 823	-1 287 260

TALOUSARVIO LAINAT JA KUNTATODISTUKSET 2023-2028			
	Euroa	Yht. euroa	euroa/as
	0		
TP 2022		13 675 353	2 812
	0		
Ennuste 2023	-1 977 106	11 698 247	2453
	0		
TA 2024	-1 977 106	9 721 141	2 038
	0		
TS 2025	-2 327 106	7 394 035	1 550
	0		
TS 2026	-1 377 105	6 016 930	1 262
	0		
TS 2027	-1 012 820	5 004 110	1 049
	0		
TS 2028	-1 012 820	3 991 290	837

Suunnitelmakaudelle ei ole budjetoitu lainanottoa.

5. KUNTAKONSERNI

Teuvan kuntakonserniin kuuluu talousarviota laadittaessa kuusi tytäryhteisöä. Lisäksi kuntakonserniin kuuluu kuusi osakkuusyhteisöä sekä kuusi kuntayhtymää/liikelaitoskuntayhtymää. Teuvan kuntakonsernin rakenne ilmenee liitteenä (liite 2.) olevasta konsernikaaviosta.

Tytäryhteisöistä merkittävimmät ovat Teuvan Kaukolämpö Oy, Teak Oy, Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaari ja Teuvan Vuokratalot Oy, jotka Teuvan kunta omistaa kokonaan.

5.1. Teuvan Vuokratalot Oy

Teuvan Vuokratalot Oy:n omistuksessa on 113 asuinhuoneistoa, jotka kaikki kuuluvat vuokrauksen piiriin. Vuoden 2023 aikana vuokrausprosentit pysyivät todella korkealla 94 % tasolla vuoden loppuun saakka, kiitos tuulivoimarakentajien. Vuoden 2024 toiminnan tavoite on saada vuokrausprosentti pysymään noin 96-97% tasolla, josta onkin jo lupauksia, varausten mukaan tuulivoimarakentajat palaavat takaisin Teuvalle heti vuoden alussa. Vuokraprosentin korkea aste eli kaikki asunnot lähes täysin vuokralla tarkoittaa, ettei asuntojen sisäremontteja tehdä juuri lainkaan. Vuonna 2024 keskitytään vesikattojen uusimiseen sekä tiilikattojen kunnostukseen. Joissain kohteissa toteutetaan julkisivun lahovauriokorjaukset ja kohteen ulkomaalaus.

Vuokrataloyhtiön pitkän tähtäimen tavoitteena on tarjota teuvalaisille kilpailukykyisiä ja viihtyisiä asuimispalveluja maaseutumaisessa asuinympäristössä. Asumistason parantamiseen ja viihtyvyyden lisäämiseen on nyt viime aikoina kokenut kolauksia todella kovan vuokraprosentin vuoksi, joka toisaalta on erinomainen asia vanhojen lainojen lyhentämiseen.

Teuvan Vuokratalot Oy:n talouden vakautusohjelman saavutuksena todetaan suuret säästöt korkokuluissa. Niillä on suora vaikutus ja helpotus lyhennysten maksuun. Vaikutus on järjestelyillä jatkuva.

5.2. Teak Oy

Teak Oy on Teuvan kunnan sataprosenttisesti omistama tytäryhtiö, joka omistaa, hallinnoi, ylläpitää ja vuokraa toimitiloja sekä vahvistaa Teuvan elinvoimaa. Teak Oy:n pääasialliseen toimintaan tilojen vuokraustoiminnan lisäksi kuuluu elinkeinopalveluiden tuottaminen ostopalveluna Teuvan kunnalle.

Yhtiö toimii elinkeinopalveluiden tuottajana Teuvalla ja sen rooli elinkeinopalveluissa tulee jatkumaan aiemman kaltaisena. Yhtiö aloitti täysimääräisesti elinkeinopalveluiden tuottamisen vuoden 2021 alusta. Yhtiö tuottaa elinkeinopalveluita Teuvan kunnalle elinkeinostrategian tavoitteet huomioiden. Elinkeinopalveluiden operatiivinen suunnitelma hyväksytään vuosittain erikseen kunnanhallituksessa.

Teak Oy:n kiinteistötoiminnan tehostamista jatketaan edelleen. Haasteena on parantaa kiinteistön vuokrausastetta sekä järkevöittää kuluja. Tulevan vuoden aikana Teak tulee etsimään säästökohteita ja panostaa pitkällä aikavälillä säästöä tuoviin investointeihin.

5.3. Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaari

Kafiaari KOY jatkaa toteutusta Teuvan kunnan elinkeino strategian mukaisin tavoittein, jotta Kafiaarin kiinteistöistä ja alueesta muodostuu teollisuuspuistomainen kokonaisuus, jossa voi sijaita monenlaisia, toistensa toimintaa täydentäviä yrityksiä. Kiinteistöyhtiön toiminta perustuu kannattavuuteen sekä investointien mahdollistamiseen.

Kiinteistöllä tehdään vuoden 2024 aikana etelän puoleisen julkisivun kuorilaattojen korjaustyö. Vuoden 2024 aikana pyritään säilyttämään 100 % käyttöaste.

Investointiasiana säilytetään myös tuo aikoinaan ala-arvoisesti perustettu koko pihamaa-alue, laajuudeltaan noin 6400 m². Toimenpide on välttämätön, koska alueen asvaltointi pirstaloitunut, eikä trukkiliikenne onnistu keväisin routimisen aikaan pihan liikennöinti alueella. Piha-alueen kunnostuksen kustannusarvio 172 500 euroa.

Tilojen käyttö tällä hetkellä niin suurta kuin mahdollista. Yhteistyössä kiinteistöissä vuokralla olevien yritysten kanssa pyritään kehittämään toimintaa siten, että se palvelee mahdollisimman hyvin sekä kiinteistöyhtiön että vuokralla olevien yritysten asettamia toiveita ja tavoitteita, sekä toimia joustavasti vuokratarpeiden mukaan myös taloudellisesti siten että yrityksen maksukyky vuokraan säilyy.

5.4. Teuvan Kaukolämpö Oy

Teuvan Kaukolämpö Oy:n on 100 % kunnan omistama yhtiö. Yhtiöllä on 165 asiakasta. Jakeluverkon pituus on noin 22 km.

- toiminnan talouden keskeisenä tavoitteena on saavuttaa nollatulokseen
- tilikaudelle 2024 ei toteuteta suurempia investointeja eikä yhtiöllä ole lainatarpeita.
- tilikaudella 2024 toteutetaan säännöllisten vuosikorjauksien lisäksi mahdollisia ennakoivia vuosikorjauksia, jotka ajoittuvat 2024-2025.

6. SEUDULLINEN YHTEISTYÖ PALVELUTUOTANNOSSA, OSAKKUUS-YHTEISÖT

Seudun kunnilla Isojoella, Karijoella, Kauhajoella ja Teuvalla on laajaa yhteistyötä. Yhteistyön tavoitteena on palvelujen turvaaminen ja toiminnan tehokas ja taloudellinen järjestäminen.

6.1. Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy

Yhtiön tehtävänä on tarjota osakasyhteisöilleen ICT-, verkko-, puhelinvaihte-, tietosuojat-, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja sekä näihin liittyviä asiantuntijapalveluja. Ensisijainen toiminta-alue on Suupohjan seutukunta.

Yhtiö ei tavoittele liiketaloudellista voittoa, vaan pyrkii vuosittain nollatulokseen. Yhtiön osakkaita ovat Kauhajoen ja Kaskisten kaupungit, Teuvan, Isojoen, Karijoen, Karvian, ja Isonkyrön kunnat ja Suupohjan Kehittämisyhdistys ry.

Talousarvion laadintavaiheessa saadun arvion mukaan Teuvan kunnan maksuosuus vuonna 2024 olisi noin 490 000 euroa. Lopullista kustannusten toteumaa on kuitenkin tässä vaiheessa hankala arvioida. Vuodelle 2023 on budjetoitu yhteensä 536 000 euroa. Näiden kustannusten lisäksi talousarviossa on varattu määräraha ICT-laitteiden leasing-kustannuksiin, joiden kulut välittyvät kunnalle yhtiön kautta.

6.2. Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi

Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi vastaa Suupohjan seutukunnan alueella Kauhajoen kaupungin, Teuvan, Isojoen ja Karijoen kuntien työllisyyspalveluista. Työllisyyspalvelut ovat vuosien saatossa tulleet merkittävään rooliin kuntien palvelukokonaisuudessa. Työttömyys sivuaa välillisesti kaikkia kunnan toimialoja ja kokonaisuuden huomioiminen osana kuntien tulevien toimintojen suunnittelua on tärkeää. Aktiivisella työllisyydenhoidolla voidaan vaikuttaa kunnille työttömyydestä aiheutuviin kustannuksiin ja edistää asiakkaiden tulevaisuuden suunnittelua. Työllisyyspalveluiden asiakkaat ovat työttömiä työnhakijoita, joille tarjotaan yksilöllisesti räätälöityjä palveluja. Polkuja työelämään rakennetaan sekä nuorille että aikuisille työnhakijoille.

Vuoksi on myös mukana toteuttamassa nuorten koulutus- ja yhteiskuntatakuuta. Lisäksi Suupohjan alueella toteutetaan alle 29-vuotiaille nuorille suunnattua työpajatoimintaa. Nuorten palveluja rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Vuoksin palveluissa nuorten työllistymisen, koulutuksen ja elämänhallinnan ongelmia lähestytään sosiaalisen nuorisotyön työvälineillä ja -keinoilla. Tavoitteena on, että palvelun aikana jokainen nuori löytää itselleen selkeän tulevaisuuden suunnitelman ja saa seläiset eväät, joilla maailmalla pärjää.

Vuoksin työllisyyspalveluiden toimintoja toteutetaan ja kehitetään yhdessä Teuvan kunnan sekä alueen koulutus- ja elinkeinopalveluiden kanssa. Toimintaansa varten koulutuskuntayhtymällä on erilliset toimitilat Teuvalla. Tämän lisäksi uravalmennus- ja yrityskoordinoitipalveluja varten on vuokrattu toimitila Teakilta. Työllisyyspalveluiden toimintaan varatut määrärahat määritellään kunkin jäsenkunnan ja Suupohjan koulutuskuntayhtymän välisessä ostopalvelusopimuksessa. Teuvan kunnan ostopalveluiden hinta vuonna 2023 oli 99 500 euroa, vuodelle 2024 on budjetoitu 86 200 euroa. Etsivän nuorisotyön toteuttaminen siirtyy 1.1.2024 alusta Kauhajoen kaupungin isäntäkuntamallilla toteutettavaksi, joten tämä osa palvelusopimuksesta päättyy.

6.3. Osakkuusyhteisö: Suomen Yrittäjäopisto Oy

Suomen Yrittäjäopisto on valtakunnallisesti toimiva ammatillinen aikuiskouluttaja, yrittäjyyden kulttuurin edistäjä ja aktiivinen toimija yhteiskunnassa. Tuotamme työelämätarpeisiin vastavaa koulutusta, jolla vahvistetaan kestävä osaamista. Uudistamme ennakkoluulottomasti suomalaista aikuiskoulutusta. Katseemme on vahvasti tulevaisuudessa ja tarjoamme yhteiskunnallista arvoa ja elinvoimaa lisääviä palveluita. Työvoimakoulutuksilla edistämme työllisyyttä. Valtakunnallinen toimintamme tukee alueellista ja omistajakuntiemme kehittämistyötä. Tavoittelemme toiminnan kestävää kasvua ja pidämme taloutemme tasapainossa. Teuvan kunta omistaa Suomen Yrittäjäopisto Oy:stä 25 prosenttia ja Kauhavan kaupunki 75 prosenttia.

Toimintamme vaikuttavuuden varmistaminen on strategiamme keskiössä. Rakennamme asiakkaidemme kanssa kestävää yritystoimintaa ja hyvää työelämää. Tarjoamme koulutusalan parasta asiakaspalvelua. Luomme yksilöllisen asiakaskokemuksen aidolla ohjauksella ja palveluasenteella. Tehokas ja taloudellisesti kestävä arjen toimintamme luovat perustan organisaatiomme kehittämiseen. Yrittäjämäinen toimintatapa näkyy asiakastyössämme ja työyhteisössämme. Toimimme esimerkkinä hyvän työyhteisön rakentamisessa.

Toimitamme kehittämisen läpileikkaavia teemoja ovat laadukas ja vastuullinen toiminta, ajassa kehittyvä digitaalisuus ja kasvava tunnettuus ja brändi. Vastuullisuus on näkyvä osa kaikkea toimintaamme. Tavoitteenamme on hyödyntää teknologiaa tehokkaasti arjessa ja saavuttaa digitalisatiosta kilpailuetua. Brändimme rakentuu luotettavuudesta, asiantuntijuudesta, asiakaslähtöisyydestä sekä hyvästä työnantajamielikuvasta. Tavoitteenamme on kasvattaa tunnettuuttamme ja imagoamme suunnitelmallisesti osana kaikkea toimintaamme.

7. KÄYTTÖTALOUS TOIMIALOITTAIN

7.1. Kunnan päätöksenteko ja valvonta

Kunnan päätöksenteko ja valvonta sisältää määrärahat ylimmälle päätöksenteolle, eli kunnanvaltuustolle, hyvinvointi- ja elinvoimavaliokunnalle sekä tarkastustoiminnalle. Lisäksi kunnanhallituksen määräraha sekä kunnan pysyväluonteisten vaikuttamistoimielinten, kuten vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston määrärahat ovat tässä kokonaisuudessa. Vuonna 2024 järjestetään sekä presidentinvaalit että eurovaalit, joiden järjestämiskustannukset kuuluvat kunnan päätöksenteon ja valvonnan momentille.

Kunnan päätöksenteko ja valvonta	TP 2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
TOIMINTATUOTOT	11 062	9 000	18 000	18 000	0	9 000	0
TOIMINTAKULUT	-277 697	-272 852	-307 147	-307 000	-307 000	-307 000	-307 000
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-277 697	-263 852	-289 147	-289 000	-307 000	-298 000	-307 000

7.1.1. Kunnanvaltuusto

Teuvan kunnan hallintosäännön mukaan kunnan johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin. Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta, käyttää kunnan päätösvaltaa ja siirtää päätösvaltaansa hallintosäännön määryksillä.

Uusi valtuustokausi on alkanut 1.8.2021 ja nykyisen valtuuston toimikausi käsittää vuodet 2021-2025. Uuden valtuustokauden strategia on hyväksytty kesällä 2022 ja sitä jalkautetaan vuosien 2023-25 aikana. Tämän talousarvion laadinnassa on huomioitu edellisiä vuosia vahvemmin käynnissä olevan strategiakauden sisältämät painotukset kuntataloudelle ja määrärahojen käytölle. Kuntastrategiaa on avattu laajemmin sen sisältämässä luvussa.

7.1.2. Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kunnan henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi kunnanhallitus vastaa hyvinvointialueen kanssa käydyissä yhdyspintaneuvotteluista

7.1.3. Elinvoimavaliokunta

Elinvoimavaliokunnan tehtävänä on seurata yhdyskuntarakenteen kehitystä. Elinvoimavaliokunta seuraa yleistä yhteiskunnallista sekä kuntalaisten hyvinvoinnin kehitystä ja ennakoii niiden vaikutuksia yhdyskuntarakenteen kannalta. Elinvoimavaliokunta kuulee oman harkintansa mukaan asiantuntijoita ja kuntalaisia, sekä hankkii muun tarpeelliseksi katsomansa selvityksen käsiteltävinä oleviin asioihin. Elinvoimavaliokunta ohjaa kunnan infran kehittämistä ja kunnossapitoa kunnan strategialinjausten mukaisesti, kehittää houkuttelevuutta, sekä ylläpitää palvelujen tarjontaa.

Hyvinvointivaliokunta ja elinvoimavaliokunta järjestävät tarpeen mukaan yhteiskokouksia yhteisien asioiden pohtimiseksi sekä valiokuntatoiminnan kehittämiseksi.

7.1.4. Hyvinvointivaliokunta

Hyvinvointivaliokunnan tehtävänä on seurata hyvinvoinnin kehitystä ja ohjata palveluiden järjestämistä asiakaslähtöisesti palvelutarpeita ja käytettävissä olevia resursseja yhteen sovittaen.

Teuvan kunnassa valiokunnat eivät ole päätöksiä tekeviä toimielimiä, vaan niiden tarkoitus on olla keskustelevia, kunnan tilannetta ja kuntaorganisaation toimintaa strategisesti tarkastelevia sekä tulevaisuutta suunnittelevia toimielimiä. Niiden toiminnan piirissä asiakokonaisuuksia voidaan käsitellä myös yhtä toimintavuotta pidemmissä sykleissä.

Valiokunnat tekevät omat toimintasuunnitelmansa ja nostavat omat painopisteensä valtuustokaudelle valmistuneen strategian pohjalta.

7.1.5. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja

Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

7.2. Osallisuuden toimiala

7.2.1. Osallisuuden toimialan tavoitteet

Osallisuuden toimiala	Tavoitteet talousarvio 2024	Mittari
Yleishallinnon tavoitteet	Päätöksenteon sujuvuus ja päätösasioiden valmistelu tuk	Oikaisuvaatimuksien, valitusten ja vastavien määrä; tavoite 0
	Tasapainoisen taloudenpidon ja taloussuunnittelun mahdollistaminen	Lisämäärärahappyntöjen määrä; tavoite 0
	Valitaan kaksi keskeistä prosessia: kuvataan ja kehitetään; työsopimusten laadinnan sähköistäminen	Montako prosessia tarkasteltu; onko työso-pimusprosessi sähköistetty
	Tiedonhallintalain täytäntöönpanon jatkaminen	Onko täytäntöönpano edennyt aikatau-lussa?
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä osallisuustyön tavoitteet	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen uusien toimenpiteiden kokeilut: valitaan ja kehitetään kaksi uutta toimenpidettä	Hyte-kerroin; Onko kokeiluja toteutettu
	Kylätoiminnan aktivointi kyläneuvostoa, osallistuvaa budjetointia sekä Teuvabili! ja Mobiilit Kyliin! -hankkeiden tuotoksia hyödyntäen	Hyte-kerroin; Kylien osallistuvan budjetoinnin ehdotusten määrä
	Yhdistysten toimintamahdollisuuksien edistäminen ja yhteisöllisten kohtaamispaikkojen kehittäminen	Hyte-kerroin; Kohtaamispaikkatoimintojen määrä
	Hyvinvointisuunnitelman täytäntöönpano	Hyte-kerroin; Suunnitelma on laadittu ja pantu täytäntöön
Viestinnän tavoitteet	Verkkosivu-uudistuksen toteuttaminen	Onko verkkosivu-uudistus toteutettu
	Toteutetaan kuntamarkkinointikampanja	Onko kuntamarkkinointi-kampanja toteutettu
	Sosiaalisen median päivittämisen suunnitelmallisuus, vähintään kerran viikossa julkaisut; viestintätiimin toiminnan kehittäminen	Julkaisujen määrä, frekvenssi
	Sisäisen viestinnän kehittäminen	Kysely; itsearviointi
Kirjaston tavoitteet	Jatketaan osin, mutta painopisteeksi nostetaan kirjastolaista lukemisen edistäminen. Muut kirjastolain tehtävät kulkevat taustalla.	Lukemisen edistämiseen liittyvien tapahtumien ja tilaisuuksien määrä. Niiden osallistujamäärä.
	Palveluiden omatoimisuuden lisääminen	Lainausautomaatin käyttöprosentti ensilainoista
	Asiakkaiden osallistaminen ja yhteistyön kehittäminen	Kyselyyn osallistuneiden määrä
	Valmistautumista kirjaston remontiin. Eepos-kirjastojenvuosittainen tavoite poistoissa on 6 % kokoelmasta.	Poistojen määrä kpl sekä prosenttia kokoelmasta
Liikunnan tavoitteet	Monipuolisten harrastusmahdollisuuksien tuottaminen yhteistyössä seurojen ja yhdistysten kanssa.	Aktiivinen Teuva tilaisuus on järjestetty (kävijämäärä); liikuntaraati tai vastaava on ko-keiltu
	Ikäihmisten aktivointi ja liikunta-aktiivisuuden lisääminen	Kävijämäärät eri kampanjoissa ja tapahtumissa
	Eri ikäryhmien liikuntamahdollisuuksien kehittäminen	Uusien toimintojen tai kokeilujen määrä
Nuorisotyön tavoitteet	Toiminnan kehittäminen kohderyhmää kuunnellen	Palautekyselyt (NuoDo)
	Uuden nuorisotilan hyödyntäminen	Kävijämäärät (NuoDo)
	Jalkautuva työ nuorten pariin	Tapahtumamäärät
	Koulunuorisotyön integroiminen koulun toimintakulttuuriin ja opetussuunnitelmaan, nuorisotyö asemoidaan koulun arkeen	Kirjaamiset (NuoDo)
Kulttuurin tavoitteet	Laadukkaiden ja yhteisöllisten tapahtumien järjestämisen jatkuvuuden turvaaminen	Tapahtumamäärät (kävijämäärät), uudet ko-keilut ja toimenpiteet
	Yhteistyön ja vuoropuhelun edistäminen paikallisten yhdistys- ja seuratoimijoiden kanssa.	Yhdessä järjestettyjen tapahtumien määrä (kävijämäärät), uudet yhteistyömallit
	Eri taiteenlajien paikallisen osaamisen esiin nostaminen	Uudet käytännöt (esim. prosenttiperiaate)

Osallisuus	TP 2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
TOIMINTATUOTOT	355 773	76 250	77 250	77 250	77 250	77 250	77 250
TOIMINTAKULUT	-25 082 015	-1 439 748	-1 554 010	-1 554 010	-1 554 010	-1 554 010	-1 554 010
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-25 082 015	-1 363 498	-1 476 760	-1 476 760	-1 476 760	-1 476 760	-1 476 760

7.2.2. Toimialan hallinto sekä hallintopalvelut

Hyvinvointialueiden käynnistymisen johdosta tapahtuneet muutokset osallisuuden toimialan budjettiin ja erityisesti hallinnon budjettiin ovat nyt vakiintuneet vuoden toiminnan jälkeen. Vuodelle 2024 budjetointia on tarkennettu saatujen kokemusten perusteella. Merkittäviä tarkennuksia on tehty lisäksi erinäisiin yhteistoimintaosuuksia ja palveluiden ostoihin, jotka ovat joko liittyneet sosiaali- ja terveyspalveluihin tai joihin soteuudistuksella on ollut epäsuora, kustannusrakennetta muuttava vaikutus.

Vuoden 2024 valmistellaan ja toimeenpannaan TE-palveluiden kokonaisuudistusta. Tätä varten ei ole varattu toimialalle erillistä määrärahaa, mutta muutoksien aiheuttamat mahdolliset kustannukset on huomioitu hallintopalveluiden yleisissä toimintamäärärahoissa, mm. asiantuntija- ja toimistopalveluiden ostojen ja lakimiespalveluiden ostojen osalta. TE-palvelurakennemuutos on kuntien toimintaa erityisen merkittävästi muuttava uudistus, jonka mahdollisia vaikutuksia kunnan perustoimintaan ja taloudenpitoon on vielä tässä vaiheessa haastava arvioida.

Kunnan päätöksenteon ja hallinnon sujuvuudesta vastaaminen kuuluu osallisuuden toimialalle. Merkittävä osa budjetista kohdistuu hallintopalveluiden kustannuspaikalle, joka sisältää kunnan yleishallinnon menot.

7.2.3. Tiedonhallinta, tietoturva ja -suoja sekä tietohallinto

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta sekä siihen liittyvät lait tulivat voimaan 1.1.2020. Laki edistää tiedonhallinnan yhdenmukaistamista, tietoturvallisuutta ja digitalisointia viranomaistoiminnassa. Laissa säädetään mm. julkisuusperiaatteen ja hyvän hallinnon vaatimusten toteuttamisesta viranomaisten tiedonhallinnassa.

Laki sisältää koko julkista hallintoa koskevat säännökset tiedonhallinnan järjestämisestä ja kuvamisesta, tietovarantojen yhteentoimivuudesta, teknisten rajapintojen ja katseluyhteyksien toteuttamisesta sekä tietoturvallisuuden toteuttamisesta. Tiedonhallinnan työvälineenä käytetään palvelua, jossa huomioidaan tiedonhallintalain vaatimukset tiedonhallintamallin rakentamisesta, hallinnasta ja valvonnasta, asiakirjajulkisuuskuvauksen antamisesta sekä tietosuojalain vaatimukset digitaalisesta turvallisuudesta. Palveluun sisältyvät ohjeistukset, tehtäväpohjat vastuuhenkilöille, työpohjat dokumentaatioiden keräämiseen sekä julkaisupalvelu tietojen koostamiseen asiakirjajulkisuuskuvauksena verkkosivuille. Lisäksi palveluun sisältyvät valmennukset.

Kunnan tiedonhallintaa kehitetään edistämällä sähköistä asiointia sekä kehittämällä sähköistä asia- ja asiakirjanhallintaa sekä arkistointia. Sähköisten palvelujen tarjoaminen kuntalaisille huomioidaan kaikkia toimialoja ja toimintoja poikkileikkaavana tavoitteena. Vuoden aikana on tavoite pyrkiä myös kunnan työsopimusprosessin sähköistämiseen, sillä työsopimukset ovat yksi harvoista kunnassa edelleen paperisena käsiteltävistä ja arkistoitavista asiakirjoista.

Tietosuojan osalta katse on EU:n yleisen tietosuojasetuksen vaatimuksissa. Yksi sen mukainen velvoite on henkilökunnan kouluttaminen. Vuonna 2021 hankittujen koulutusympäristön ja koulutuksen käyttöä jatketaan sekä tarvittaessa järjestetään syventävää koulutusta. Tietosuojavastaan integrointia kunnan eri kehittämistoimiin sekä johtamisen ja esimiestyön kanaviin jatketaan aiempien vuosien kokemusten pohjalta. Tietosuoja ja tietoturva huomioidaan uusien tietojärjestelmien hankinnassa sekä asianvalmistelu- ja asianhallintaprosessien kehittämisessä.

Tietosuojayhteistyötä jatketaan seutukunnallisena yhteistyönä Suupohjan tietosuojatyöryhmän (SUTI) kanssa

7.2.4. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä osallisuustyö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä osallisuustyölle on perustettu ensimmäistä kertaa vuoden 2024 talousarvioon oma kustannuspaikkansa. Osallisuustyön jatkuvat elementit, kuten osallistuvan budjetoinnin määrärahat sekä järjestöjen ja yhdistysten avustukset säilyvät seurattavuuden vuoksi edelleen omalla kustannuspaikallaan.

Teuvan kunnan hyvinvointisuunnitelma vuosille 2024-2025 on tarkoitus laatia olemassa olevan hyvinvointikertomuksen pohjalta vuoden 2023 loppupuolella, mutta sen viimeistely ja toimeenpano tulee jatkumaan vuodelle 2024.

Vuonna 2021 valmistui kunnassa ensimmäinen varsinainen osallisuusohjelma, joka ohjaa osallisuuden toimenpiteiden valmistelua. Vuonna 2024 eri toimenpiteiden valmistelussa huomioidaan, koko kuntaa läpileikkaavasti, osallisuusohjelman tavoitteet ja periaatteet.

Teuvan kunnassa on toteutettu aiempina vuosina mm. osallistavaa budjetointia. Osallistavaa budjetointia jatketaan eri kylille ja alueille kohdistuvana budjetointimuotona. Lisäksi budjettiin on varattu kokeiluluonteisesti pieni määräraha yhdistysten pienavustuksia varten. Vuoden 2023 osallistuvan budjetoinnin kohteet: lasten ja nuorten ilmaisuintien, toteuttamista jatketaan edelleen vuoden 2024 kesälle saakka, jonka jälkeen arvioidaan, tulisiko kunnan toteuttaa toimintaa jatkossa jatkuvaluonteisesti.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteinä on tarkoitus kokeilla sivukylien asukkaiden asiointiliikenteen mahdollistamista, jota varten on talousarvioon varattu kustannuspaikalle erillinen määräraha. Myös ikääntyneen väestön liikunnallisen elämäntavan ja virkeän elämän edistämisen toimenpiteisiin on varattu jonkin verran resursseja. Näitä toimintoja on tarkoitus toteuttaa yhdessä yhdistysten ja muiden yhteisöjen kanssa.

Vuonna 2024 edistetään yhdistysten, järjestöjen ja muiden kansalaistoiminnan muotojen toimintaa ja aktiivisuutta nostavia toimenpiteitä ja edistetään asukkaiden kohtaamisen mahdollisuuksia. Kunta järjestää kumppanuuspöytiä ja tarvittaessa muita vastaavia tilaisuuksia, joissa kuunnellaan yhdistysten tarpeita ja toiveita. Myös asukkaita kuuntelevia tilaisuuksia ja toimenpiteitä pyritään järjestämään aikaisempaa enemmän. Yhdistysten avustuskäytäntöjä pyritään kehittämään enemmän kumppanuussopimuksien suuntaan. Kohtaamispaikkoja pyritään kehittämään sekä nuorille, mm. nuorisotilojen yhteyteen, että aikuisväestölle, edistämällä yhdistysten tilan käyttöä.

7.2.5. Viestintä

Teuvan kunnassa on sisäinen, eri toimialat ja yksiköt yhdistävä viestintätiimi. Viestintää tullaan kehittämään vuonna 2024 osana kuntastrategian jalkauttamista ja kuntamarkkinointia.

Kuntien verkkosivujen uudistaminen viedään toteutukseen. Samalla kehitetään sisäistä viestintää sekä kunnan viestintätiimin toimintaa. Lisäksi kunta toteuttaa kuntamarkkinointia ja strategisen viestintäkampanjan ja tonttikampanjan vähintään osittain ostopalveluna. Sosiaalisen median käyttöä tehostetaan, mm. kouluttamalla viestintätiimin ja kehittämällä toimintatapoja. Viestinnän määräraha on huomioitu vireillä olevien ostopalveluiden hankintojen kustannukset.

Teuvan kunta osallistuu myös Suupohjan seutuviestinnän toimenpiteisiin.

7.2.6. Yleinen hanketoiminta

Suupohjan Kehittämisyhdistys ry/Leader Suupohja Leader Suupohjan toiminta-alueeseen kuuluvat Isojoen, Karijoen ja Teuvan kunnat sekä Kauhajoen ja Kurikan kaupungit (pl. Jalasjärvi). Yhdistyksellä on toimisto sekä Kauhajoella että Kurikassa.

Leader Suupohjan rahoittamista hankkeista päättää yhdistyksen 15 jäseninen hallitus, joka muodostetaan kolmikannan mukaisesti eli kolmannes jäsenistä edustaa kuntia, kolmannes yrityksiä sekä yhteisöjä ja kolmannes maaseudun asukkaita. Alueen joka kunnasta on hallituksessa edustus ja paikat jakaantuvat seuraavasti: Isojoki 2, Karijoki 2, Teuva 3, Kurikka 4 ja Kauhajoki 4. Jokaisella hallituksen jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Leader Suupohja myöntää hanke- ja yritystukia paikalliseen strategiaansa perustuen. Rahoitusta voi hakea mm. pää- ja sivutoimisen yrittäjyyden aloittamiseen ja kehittämiseen, yritysinvestointeihin, alueen elinvoimaisuuden ja asukkaiden harrastusmahdollisuuksien parantamiseen sekä kansainväliseen toimintaan. EU, valtio ja alueen kunnat vastaavat Leader-hankkeiden julkisesta rahoituksesta. Lisäksi hankkeissa on pääsääntöisesti aina myös hakijatahon yksityistä rahoitusta.

Suupohjan Leader-ohjelma vuosille 2023–2027

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyi 26.1.2023 Suupohjan Kehittämisyhdistys ry:n yhdeksi Suomen 52:sta Leader-ryhmästä ja Virtaa Viisikkoon -paikalliselle kehittämisstrategialle myönnettiin samalla 5,6 M€ julkinen rahoituskehys vuosille 2023-2027. Uusi rahoituskausi alkoi käytännössä kestäkuussa 2023, kun useimmat tukimuodot tulivat haettaviksi.

Virtaa Viisikkoon-kehittämisstrategian sisältö on seuraava:

1. **Elinvoimainen seutu:** Vahvistetaan alueen elinvoimaa tukemalla uusien mikroyritysten syntymistä ja edistämällä olemassa olevien yritysten kannattavuutta, kilpailukykyä ja kasvamista. Edistetään osaavan työvoiman saantia ja yritysten välistä yhteistyötä.
2. **Hyvinvoiva ja taitava seutu:** Vahvistetaan kylien ja paikallisyhteisöjen elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä. Edistetään uudenlaisten palvelujen syntymistä ja käyttöönottoa, älykkäitä ratkaisuja, kiertotaloutta sekä osaamista. Tuetaan asumisen turvallisuutta ja omavaraisuutta sekä infrastruktuurin kunnossapitoa.
3. **Ainutlaatuinen seutu:** Edistetään alueen (luonto)matkailua ja kulttuuritoimintaa osana alueen pito- ja vetovoimaa sekä asukkaiden hyvinvointia.
4. **Aktiivinen seutu:** Aktivoidaan alueen nuoria oman asuinseutunsa kehittämiseen ja osallistumiseen. Edistetään alueen kansainvälistymistä.

Pääteemojen lisäksi kehittämistyössä huomioidaan läpileikkaavat teemat: älykkyys, innovatiivisuus ja kestävä kehitys.

Teuvan kunta on osaltaan hyväksynyt uuden paikallisen kehittämisstrategian ja osallistumisensa Leader-ohjelman toteutukseen ja rahoittamiseen vuosina 2023–2027.

Leader Suupohja myöntää Leader-rahoituksen lisäksi Yritys-, Yhteisö- ja Nuorisoleader -rahoitusta omista varoistaan hakijoiden pieniin kehittämistoimiin. Leader Suupohja vastaa myös seudullisesta viestinnästä ja viestintätoiminnan toiminnan koordinoinnista. Viestintätiimi suunnittelee vuoden aikana toteutettavat seudulliset viestintätoimet ja päättää viestintäbudjetin käytöstä. Leader Suupohja pitää yllä myös Visit Suupohja – matkailusivustoa.

SeAMK maakuntakorkeakoulu SeAMK Maakuntakorkeakoulu on Seinäjoen ammattikorkeakoulun maakunnallista toimintaa, joka toimii myös Suupohjassa. Maakuntakorkeakoulu tarjoaa koulutusten lisäksi palveluita yritysten ja elinkeinoelämän kehittämiseen. Korkeakouluasiamiehet järjestävät yhteistyössä yrityksille muun muassa seminaareja, koulutustilaisuuksia sekä työpajoja sekä keräävät

ja välittävät tietoa alueellisista koulutus- ja kehittämistarpeista. Tietoa hyödynnetään mm. SeAMKin tulevan koulutus- ja TKI-toiminnan pohjana.

7.2.7. Osallisuuden toimialan hanketoiminta

Mobiilit kyliin! -kehittämishanke Vuonna 2021 päättyi *Teuvabiilillä toimintaa!* (Teuvabiili) kehittämishanke. Hankkeesta saatujen positiivisten kokemusten myötä kunta päätyi hakemaan hankkeelle jatkoa *Mobiilit kyliin!* (Teuvabiili 2) -hankkeena. Hanke jatkaa, syventää ja laajentaa aiemmassa hankkeessa tehtyä toimintaa.

Jatkohankkeen tavoitteena on uusien toimintamuotojen edistäminen ikäihmisten palveluissa, yhteisöllisyyden lisääminen ja kyläilykulttuurin elvyttäminen. Hankkeelle on haettu jatkoaikaa vuoden 2024 kesään saakka. Hankkeen toimenpiteissä näkyvät ovat ikäihmisten palvelut, tapahtumat, virkistystoiminta, osallisuus, yhteisöllisyys, henkinen ja fyysinen hyvinvointi, digitaalisuus, ennaltaehkäisevä toiminta ja kylätoiminta.

Kipinästä roihuun – Toiveharrastusten Teuvan malli 3 Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama Harrastamisen Suomen malli -hanke kehittää matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia Teuvalla sekä lisää yhteistyötä seurojen ja yritysten kanssa. Hanke tarjoaa maksuttomat ja yhdenvertaiset harrastusmahdollisuudet peruskouluikäisille lapsille ja nuorille heidän omien toiveiden mukaisesti. Harrastukset toteutuvat heti koulupäivän päätteeksi, jotta osallistumismahdollisuus on mahdollisimman yhdenvertainen.

Kipinästä roihuun – Toiveharrastusten Teuvan malli 3 -hanke jatkaa kahden aiemman hankekauden työtä, käsittäen syyslukukauden 2023 ja kevätlukukauden 2024.

LINKKI – kasvatusyhteistyötä koulun, nuorisotyön ja hyvinvointialueen kanssa Koulunuorisotyöhön kohdistuva hanke on haettu jo vuoden 2022 syksyllä, mutta sen käynnistäminen venyi vuoden 2023 syksylle. Hankeaika jatkuu kuitenkin vuoden 2024 loppuun saakka. Keskeiseksi strategiseksi tavoitteeksi on otettu lasten, nuorten ja perheiden haasteiden ennaltaehkäiseminen, joka nousi tarpeena esille strategiatyössä kautta linjan. Siksi tässä hankkeessa on tarkoitus kehittää ennakkoivaa otetta kouluilla, edistää yhteisöllisyyttä ja ryhmäytymistä sekä vakiinnuttaa koulujen ja nuorisotyön yhteistyötä aiemman hankekauden hyvien kokemusten myötä. Myös kuraattoritoiminnan siirtyminen hyvinvointialueelle vaatii yhteyshenkilöresurssia kunnassa, jolloin koulunuorisotyöntekijä kehittää myös vastinparitoimintaa kunnan ja hyvinvointialueen välillä. Hankkeen ydintavoitteena on siten linkittää koulun, nuorisotyön ja hyvinvointialueen toimijat yhteiseen kasvatustehtävään.

IKÄKIPINÄ – ikäihmisten toiveharrastamisen Teuvan malli Osallisuuden toimiala hakee Liikunnallisen elämäntavan paikallisen kehittämisen valtionavustusohjelmasta vuodelle 2024 hanketta ikäihmisten liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi. Päätökset hankkeen mahdollisesta rahoituksesta saadaan keväällä 2024. Hankkeen omavastuuosuus on varattu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kustannuspaikalle.

7.2.8. Muut yhteistoimintaosuudet

Teuvan kunnan osuudet ja jäsenmaksut mm., Etelä-Pohjanmaan liiton, Suomen Kuntaliiton, KT Kuntatöytäntäajien, Etelä-Pohjanmaan Korkeakoulu yhdistyksen, Pro Agrian, Suupohjan Kehittämisyhdistyksen, Osuuskunta VIEXPO:n ja Suomen Vesilaitoksen Vesilaitosyhdistyksen, Eteläpohjalaiset Kylät ry:n sekä Vaasan kesäyliopiston kustannuksiin on varattu osallisuuden toimialalta hallintopalveluiden budjetista.

7.2.9. Kirjastopalvelut

Kirjastolain mukaan yleisen kirjaston tehtävänä on

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjasto pyrkii edistämään sekä kirjastolain että kuntastrategian antamia tavoitteita. Lukemisen edistäminen nostetaan lain tehtävistä keskiöön ja kirjasto pyrkii nostamaan teuvalaisten lukuinnostusta yhdessä kunnan muiden toimijoiden kanssa.

Kirjastouudistusta ja tavoitteena olevaa omatoimikirjastoa silmällä pitäen on tärkeää, että asiakkaiden tietoisuus lisääntyy kirjaston jo nyt tarjoamista omatoimisista palveluista. Laina- ja palautusautomaatin käyttöä opastetaan ja tehdään tunnetuksi.

Samoin fyysisen kokoelman karsimisella pyritään valmistautumaan uusittujen tilojen vaatimuksiin sekä siihen, että tarpeetonta aineistoa joudutaan siirtämään muutoksien yhteydessä mahdollisimman vähän.

Jatkamme asiakkaiden osallistamista kirjaston kehittämistyössä mahdollisuuksien mukaan.

Kirjasto ylläpitää käytössään olevilla resursseilla mahdollisimman ajantasaista ja laadukasta kokoelmaa. Tiivis yhteistyö Eepos-kirjastojen kanssa toimii hyvin ja kokonaisuus laajentaa sekä täydentää Teuvan kirjaston niin fyysistä kuin digitaalista kokoelmaa. Vuonna 2024 aloittaa valtakunnallinen e-kirjasto, jonka kokoelmiin kuuluu paljon sellaista mitä on tähän mennessä hankittu Eepos-yhteistyön puitteissa. Tavoitteena on, että Teuva on mukana e-kirjastossa.

7.2.10. Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut

Liikunta, nuoriso- ja kulttuuripalveluiden tavoitteena on ylläpitää ja kehittää ennaltaehkäiseviä ja kuntalaisten hyvinvointiin vaikuttavia, saavutettavia vapaa-aikapalveluita Teuvalla. Kuntalaisia pyritään aktivoimaan ja osallistamaan palveluihin ja niiden kehittämiseen. Kunta myöntää avustuksia yhdistysten ja seurojen toimintaan.

Nuorisopalvelut kehittävät toimintaansa kohderyhmälähtöisesti. Nuorisopalveluissa on otettu käyttöön vuoden 2023 aikana uusi nuorisotila, jota kehitetään edelleen nuoria kuunnellen lasten ja nuorten kohtaamispaikan tapaiseksi. Nuorisotyössä pyritään perinteisen nuorisotalotoiminnan jatkona lisäämään teemapäiviä ja jalkautumisia nuorten pariin. Nuorisotyötä ja -palveluita tuodaan näkyviksi kouluilla, pyrkien tavoittamaan uutta kävijäkuntaa. Koulunuorisotyö toimii linkkinä koulun ja nuorisopalveluiden välillä. Teuva toimii! -tiimin toiminnan kautta aktivoidaan monialaista yhteistyötä sekä pyritään ylläpitämään yhdyspintoja kunnan ja hyvinvointialueen välillä lasten ja nuorten palveluissa. Nuorisopalvelut yhteiskehittävät omaa toimintaansa harrastamisen Suomen mallin hanketyön sekä koulunuorisohankkeen hanketyön kanssa, hyötyen näihin molempiin ohjelmiin liittyvistä koulutuksista ja verkostotilaisuuksista. Toiminnan kirjaamisessa ja kehittämisessä hyödynnetään Kuntaliiton NuoDo-kirjausjärjestelmää, jonka aineisto, yhdessä lasten ja nuorten kuulemisten kanssa, muodostavat rungon toiminnan ohjaamiselle. Nuorisovaltuustotoimintaa nivotaan aiempaa tiiviimmin osaksi nuorisopalveluiden toimintaa, jotta myös tämä toiminta voi hyötyä aluehallintoviraston ja kansallisten toimijoiden nuorisovaltuustoille nuorisopalveluiden ohjauksen kautta osoittamasta ohjauksesta. Nuorisotila Klubin toimikunnan toiminta pyritään pitämään aktiivisena.

Liikuntapalveluissa tavoitteena on tuottaa monipuolisia harrastusmahdollisuuksia yhdessä seurojen ja yhdistysten kanssa. Seuroja ja yhdistyksiä tuetaan pitämällä salivuokrat kohtuullisina sekä lapsilta ja nuorilta ilmaisina. Uimahallilla jatketaan eläkeläisten aktivoimista sekä uintivuoroilla ja vesijumppilla, että myös mm. ulkokuntosalitoimintaa kehittämällä. Kävijäkuntaa aktivoidaan ja houkutellaan uimahallin käyttäjiksi alennuskampanjoilla. Ohjaustoimintaa edistetään, pyrkien tuottamaan liikuntaaktiivisuutta ja kohottamaan hyvinvointia aikuisväestön ja ikääntyneen väestön erilaisissa yhteisöissä ja ryhmissä. Tarvittaessa ohjauspalveluita hankitaan ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Aktiivinen Teuva -tilaisuus tuo vuonna 2024 yhteen harrastusten järjestäjät, liikunta-, nuoriso-, ja kulttuuripalvelut sekä koulut. Liikuntajärjestöjen kuulemiseen pyritään kokeilemaan uusia käytäntöjä, kuten liikuntaraatia tai vastaavaa -foorumia. Ikääntyvän väestön liikunnallisia elämäntapoja pyritään aktivoimaan eri kampanjoilla, kuten Ikiliikkuja-viikolle ja Vie vanhus ulos -kampanjaan liittyvillä tapahtumilla ja toiminnoilla. Suosittua postilaatikkopyöräilyä jatketaan. Kokeillaan uusia toimintoja, esimerkiksi penkkileikkien kehittämistä, uimahallin ja sen ympäristön aiempaa parempaa hyödyntämistä sekä pyritään kunnan eri toimialojen yhteistyönä edistämään kaikkien kohderyhmän liikkumisen ja terveellisten elämäntapojen kehittymistä. Kaatumisen ehkäisyyn liittyvää toimintaa jatketaan mm. liukuesteiden jakamista jatkamalla sekä tarvittaessa myös tähän liittyvillä tietoiskuilla ja tilaisuuksilla.

Kulttuuripalveluissa pyritään jatkamaan laadukkaiden sekä paikallisia yhteisöjä mukaan tempaavien tapahtumien ja toimintojen järjestämistä. Jatkuvana tavoitteena on kehittää tiiviimpää yhteistyötä paikallisten yhdistys- ja seuratoimijoiden kanssa. Kulttuuritapahtumia järjestetään monipuolisesti eri ikäryhmät ja mielenkiinnon kohteet huomioiden. Kesän 2024 tapahtumat nivoutuvat vahvasti Teuvan kulttuurin superkesä 2024-hankkeen ympärille, jolloin kulttuuripalveluiden toimijat toimivat yhteistyössä tämän hankkeen kanssa. Ars Nova Botnica -näyttely ja Elolystit nivoutuvat tiiviisti kulttuurin superkesän toteuttamiseen. Myös esimerkiksi Mobiilit kyliin! -hankkeen yhteydessä tuotetaan kulttuurisisältöjä kyliin ja kyläläisille. Parraan ja Pappilankankaalle järjestetään ikäihmisille suunnatut, liikuntaa ja kulttuurisisältöjä yhdistäviä tapahtumia kuljetuksella. Kuljetuspalveluita kehitetään yhdessä asiointiliikenteen pilotoinnin kanssa myös kulttuuritapahtumia hyödyntäen. Lisäksi arvioidaan tarvetta kulttuurikasvatussuunnitelman ja kulttuurihyvinvointisuunnitelman laadinnalle. Esille nostetaan paikallista osaamista eri taiteenlajien osalta. Tätä tukemaan arvioidaan mahdollisuuksia prosenttiperiaatteen käyttönotolle.

Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluiden osalta pyritään valmistelevaan uusia kehittämis- ja tapahtumahankkeita ja sen kautta tuottaa uutta tarjontaa, jos vain soveltuvia rahoituslähteitä on saatavilla. Meneillään olevat hankkeet jo itsessään aktivoivat merkittäväällä osalla toimintakenttää näillä sektoreilla.

7.3. Oppimisen toimiala

Toimiala vastaa esi- ja perusopetuksesta, lukio-opetuksesta, varhaiskasvatuksesta, kansalaisopiston ostopalvelusta, henkilöstöhallinnosta sekä oppimisen toimialan hallinnosta.

7.3.1. Tavoitteet vuodelle 2024

Oppimisen toimiala	Tavoitteet talousarvio 2024	Mittari
Koko toimialan tavoitteet	Omalta osaltamme hyvinvointialueen yhdyspintojen toimivuuden varmistaminen osallistamalla erilaisiin moniammatillisiin yhteistyöryhmiin ja edesauttamalla yhteistyön kehittämistä uusissa rakenteissa.	Opiskeluhuollon ohjausryhmän toiminta, varso, perhekeskus-toiminta
Oppimisen hallinnon tavoitteet	Kouluverkko selvityksen toteuttaminen.	Kouluverkko selvitys on toteutettu.
Esi- ja perusopetuksen tavoitteet	Osallisuuden, ryhmäytymisen sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelun toteuttaminen säännöllisten oppituntien tai tuokioiden yhteydessä.	Oppitunnit ja tuokit järjestetään säännöllisesti
	Lasten ja nuorten harrastus- sekä yhdistystoiminnan ohjaajien kanssa yhteistyön jatkaminen, koulupäivän jälkeisen harrastustoiminnan jatkaminen, toimialarajat ylittävän harrastus- ja vapaa-ajantapahtuman järjestäminen.	Aktiivinen Teuva -harrastus- ja vapaa-ajantapahtuma on toteutettu.
	Tuen muotojen kehittäminen lapsille ja nuorille opiskeluhoollon kentällä jatkuu. Koulunurisytyöntekijätoiminnan jalkauttamisen koulun arkeen, kiusaamisen vastaisten Yhdessä-tiimien toiminta jatkuu. Toiminnan käynnistäminen kyläkouluille.	Yhdessä -tiimien toiminta on käynnistynyt kyläkouluilla.
	Lukeminen, perusopetuksen ja kirjaston välisen yhteistyösopimuksen mukaisen toiminnan vakiinnuttaminen	Perusopetuksen ja kirjaston välisessä yhteistyösopimuksessa määritellyt tavoitteet toiminnalle on toteutettu.
Lukio-opetuksen tavoitteet	Opiskelijaviihtyvyyden, yhteisöllisyyden ja ryhmäytymisen parantamisen edistäminen.	Opiskelijat ovat osallistuneet keväällä 2024 tulevan vuoden suunnitteluun. Opiskelijoille on järjestetty syksyllä 2024 ryhmäytymispäivä. Opiskelijat ovat vastanneet Hyvinvointikyselyyn lokakuussa 2024.
	Finest Future -hankkeeseen osallistuminen.	Teuvan lukiolla on ollut opiskelijoita Finest Future -hankkeen kautta. Teuvan lukio on avannut mahdollisuuden kansainvälisten opiskelijoiden hakuprosessiin keväällä 2024.
	Yhteistyön jatkaminen yrittäjien kanssa.	Yhteistyötapahtuma yrittäjien kanssa on toteutunut. Työelämään tutustumista ja yrittäjyyskasvatusta sisältävä yhteiskuntaopin opintojakso on järjestetty vuonna 2024.
	Lukion erityisopetuksen muotojen kehittäminen ja kuvaaminen.	Lukion erityisopetukselle on laadittu opetus-suunnitelman pohjalta toimintamalli yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
	Toimialarajat ylittävän harrastus- ja vapaa-ajantapahtuman järjestelyissä mukana oleminen.	Aktiivinen Teuva -harrastus- ja vapaa-ajantapahtuma on toteutettu.
Varhaiskasvatuksen tavoitteet	Lasten ja vanhempien osallisuuden lisääminen varhaiskasvatuksessa.	Arviointikysely on toteutettu; kyllä/ei Kysely lapsille toteutettu kyllä/ei
	Henkilökunnan osallisuuden ja työhyvinvoinnin lisääminen	Henkilökunnalle järjestetään työyhteisökoulu-tusta ja työnohjausta; kyllä/ei Varhaiskasvatuksen henkilöstön avoimet "vakakahvit"; toteutunut kyllä/ei
	Toimialarajat ylittävän harrastus- ja vapaa-ajantapahtuman järjestäminen, jossa on myös varhaiskasvatus mukana.	Aktiivinen Teuva -harrastus- ja vapaa-ajantapahtuma on toteutettu.
	Digitaalisten välineiden käytön kasvattaminen yksiköissä, välineillä haetaan uusia ratkaisuja sekä innovaatioita pedagogiseen toimintaan.	Kartoitetaan ryhmien käytössä olevien välineiden tilanne, ja millainen osaaminen kasvattajilla on välineiden käytössä. Toteutunut kyllä/ei
Henkilöstötavoitteet	Koko henkilöstön kehityskeskustelut.	Kehityskeskustelut on toteutettu.
	Säännöllinen esihenkilötyö	Säännölliset esihenkilöpalaverit on järjestetty.
	Henkilöstöstrategian jalkauttaminen.	Henkilöstöstrategian pohjalta on valmisteltu toteuttamissuunnitelma.

Oppiminen	TP 2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
TOIMINTATUOTOT	488 293	519 140	434 540	430 000	430 000	430 000	430 000
TOIMINTAKULUT	-7 659 384	-7 728 593	-8 411 945	-8 411 945	-8 411 945	-8 411 945	-8 411 945
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7 659 384	-7 209 453	-7 977 405	-7 977 405	-7 977 405	-7 977 405	-7 977 405

7.3.2. Oppimisen toimialan hallinto

Oppimisen toimialan hallinnossa seurataan osana toimintaa koko toimialaa koskevia valmisteilla olevia lainsäädännöllisiä muutoksia ja arvioidaan niiden vaikutuksia toimintaan. Hallinnon toimesta osallistutaan resurssien puitteissa erilaisten kohde-, erityis- ja hankeavustusten hakuprosesseihin mm. Aluehallintovirastolta ja Opetus- ja kulttuuriministeriöstä huomioiden kunnan strategiset painopisteet. Suurimpana yksittäisenä hankkeena toimialalla toteutetaan Teuvan kulttuurin superkesä 2024-kehittämishanke.

Vuoden keskeisin yksittäinen toimenpide on kouluverkkoselvityksen valmistelu. Siinä huomioidaan myös toisen asteen koulutuksen tulevaisuuden näkymät sekä seudullisen yhteistyön mahdollisuudet koulutuksen järjestämisessä.

Yhteistyö Finest Future -ohjelman kanssa jatkuu kansainvälisten opiskelijoiden rekrytoimiseksi Teuvan lukioon.

Oppimisen toimiala varmistaa omalta osaltaan hyvinvointialueen yhdyspintojen toimivuutta osallistumalla erilaisiin moniammatillisiin yhteistyöryhmiin ja edesauttamalla yhteistyön selkeyttämistä ja kehittämistä uusissa rakenteissa.

Kansalaisopistopalvelu ostetaan kolmatta talousarviovuotta Kauhajoen kansalaisopistolta ja toimintatapojen alkavat muodostua yhtenäisiksi. Pääasiassa Kansalaisopiston yhdyshenkilönä toimiva toimistos sihteeri osallistuu kehittämis- ja muihin palavereihin. Lukuvuoden suunnittelu tehdään tiiviissä yhteistyössä.

7.3.3. Esi- ja perusopetus

Kouluissa jatketaan edelleen ryhmäytymisen harjoittelua omalla suunnitelmallisella ohjelmalla. Osallisuuden, ryhmäytymisen sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu tapahtuu säännöllisten opituntien tai tuokioiden yhteydessä. Oppilaat saavat niissä tilaisuuden harjoitella yhteistyötä, ristiriitojen käsittelyä ja ratkaisujen etsimistä sekä päätöksentekoa niin omassa luokkayhteisössä kuin koko kouluyhteisössäkin. Vaikuttaminen ja osallistuminen sekä niistä myönteisten kokemusten saaminen lisäävät yhteisöllisyyden kokemusta koulussa.

Lasten ja nuorten harrastus- sekä yhdistystoiminnan ohjaajien kanssa jatketaan yhteistyötä kaveritaitojen yhteisten tavoitteiden sopimisessa. Kun kaikki lapsia ja nuoria ohjaavat tavoittelevat yhteisiä ja positiivisista asioita, niin tällä on merkittävä vaikutus lasten ja nuorten hyvinvointiin ja arkeen. Lisäksi yhteistyötä tullaan ulottamaan muihin kolmannen sektorin toimijoihin. Tämä toteutetaan yhteisillä tapaamisilla ja tavoitteellisella toiminnalla. Aktiivinen Teuva -harrastus- ja vapaa-ajantapahuma toteutetaan syyskuussa 2024. Tapahtuman yksi tavoite on eri toimialojen yhteistyön kehittäminen ja lisääminen. Tavoitteiden saavuttamista seurataan eri tahojen yhteisten kokoontumisten toteutumisina ja niissä tehtyinä sopimuksina.

Koulujen kiusaamisen vastaiset Yhdessä-tiimit ottavat asioihin kiinni aktiivisesti ja heti tarpeen ilmaantuessa. Kiusaamisen vastainen Yhdessä-tiimien toimintamalli on käytössä kolmatta vuotta. Toimintaa jatketaan ja kehitetään edelleen saatujen kokemusten perusteella. Tähän omaan malliin on kerätty kaikki parhaaksi koetut toimintatavat kiusaamisen vastaisessa työssä ja sen nimi korostaa kaikkien (kodit, koulut, vapaa-ajan toimijat, jokainen kuntalainen) yhteistä vastuuta kiusaamisen estämisessä. Kahdesti vuodessa tehtävät kyselyt tuovat osaltaan tietoa toiminnan tueksi. Tavoitteen

toteutumista seurataan arjen koulutyössä sekä kyselyillä, joilla saadaan selville työn vaikuttavuutta. Yhdessä -tiimien toiminta on käynnistynyt kyläkouluilla.

Teuvan kunta edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia. Tavoitteena on ennaltaehkäistä lasten ja nuorten sekä perheiden haasteita. Talousarviovuoden 2024 tavoitteena on koulunuorisotyön ja nuorisotyön jalkauttaminen sekä vahvistaminen koululaisten arjessa. Samalla pyritään tukemaan yhteyttä koulusta vapaa-ajalle. Päämääränä on myös iltapäivien harrastustoiminnan edelleen kehittäminen yhdessä nuorisopalveluiden ja järjestöjen kanssa. Esimerkiksi Kipinäkerhot on koettu toimivaksi tavaksi tarjota maksuttomia aktiviteetteja koulupäivän yhteyteen. Koulunuorisotyöntekijän ja kouluyhteisöohjaajan työn toteutumista mitataan oppilaskontaktien määrällä perusopetuksessa. Toteutumista seurataan lisäksi käynnistyneiden aktiviteettien määrällä sekä tapahtumiin osallistuneiden lukumäärällä.

Talousarviovuonna 2024 tavoitteena on lukemisen vahvistaminen sekä perusopetuksen ja kirjaston välisen yhteistyösopimuksen mukaisen toiminnan vakiinnuttaminen. Alakoululaisilla yhteistyön muotoja ovat oppilaiden suunnitelmalliset vierailut kirjastoon, kirjastokortin hankinta, lukuharrastuksen tukeminen ja syventäminen sekä kirjastomyönteisen asenteen ylläpitäminen. Oppilaat tutustuvat kirjaston verkkopalvelujen käyttöön ja oppilaiden tiedonhallinnan taitoja syvennetään. Oppilaat saavat vuosittain kirjavinkkausta. Yläkouluikäisillä on edellisten lisäksi tavoitteena osata käyttää itsenäisesti kirjastopalveluja, etsiä itseään kiinnostavaa luettavaa sekä etsiä tietoa ja käyttää erilaisia tiedonlähteitä omaan tiedontarpeeseensa. Toiminnassa on tärkeää vuorovaikutteisuus, osallisuus ja elämyksellisyys sekä aito läsnäolo ja kuunteleminen. Tavoitteen toteutumista seurataan yhteistyösopimuksen tavoitteiden mukaisesti.

7.3.4. Lukio

Lukion tavoitteena on olla osana toimivaa teuvalaista yhteisöä ja edistää osallisuutta, opiskelijaviihtyvyyttä, yhteisöllisyyttä ja ryhmäytymistä. Opiskelijat osallistuvat keväällä 2024 tulevan lukuvuoden suunnitteluun. Opiskelijoille järjestetään syksyllä 2024 ryhmäyttämispäivä ja Hyvinvointipäivä. Opiskelijat vastaavat Hyvinvointikyselyyn syksyllä 2024. Lukiolla tehdään yhteistyötä Teuvan koulujen sekä lasten ja nuorten harrastus- sekä yhdistystoiminnan ohjaajien kanssa. Lukio osallistuu toimialarajat ylittävään harrastus- ja vapaa-ajantapahtumaan.

Lukion tavoitteena on luoda mahdollisuuksia kasvaa, opiskella ja oppia, ja sitä kautta kiinnittyä työelämään. Lukiolla pyritään säilyttämään kunnan tarjoama toisen asteen koulutus eli lukiokoulutus riittävän laadukkaana ja saavutettavana. Teuvan lukio osallistuu toista vuotta Finest Future -hankkeeseen, jossa rekrytoidaan kansainvälisiä opiskelijoita. Teuvan lukio avaa mahdollisuuden kansainvälisten opiskelijoiden hakuprosessiin keväällä 2024. Viestitään kuntalaisille aktiivisesti lukion toiminnasta ja tapahtumista lukion somekanavilla vahvistaen positiivista viestintää. Kerrotaan säännöllisesti entisten ja nykyisten opiskelijoiden onnistumisista ja positiivisista kokemuksista Teuvan lukiosta. Toimitaan yhteistyössä peruskoulun kanssa ja esitellään yhdeksäsluokkalaisille Teuvan lukiota.

Nuorten hyvinvointia pyritään edistämään ennaltaehkäisemällä nuorten haasteita. Lukiolla kehitetään erityisopetuksen tukimuotoja ja laaditaan opetussuunnitelman pohjalta erityisopetuksen toimintamalli yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Lukiolla jatketaan yhteistyötä ja verkostoitumista yrittäjien kanssa. Toteutetaan yhteistyötapahtuma yrittäjien kanssa. Lisäksi järjestetään työelämään tutustumista ja yrittäjyyskasvatusta sisältävä yhteiskuntaopin opintojakso.

7.3.5. Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusta järjestetään Teuvalla kahdessa päiväkodissa (päiväkotikoti Pikkusyreeni ja Äystön päiväkotikoti), perhepäivähoidossa ja ryhmäperhepäivähoitokodissa Perälän ryhmiksessä. Eskaritalolla järjestetään esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta kokopäivähoitoa tarvitseville esiopetusikäisille Perälän ja Äystön esioppilaita lukuun ottamatta. Myös kirkonkylässä järjestettävä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta kuuluu varhaiskasvatuksen alaisuuteen. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään resurssien puitteissa myös Äystön päiväkodilla ja Perälän ryhmiksessä. Ensimmäisessä näissä yksiköissä järjestetään varhaiskasvatusta alle kouluikäisille lapsille.

Lasten varhaiskasvatus sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki ovat perheille subjektiivisia oikeuksia. Varhaiskasvatuslaissa ja asetuksessa varhaiskasvatuksesta säädetään mm. varhaiskasvatuksen tavoitteista, ryhmäkoosta, varhaiskasvatussuunnitelman laatimisesta, osallisuudesta, lasten varhaiskasvatuspaikkojen hakuajoista, sekä hoidossa olevien lasten ja hoitohenkilökunnan välisestä suhdeluvusta. Myös henkilöstön kelpoisuudesta säädetään laissa. Varhaiskasvatuksen johtajatuksena on kasvatuskumppanuus vanhempien kanssa. Yhdessä kodin kanssa huolehditaan lapsen hyvinvoinnista, kehityksestä ja oppimisesta. Omalta osaltaan varhaiskasvatus tarjoaa lapselle jatkuvat ja turvalliset ihmissuhteet. Toimintaa järjestetään niin, että se tukee lapsen kehitystä monipuolisesti, lapsen yksilöllisyys ja erityistarpeet huomioiden.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on lisätä lasten ja vanhempien osallisuutta varhaiskasvatuksessa. Lapset osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja itseään koskevaan päätöksentekoon ikätasonsa ja taitojensa mukaisesti. Uudelle päiväkodille on perustettu vanhempaintoimikunta. Sen tavoitteena on ollut luoda huoltajille foorumi keskustella muiden vanhempien kanssa mutta myös vaikuttaa varhaiskasvatuksessa järjestettävään toimintaan.

Varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmää päivitetään uudempaan versioon alkuvuodesta 2024. Uusi ohjelma tulee toimimaan roolipohjaisesti, jolloin samaa ohjelmaa voivat käyttää sekä huoltajat että kasvattajat.

Vuoden 2024 aikana otetaan myös käyttöön varhaiskasvatuksen arviointityökalu Valssi. Valssi on Karvin kehittämä arviointijärjestelmä ja sen käyttöönotto on kunnille maksutonta. Tällä hetkellä Valssi on henkilöstön käyttöön suunnattu työkalu, joten asiakaskysely lapsille ja huoltajille tehdään toistaiseksi jollain muulla arviointityökalulla, esim. ArviD.

Varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden muutokset syksyllä 2022 toivat suurimmat muutokset lapsen tuen järjestämiseen. Varhaiskasvatuksen erityisopetusta on vahvistettu lisäämällä varhaiskasvatuksen erityisopettajaresurssia. Varhaiskasvatuksen rakenteellisia tukimuotoja on esim. lapsiryhmän pienentäminen tai lisäresurssin osoittaminen lapsiryhmään silloin kun ryhmässä on tukea tarvitseva lapsi. Varhaiskasvatuspaikat ovat olleet lähes täynnä loppusyksyn 2023 ajan, joten käytännössä ryhmän pienentäminen ei ole mahdollista. Tästä syystä talousarviossa on varauduttu lisäresurssin (avustaja) osoittamiseen lapsiryhmään.

Digitaalisten välineiden käyttöä yksiköissä kasvatetaan ja välineillä haetaan uusia ratkaisuja sekä innovaatioita pedagogiseen toimintaan. Henkilöstölle järjestetään koulutusta omien tvt-taitojen tueksi.

Varhaiskasvatuksen suurimpana haasteena on ammattitaitoisen henkilöstön, etenkin varhaiskasvatuksen opettajien, sekä eri ammattiryhmien sijaisten saatavuus. Varhaiskasvatuslain muutos vuonna 2030 edellyttää varhaiskasvatuksen opettajien määrän lisäämistä lapsiryhmissä. Vakituksessa työsuhteessa toimivia varhaiskasvatuksen lastenhoitajia on lähtenyt kouluttautumaan varhaiskasvatuksen opettajiksi, joka osaltaan helpottaa opettajatilannetta tulevaisuudessa.

Henkilökunnan työhyvinvointiin kiinnitetään myös huomiota järjestämällä mm. työyhteisökoulutusta ja työnohjausta. Riittävä ja ammattitaitoinen henkilökunta kaikissa tilanteissa vaikuttaa myös

osaltaan henkilöstön jaksamiseen haastavissa kasvatustilanteissa. Lisäksi varhaiskasvatuksessa kokeillaan henkilöstölle suunnattuja ”vakakahviloita”, joissa on mahdollisuus tavata muita työntekijöitä ja esimiehiä muutoinkin kuin työpäivän aikana.

7.3.6. Henkilöstö

Koko henkilöstöä koskien on keskeistä, että vuoden 2024 aikana valmistellaan päivitetyn henkilöstöstrategian pohjalta toteuttamissuunnitelma. Sen avulla henkilöstöstrategia siirretään vuosittaisiksi toimenpiteiksi.

Teuvan kunta, elinkeinopalvelut ja Teuvan yrittäjät järjestävät yhteistyössä 3. TeuvaRekry-tapahtuman. Tapahtuma on helmikuussa, joten tapahtumaa voidaan käyttää myös kunnan kesätyöpaikkojen markkinointiin.

Työterveyshuollon seurantaryhmä jatkaa toimintansa aiempien vuosien käytännön mukaisesti. Työpaikkaselvityksiä toteutetaan vuonna 2024 suunnitelmien mukaisesti työsuojelun ja työterveyshuollon yhteistyönä. Koko henkilöstön kehityskeskustelut toteutetaan alkuvuodesta 2024. Henkilöstöohjeita ja -sääntöjä käydään läpi säännönmukaisesti, myös vuonna 2024.

Esihenkilötyöhön panostetaan edelleen säännöllisesti. Kuukausittaiset esihenkilöpalaverit valmistellaan suunnitelmallisesti yhteistyössä työsuojelun kanssa. Jokaiseen palaveriin valmistellaan ajankohtaisasioiden jakamisen lisäksi esihenkilötyötä kehittävä teema.

Talousarvion liitteenä on tarkempi selvitys henkilöstömäärän kehityksestä, sekä suunnitelma vuodelle 2024.

7.4. Elinvoimatoimiala

Toimiala vastaa ruoka- ja puhtauspalveluista, kunnallistekniikasta, tilapalveluista, yleisten alueiden hoidosta, katujen ja osittain myös yksityisteiden kunnossapidosta, vesi- ja jätevesihuollosta, väestönsuojelusta ja liikenneturvallisuudesta, kartoituksesta ja mittauksesta. Lisäksi elinvoimatoimialaan kuuluu myös työllisyydenhoito sekä elinkeinojen edistäminen.

Toimialalla tehdään jatkuvasti suuri määrä erilaisia hankintoja. Epävakaa maailmantilanne vaikeuttaa tarkkojen kustannusarvioiden tekemistä. Tavattoman pitkistä toimitusajoista on monilta osin päästy eroon, mutta hinnat elävät edelleen omaa elämäänsä.

7.4.1. Tavoitteet vuodelle 2024

Elinvoima- toimiala	Tavoitteet talousarvio 2024	Mittari
Elinvoimatoimialan hallinnon tavoitteet	Toiminnan kehittäminen tehokkaammaksi	Konkreettiset toimet
Tilahallinnon tavoitteet	Kiinteistöjen kustannustehokas ylläpito Kiinnittää huomiota vuokra-asuntojen viihtyisyyteen	Väkiluvun kehitys
Yleiset alueet	Tavoitteena on ylläpitää alueita edellisvuosien tasolla, vaikka hoidettavaa tulee vuosittain lisää	Kuntalaisten, matkailijoiden ja oppimisen toimialan yhteydenotot
Vesilaitos	Laatuvaatimukset täyttävän talousveden häiriötön ja määrältään riittävä tuotanto ja jakelu Lisätään varautumista ja tehostetaan omavalvontaa Viestinnän tehostaminen	Puhtaat vesinäytteet, täyttää talousveden vaatimukset Asiakastytyväisyys
Viemärlaitos	Verkostoon liittyneiden kiinteistöjen jätevesien johtaminen häiriöttömästi Kaskisten yhteispuhdistamoon Lisätään varautumista Viestinnän tehostaminen	Häiriötilanteiden määrä Asiakastytyväisyys
Ruoka- ja puhtauspalvelut	Asiakastytyväisyys Elintarvikkeiden alkuperä ja logistiikka Viestinnän lisääminen Ohjata varsinkin lapsia ja nuoria terveyttä, kasvua ja hyvinvointia edistäviin ruokatottumuksiin Lisätään yhteistyötä opettajien ja kotien kanssa	Asiakaspalaute Kuljetusten määrä ja oikein mitoitettut hankinnat Saadut palautteet Lautasmallin mukainen ja ravitsemussuositusten mukainen ruokailu
Kaavoitus, maanhankinta ja asuminen	Edistää maankäyttöä ja yhdyskuntarakenteen kehittymistä kestäväällä tavalla Saada lisää yksityistä rakennuskantaa olemassa oleville asuntoalueille	Yksityisen rakennuskannan muutos
Maaseutupalvelut	Luoda ja ylläpitää edellytykset kilpailukykyiselle maatalous- ja maaseutuyrittämiselle	
Rakennusvalvonta	Valvonnan, neuvonnan ja ohjauksen avulla parantaa rakentamisen laatua ja ympäristöön sopeuttamista kustannustehokkaasti Pyrkii edesauttamaan hankkeiden aloittamista Aineiston ja rekisteritietojen laadunparannus	Aloitettut hankkeet Olemassa olevat virhelistat, niiden läpikäynti
Elinkeinojen edistäminen	Elinkeinopalvelut tukevat yritysten toimintaa Päivitetään elinkeinostrategia Tuetaan yritysten, yrittäjien sekä yrittäjäperheiden verkostoitumista	mitataan kontaktimäärä Verkostoitumistilaisuuksien määrä

Elinvoima	TP 2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
TOIMINTATUOTOT	3 166 140	3 035 717	3 011 145	3 011 145	3 011 145	3 011 145	3 011 145
TOIMINTAKULUT	-6 083 644	-5 139 574	-5 684 934	-6 044 934	-6 044 934	-6 044 934	-6 044 934
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-6 083 644	-2 103 857	-2 673 789	-3 033 789	-3 033 789	-3 033 789	-3 033 789

7.4.2. Elinvoimatoimialan hallinto

Toimialan hallinnossa seurataan toimialan toimintoja. Lisäksi pyritään seuraamaan myös muiden kunta-alan toimijoiden toimintaa, sekä ottamaan niistä oppia. Toimintaa pyritään jatkuvasti tehostamaan.

7.4.3. Tilahallinto 2024

Tavoitteena on kunnan omistamien kiinteistöjen ylläpidon jatkaminen siten, että kunnalla on tarjota viihtyisiä vuokra-asuntoja asumiseen ja kunnallisten ja seutukunnallisten palveluyksikköjen tarpeisiin niiden vaatimustason mukaisia palvelutuotannon toimitiloja.

Kiinteistöjen ylläpitopalvelulla pyritään asiakaslähtöisesti ja käytettävissä olevien resurssien rajoissa säilyttämään kiinteistöjen kunto, arvo ja toiminnalliset ominaisuudet parhaalla mahdollisella tasolla. Kiinteistöt salkutetaan korjausvelkaselvityksen vuoksi erilaisiin tarveryhmiin.

Tilahallinto hoitaa kunnan omistamissa kiinteistöissä olevien asuntojen ja toimitilojen vuokraustoimintaa.

Seutukunnallisena yhteistyönä jatketaan hankintarenkaassa, joka kilpailuttaa suurempia hankintoja kuten sähkön.

Tavoitteena on kiinteistöjen ja ulkoalueiden kunnossa- ja puhtaanapidon toteuttaminen tämän hetkistä vaatimus tasoa noudattaen. Talonrakennuspuolella toiminta pää-asiaassa rakennusten ulkovaiipan ja energianäkökohtien korjausta. Vuosi 2024 ennakkotietojen mukaan näyttää siltä, että asuntojen vuokrausasteet tulee olemaan tuulivoimarakentamisen vuoksi noin 96-98 %, näin asuntojen sisäkorjauksia mahdoton toteuttaa. Vuonna 2024 suurimpina asioina tulee olemaan Lämmönvaihtimien uusinta matalalämpölämmönvaihtimiin, Kirjasto uudistus joko laajennus tai kokonaan uusi sekä uimahallin perusparannushanke. Kunnan kiinteistöjen osalta jatketaan nuohoustoimenpiteitä siten että nuohoustaajuudet pysyvät sallituissa maksimi rajoissa.

Lisäksi jatketaan kiinteistöjen kosteus- ja sisäilmaongelmien ennaltaehkäisyyn ja mahdollisten ongelmien aiheuttajien poistoon sekä korjausrakentamisessa rakennusfysikaalisesti toimivien rakennatarkaisujen käyttöön. Rakennuksien osalta mietitään ja parannetaan toiminnallisia ominaisuuksia sekä optimoidaan vieläkin tilojen käyttöä. Pyritään saamaan vastuussa olevan urakoitsija kanssa yhtenäiskoulun vesikaton mikrobikasvustoasia ja sen kunnostus työn alle.

Kunnan omistuksessa olevat kiinteistöt, joissa vuokra-asuntoja 88 kpl

	kpl	kerrosala m ²	tilavuus m ³
Toimistorakennukset	1	996	2 988
Asuinrakennukset	7	3 936	12 568
Sosiaalitoimen kiinteistöt	6	8 871	29 138
Hyvinvointipal. kiinteistöt	8	15 093	58 414
Liikuntatoimen kiinteistöt	5	1 718	6 403
Teollisuusrakennukset	2	3 811	25 509
Muut rakennukset	17	7 599	25 818
Maa/Metsätilat	1 erä	?	?
Yhteensä	47	42 024	161 737

Vuoden 2023 aikana kiinteistökannassa ei suurempia muutoksia, yksi purettu, kaksi myyty ja yksi osake ja asunto lahjoitus Teuvan kunnalle.

Tilahallinnon henkilöstö: Kirvesmiehiä neljä, talonmiehiä neljä sekä talonrakennusmestari.

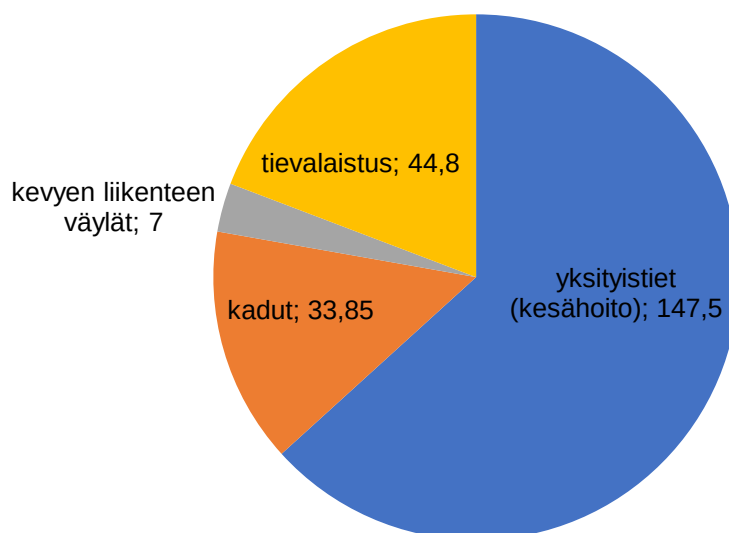
7.4.4. Yleiset alueet

Tavoitteena on liikennealueiden, liikunta- ja urheilualueiden sekä puistoalueiden hoitaminen käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Hoidon taso pyritään pitämään viime vuosien tasolla. Yksityisteiden hoitoon tuleva valtakirjamalli lisää kustannuksia ja työmäärää yksityisteiden hoidossa. Liikunta- ja puistoalueiden hoidettava määrä on viime vuosina lisääntynyt ja lisätyövoimalle on varattu määräraha.

Kuntalaisten yleiseen hyvinvointiin ja viihtyvyyteen panostetaan yleisten alueiden asianmukaisella hoidolla.

Yleisten alueiden parannus- ja kehitystöiden suunnitteluun on tavoitteena osallistaa myös yhdistyksiä ja kuntalaisia.

Hoidettavana olevat kilometrit jakaantuvat seuraavasti:



Hoidettavat paikat:

Tievalaistus, valaisimia n. 1105 kpl.

Puistot, istutukset ja leikkikentät

- n. 15 ha puistoalueita
- 8 kpl leikkikenttiä (Kirkonkylä ja Parra)
- n. 40 istutuskohdetta
- Jokirantapuisto (Suksen sillan seutu)

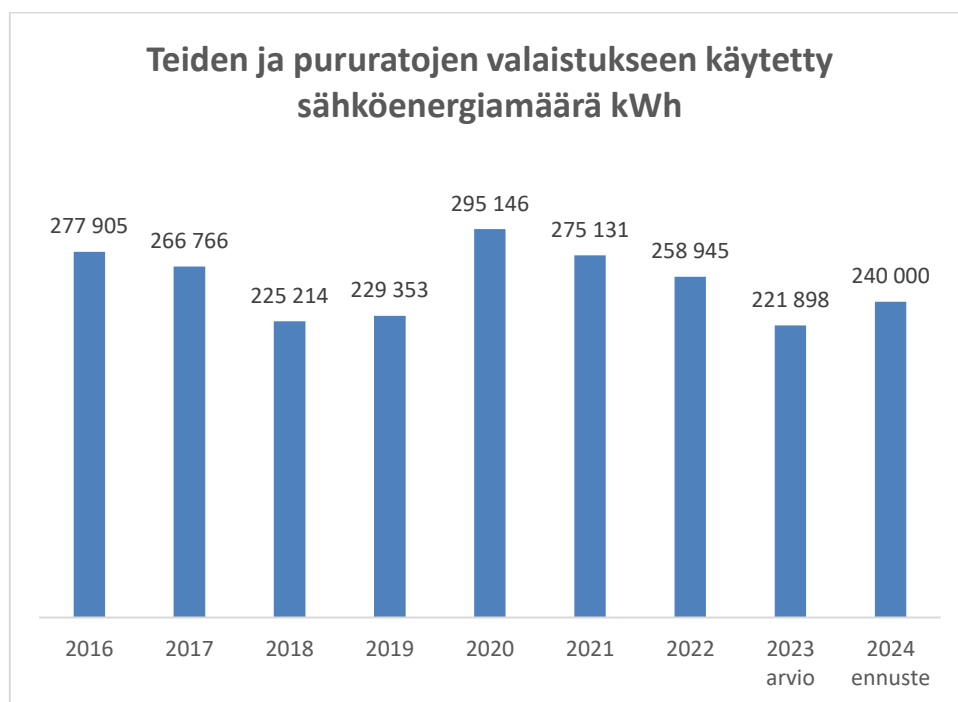
Liikunta- ja urheilualueet

- koulujen jääkentät ja kaukalot

- Kafiaarin matkaluistelurata
- Parran ladut ja reitistöt (n. 60 km)
- Pappilankaan ladut (n. 25 km)
- Oppimisen toimialan ladut (n. 5 km)
- Keskusurheilukenttä
- Uimahallinalueen yläkenttä
- Kafiaarin hiekkakenttä
- kylien nurmikentät (4 kpl)
- Skeittiparkki
- Ulkokuntosali

Muut alueet

- Matonpesupaikka
- Tori
- Romuajoneuvot



7.4.5. Vesilaitos

Tavoitteena on laatuvaatimukset täyttävän talousveden häiriötön ja määrältään riittävä tuotanto sekä jakelu vesilaitoksen asiakkaille.

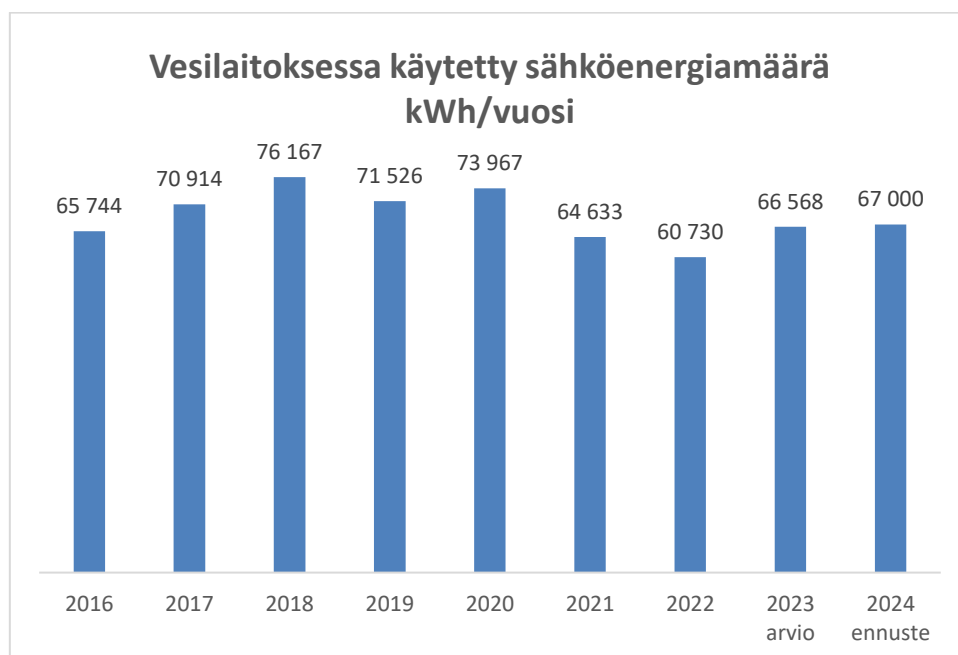
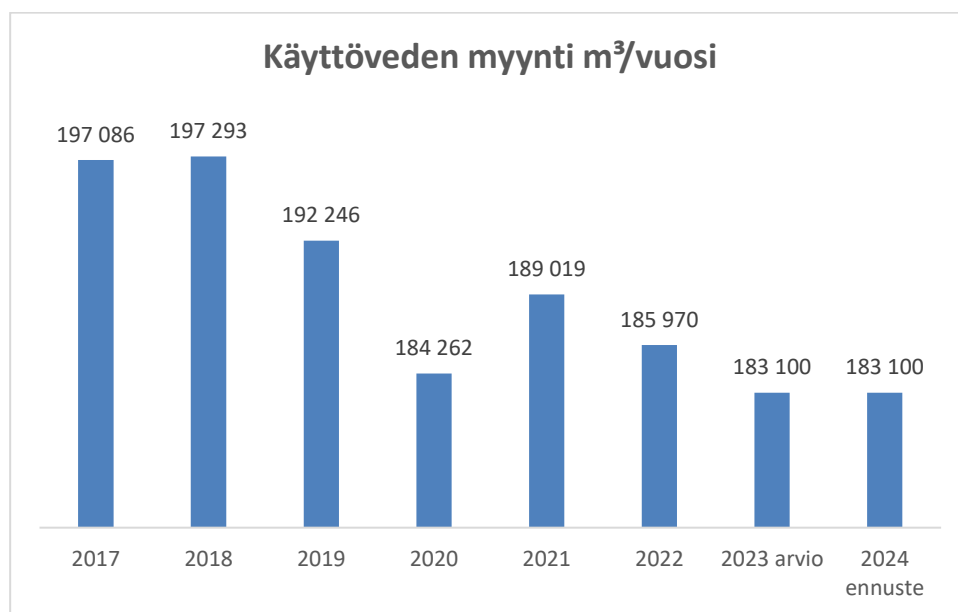
Vesilaitoksen varautumista lisätään ja tehostetaan omavalvontaa kunnossapitotöiden yhteydessä.

Panostetaan ulkoiseen viestintään asiakaspalvelun tason nostamiseksi ja asiakkaille mahdollisimman helppokäyttöisten palvelujen tarjoamiseksi.

Tavoitteena on laatia vesilaitokselle tulevien vuosien saneeraussuunnitelma.

Hoidettavana on:

- 236,8 km vesijohtoverkostoa
- 5 kpl pumppaamoita
- 20 kpl pohjavedenottoa/kuilukaivoja
- 3 kpl ylä- ja alavesisäiliöitä



7.4.6. Viemärilaitos

Viemärilaitoksen tavoitteena on viemäriverkoston liittyneiden kiinteistöjen jätevesien häiriötön johtaminen siirtoviemäriverkon kautta Kaskisiin yhteispuhdistamoon.

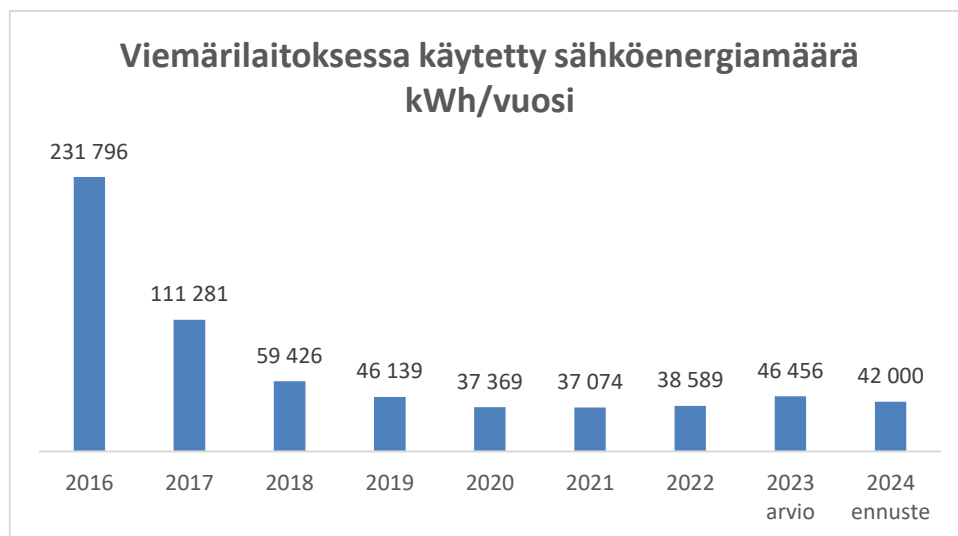
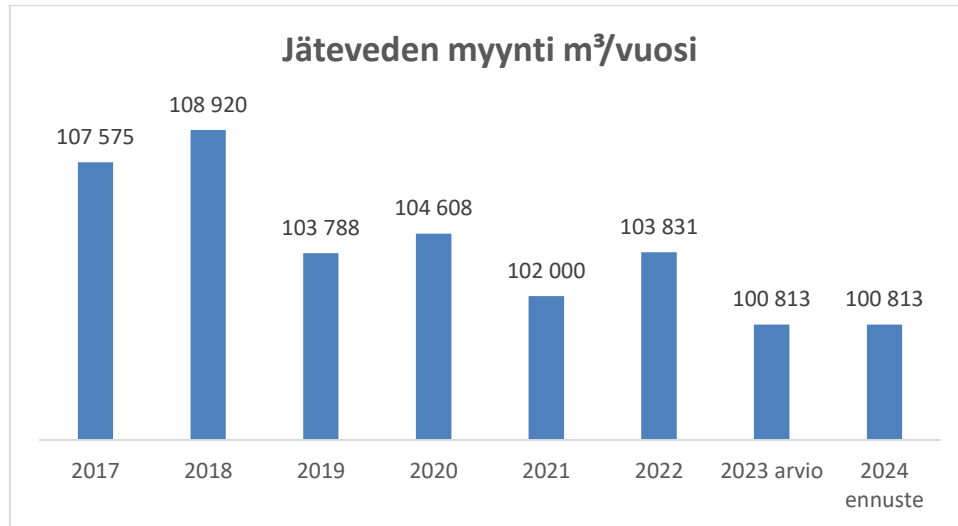
Hulevesien hallintaa kehitetään investointiohjelman mukaisesti.

Lisätään viemärilaitoksen varautumista.

Panostetaan ulkoiseen viestintään asiakaspalvelun tason nostamiseksi ja asiakkaille mahdollisimman helppokäyttöisten palvelujen tarjoamiseksi.

Hoidettavana on:

- n. 58,6 km viemärijohtoverkostoa
- n. 1000 kpl verkostokaivoja
- 3 kpl maasuodatinpuhdistamoja (Äystö, Kauppila ja Parra)
- 12 kpl jätevesipumppaamoja



7.4.7. Ruoka- ja puhtauspalvelut

Ruoka- ja puhtauspalvelut tuottavat palveluja pääosin Teuvan kunnan eri toimipisteisiin. Lisäksi puhtauspalveluita tuotetaan Suomen Yrittäjäopistolle, Seutupalvelukeskukselle, Kauhajoen kaupungille, Kristina Medi Oy:lle ja TT Botnialle Oy:lle. Kunta on luopunut puhtauspalvelujen tuottamisesta kuntakonsernin ulkopuolisille toimijoille kolmannen osapuolen omistamissa tiloissa.

Ruokapalveluissa toimii vuonna 2024 yksi valmistuskeittiötä ja neljä palvelukeittiötä. Vuosittain tuotettujen lounasaterioiden määrä on noin 130 000 aterialla. Puhtauspalveluissa siivottavien neliöiden kokonaispinta-ala on noin 19 500 m².

Laadukkailla ruokapalveluilla tuetaan eri-ikäisten asiakkaiden hyvinvointia ja ohjataan terveelliseen ravitsemukseen. Haasteena on erityisruokavalioiden jatkuva lisääntyminen ja hyvin

henkilökohtaisten valmistettavien annosten määrän kasvu, jotka monesti ovat myös hyvin rajoitettuja raaka-aineiden suhteen.

Oikein mitoitetuilla puhtauspalveluilla edistetään viihtyvyyttä ja parannetaan tilojen käytettävyyttä. Tavoitteena on asiakastyytyväisyys, kannattavuus ja toiminnan vastuullisuus. Lisätään tietoisuutta jokaisen tilojen käyttäjän vastuusta yhteisten tilojen viihtyvyyden ylläpitämiseksi.

Tavoitteena on lisätä viestintää ja yhteistyötä eri asiakasryhmien kanssa. Ohjataan lapsia ja nuoria terveyttä, kasvua ja hyvinvointia edistäviin ruokatottumuksiin. Käytetään mahdollisuuksien mukaan elintarvikehankinnoissa sydänmerkkituotteita ja lisätään kokonaisiä sydänmerkkiaterioita ruokalistalle. Hankinnoissa kiinnitetään huomiota tuotteiden alkuperään ja suositaan mahdollisuuksien mukaan paikallisia ja lähialueen tuotteita ja palveluita. Hankinnat suunnitellaan ja kuljetukset aikataulutetaan vastuullisesti.

7.4.8. Kaavoitus, maanhankinta ja asuminen

Kaavoitustoiminnan keskeisinä tavoitteina on edistää maankäyttöä ja yhdyskuntarakenteen kehittymistä hallitusti ja talouden näkökulmasta kestäväällä tavalla. Lisäksi kaavoituksella mahdollistetaan asunto-, liike- ja teollisuusrakentamisen kehittyminen ja monipuolistuminen. Asuinrakentamisen tavoitteena on saada lisää yksityistä rakennuskantaa jo hankituille eri puolilla kuntaa sijaitseville kunnallistekniikalla varustetuille asuntoalueille.

Maanhankinnan osalta pyritään harjoittamaan pitkäjänteistä maapolitiikka siten, että kunnalla on riittävä raakamaavaranto, josta on mahdollisuus kaavoittaa tonttialueita yhdyskuntarakenteen kehityksen edellyttämässä laajuudessa eri tarpeisiin.

Paskoonharjun tuulivoimapuiston kaava on hyväksytty 15.12.2014. EPV Tuulivoima Oy:lle on myönnetty 23 tuulivoimalalle rakennuslupa 2015. Hankkeen kaksi voimalaa on rakennettu 2018 (T7 ja T15) jätekeskuksen läheisyyteen. Lopuille 21:lle voimalalle EPV Tuulivoima Oy on hakenut uudet luvat kaavan mahdollistaman 230 metrin kokonaiskorkeuden mukaisina. 2018 EPV Tuulivoima Oy haki vielä uudelleen luvat 230 metriä korkeille voimaloille (5,6 MW) joissa siivet pitenivät (136 m -> 150 m) ja napakorkeus laski (162 m -> 155 m). Aluksi rakennettiin tiet ja samalla alettiin tekemään voimaloiden pohjia. Kantatie 67 eteläpuolelle on rakennettu myös uusi sähköasema hanketta varten. Tuulivoimaloiden metallitornien ja siipien nostot aloitettiin kesällä 2021 ja tuulivoima-alueen koeikäyttö jatkui kesäkuun loppuun 2023. Tuulivoima-alueen vuotuisen tuoton arvioidaan olevan noin 400 000 megawattituntia. Voimaloiden käyttöönottotarkastus pidettiin 28.6.2023 ja siten 2024 pitäisi hankkeesta tulla täydet kiinteistöverot kunnalle.

Fingrid Oyj on rakentanut 400 kV muuntoaseman Teiriläntie varrelle. Muuntoaseman rakentamisella helpotetaan Paskoonharjun tuulivoiman liittämistä kantaverkkoon. Sähköasema rakennettiin Fingrid Oyj:n omistamien Kristinestad-Tuovila 400 kV ja Kristinestad-Tuovila 110 kV voimajohtojen viereen. Muuntoasemalla 110 kV jännitteinen sähkö muunnetaan 400 kV jännitteeksi, jolloin sähkö saadaan tehokkaimmin siirrettyä 400 kV voimajohdossa kulutusalueille. Aluetta on tarvittu melko paljon (n. 31 ha), jotta yhtiö on saanut sijoitettua myös muuntoasemalta lähtevät paalut omalle alueelleen. Fingrid Oyj on ostanut useilta metsänomistajilta aluetta, ja myös kunta on myynyt tilasta 403-100-114 pohjoisosan; kyseisen tilan eteläosa on entistä kaatopaikkaa. Alueelle johtava Teiriläntie on korjattu, ja maastotyöt varsinaisella muuntoasema-alueella on tehty. Myös muuntamot, muuntamorakennukset ja muut laiteperustukset on tehty. Uudet suunniteltavat johtoreitit Fingridin asemalle saattavat tuoda yllätyksiä ja suoranaista vahinkoa metsänomistajille, koska käytettävät lunastushinnat metsänpohjasta ovat aivan liian vähäisiä. Lisää uusia linjoja on suunnitella Fingridin asemalle johdettavaksi.

Äijäntuuli Oy:llä oli voimassa oleva lupa yhdelle tuulivoimalalle, ja se haki suunnittelutarveratkaisua toiselle tuulivoimalalle Horonkylään Kurikan rajan tuntumaan ja tämän lisäksi Kurikan puolelle yhdelle voimalalle. Kurikan ympäristölautakunnan tehdessä kielteisen päätöksen, myös Teuvan

kunnanhallitus päätti 21.6.2021, ettei se myönnä suunnittelutarveratkaisulla lupaa tuulivoimalan rakentamiseksi, vaan voimalan rakentamisen edellytykset on selvitettävä tuulivoimarakentamista ohjaavalla oikeusvaikutteisella yleiskaavalla. Teuvan kunnanhallitus teki myönteisen kaavoituspäätöksen 11.4.2022 Paukkakorven tuulivoima-alueesta. Kurikan kaupunginhallitus puolestaan hyväksyi Äijäntuuli Oy:n aloitteen kaavan laatimiseksi 14.9.2022 samaan hankkeeseen Kurikan puolella rajaa, Pahkanen nimellä. Voimaloita on nyt siis kaavoituksella tarkoitus saada yhteensä kolme Teuvan ja Kurikan rajalle. Kaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot ja mielipiteet 8.9.2023 mennessä ja saatiin 16 lausuntoa ja 7 mielipidettä. Muutamista lausunnoista johtuen hanketoimija joutuneen tekemään lisäselvityksiä.

Kunnanhallitus on 29.11.2021 päättänyt Megatuuli Oy:n esityksestä osayleiskaavan laatimisesta Paulakankaan tuulivoima-alueelle. Alue on Horontien ja Närpiön rajan välisellä alueella, Horontietä mentäessä EPV:n tuulivoima-alueen ja Varisnevan soidensuojelualueen jälkeen. Rakennustarkastaja on tehnyt monia rakennusten käyttötarkoitusten tarkennuksia ja muita selvityksiä yksityishenkilöille ja kaavoituskonsulttina toimivalle Ramboll Oy:lle. Suunnitellulla tuulivoima-alueella ei ole enää asuin-, eikä vapaa-ajan rakennuksia.

Enersense Wind Oy tiedotti 10.3.2023, että se on ostanut Megatuuli Oy:n. Viranomaisneuvottelu pidettiin 31.8.2023 ja 28.8.2023 kunnanhallitus päätti asettaa tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville; se oli nähtävillä 20.9.-19.10.2023 ja samanaikaisesti sen kanssa oli YVA-ohjelma nähtävillä. YVA-ohjelman yleisötilaisuus pidettiin 3.10.2023 ja samalla esiteltiin osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa 9 – 15 voimalalle 2208 ha:n alueelle. Kaavoitustyötä ja tarvittavia selvityksiä jatketaan.

Winda Energy Oy:n tuulivoimahankkeesta Siltaneva, kunnanhallitus teki kaavoituspäätöksen 22.5.2023. Tuulivoima-alue on Kauppilan ja Hirvelänpään välissä, Riipinkylästä n. 2 km pohjoiseen, ulottuen aina Kurikan rajaan saakka. Kyseiselle n. 1000 ha:n alueelle suunnitellaan 7-11 tuulivoimalaa.

Fortumin tuulivoimahankkeesta Lautamäki on tullut kaavoitusaloite 7.9.2023 kunnalle, mutta sitä ei ole vielä käsitelty kunnanhallituksessa. Maanomistajille tiedotustilaisuus hankkeesta pidettiin jo 25.1.2023. Tuulivoima-alue on Karijoen ja Teuvan kuntien rajalla, ulottuen Myrkyn ja Perälän alueelta kohti Luovankylää. Alueelle on suunnitteilla jopa 40 tuulivoimalaa.

Äystön uuden asuntoalueen osayleiskaava hyväksyttiin kunnanhallituksessa 19.6.2023 ja lopullisesti osayleiskaava hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 2.10.2023. Tapiointien jatkaminen, vesi-, viemäri-, sähkö-, ja kuituvetoinen on ohjelmassa 2024. Tapiointiella on ollut vielä yksi tontti rakentamatta ja vanhemmalla alueella muutama, mutta niille ei ole ollut lainkaan kysyntää viime vuosina, tosin lähelle kyseistä aluetta, isolle metsäpalstalle on rakennettu omakotitalo ja sen talousrakennus on vielä rakenteilla.

Asuntorakentaminen lähti uudelleen käyntiin; 2021 tuli 3 uutta omakotitalon aloitusta ja 2022 on tullut kaksi uutta omakotitalon aloitusta, mutta 2023 korkojen nousun takia ei todennäköisesti ole tulossa yhtäkään omakotitalon aloitusta. Muutoksia ja laajennuksia sen sijaan on työn alla. Kuten kuluvana vuonna, myös 2024 rakentamista hillitsee 2021 keväällä alkanut rakennustarvikkeiden äkillinen hinnannousu. Puutavaran hinnoissa on kuitenkin ollut jo pientä laskua. Korkojen nousu on tehokkaasti myös hillinnyt rakentamisen aloittamista.

Erilaisia hallien rakennussuunnitelmia on useita; toivotaan, että ne myös toteutuvat.

7.4.9. Maaseutupalvelut

Maaseutupalveluiden talousarviovaraus on 71 711 euroa.

Kauhajoen kaupungin hallinnoimat seudulliset maaseutupalvelut ovat maaseutuelinkeinohallinnosta sekä maatalouden ja maaseudun yleisestä kehittämisestä vastaava palveluyksikkö. Tavoitteena on

luoda edellytykset kilpailukykyiselle maatalous- ja maaseutuyrittämiselle sekä viihtyisät asuin ympäristöt.

Palveluihin kuuluvat mm.

- EU- ja kansallisten tulotukien hallinnointi, tiedotus ja neuvonta
- Perusmaatalouden rahoitusneuvonta
- Hirvi- ja petoeläinvahinkojen arviointi
- Eläinrekisterien ylläpito
- Peltokarttarekistereihin liittyvät päivitykset
- Hukkakauraan liittyvät tarkastukset, torjuntaohjeet ja päätökset

7.4.10. Jätelautakunta

Seitsemän kunnan yhteinen lautakunta, jossa Teuva on vastuukuntana. Lautakunta käsittelee jätelainsäädännössä kunnan päätettäväksi määritellyt viranomaistehtävät.

Jätelautakunta	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	37 548	40 465	53 090	55 660	55 660	55 660	55 660	55 660
TOIMINTAKULUT	-37 548	-40 673	-53 090	-55 660	-55 660	-55 660	-55 660	-55 660
Toimintakate/jäämä	0	-208	0	0	0	0	0	0

7.4.11. Viranomaislautakunta

Vuoden 2009 alusta lukien Teuvan kunnan rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä ja maa-aineslupa-asioista on vastannut rakennuslautakunta. Maa-aineslupien myöntäminen ja valvonta on siirtynyt 1.7.2016 alkaen Ilky:n ympäristötarkastajalle. Rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä on vastannut 1.6.2017 lähtien viranomaislautakunta.

Viranomaislautakunta	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	28 004	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	40000
TOIMINTAKULUT	-88 349	-106 645	-111 050	-133610	-116610	-116610	-116610	-116610
Toimintakate/jäämä	-60 345	-66 645	-71 050	-93610	-76610	-76610	-76610	-76610

7.4.12. Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan tavoitteena on valvonnan, mutta myös neuvonnan ja ohjauksen avulla saavuttaa tuloksia rakentamisen laadun parantamisessa ja ympäristöön sopeuttamisessa. Rakennusvalvonta pyrkii edesauttamaan rakennushankkeiden aloittamista, sekä antaa neuvoja edulliseen ja laadukkaaseen toteutukseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus on käynnissä; lakiluonnos oli lausuntokierroksella ja se tuntui saavan ristiriitaisen vastaanoton. Hallitus antoi 15.9.2022 eduskunnalle esitykset rakentamislainsäädännön, laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä sekä maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta. Lakien oli alun perin tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024, mutta niiden voimaantuloa on siirretty alkavaksi 1.1.2025 ja osaan niihinkin tulee muutaman vuoden siirtymäaikoja.

Uudessa laissa Ilmastomuutoksen torjunta tuodaan osaksi rakentamisen lainsäädäntöä. Digitalisaation ajatellaan lisäävän älyä rakentamiseen ja alueidenkäyttöön. Tavoitteena on myös, että yksinkertaisempi lupajärjestelmä ja korkeampi lupakynnys sujuvoittavat rakentamista. Jatkossa ei olisi

erikseen rakennuslupia, toimenpidelupia ja ilmoitusmenettelyä; nimitykset kuitenkin kertovat jo läh-
tövaiheessa varsinkin suunnittelijalle, että millä vaatimustasolla missäkin asiassa mennään. Jat-
kossa olisi vain yksi nimitys – rakentamislupa.

Lupakynnys nousee siten, että jatkossa esimerkiksi alle 30 neliömetrin pihasaunan tai varaston voi
rakentaa ilman rakentamislupaa. Laajennukset kuitenkin vaatisivat aina luvan. Kuitenkin myös näistä
ilman lupaa rakennettavista rakennuksista omistajien pitäisi ilmoittaa verottajalle tiedot kiinteistöve-
rotusta varten, mikä lienee toiveajattelua. Rakentamisen laatua parannetaan tiukentamalla erityis-
menettelyn, ulkopuolisen tarkastuksen ja laadunvarmistus selvityksen käyttöä – eli oikeasti ei ole
varmuutta, muuttuvatko asiat yksinkertaisimmaksi.

Näillä lakeuksilla saattaa tulla vaikeuksia saada työnjohtajaa hankkeelle, jos rakennusvalvonnat ei-
vät jatkossa enää saa arvioida suunnittelijoiden ja työnjohtajien pätevyyttä, vaan pätevyys osoitetaan
ympäristöministeriön valtuuttaman toimielimen myöntämällä todistuksella.

Tähän saakka on ollut sellainen tieto, että suomessa luvat on voitava hakea sähköisesti vuoden
2024 alusta alkaen ja että suunnitelmat pitäisi olla tietomallina; antaen ymmärtää, että kyse olisi
ehkä jostain 3D-suunnitelmasta. Ilmeisesti vaatimukseen tulee siirtymäaika vuoteen 2029 saakka.
Ryhti-hankkeessa on käynyt ilmi että tietomalli tarkoittaakin minimissään PDF-tiedostoa ja lisätietoja;
eli edelleen voisi piirtää vaikka käsin ja tallettaa tiedosto vain PDF muotoon. Ryhti-hankkeessa on
kartoitettu kuntien todellista tilannetta ja jouduttu palaamaan maanpinnalle. Teuvan rakennusval-
vonta on mukana Kuntaliiton ilmaisessa rakennusjärjestys-hankkeessa, koska lakimuutosten takia
rakennusjärjestys on uusittava.

Kuten kuluvana vuonna, myös 2024 rakentamista hillitsee 2021 keväällä alkanut rakennustarvikkei-
den äkillinen hinnannousu. Puutavaran hinnoissa on kuitenkin ollut jo pientä laskua. Korkojen nousu
on tehokkaasti myös hillinnyt rakentamisen aloittamista.

Paskoonharjun 21 tuulivoimaa on valmistunut ja käyttöönotto- ja loppukatselmus pidettiin 28.6.2023.
Paskoonharjulle on myös akkukontteja rakenteilla. Tämän lisäksi Norintien varteen on akkukonteille
haettu lupa ja lisää akkukontteja on ilmeisesti tulossa.

Maatalouteen on rakennettu useita kotimaiselle energialla olevia lämpökontteja. Erilaisia hallien ra-
kennussuunnitelmia on useita; toivotaan, että ne myös toteutuvat. Kasvihuoneille Äystölle on aloi-
tettu mittavavan lämpölaitoksen rakentaminen, ja viimeisimmässä viranomaislautakunnan kokouk-
sessa myönnettiin lupa kasvihuoneiden 2765 m²:n laajennukselle.

Vanhan hammashoitolan tiloihin on valmistunut yhteensä kuusi asuntoa. Entiseen vuororyhmikseen
on rakenteilla 4 uutta asuntoa. Vanha päiväkotitoimi on myyty ja siihen suunnitellaan myös asuntoja. Eli
uusia asuntoja vuokratyöskäyttöön on tulossa ainakin 16 kpl.

Karijoelle myydään edelleen yksi päivä viikossa rakennustarkastajan työpanosta.

Myönnetty rakennus- ja toimenpideluvat

	2018	2019	2020	2021	2022	Ennuste 2023
kpl	190	106	53	67	51	50
krs.ala m²	3000	3000	10000	3160	3300	5000
tilavuus m³	72000	40000	60800	20000	20000	35000

Rakennusjärjestyksen 2 §:n mukaiset ilmoitukset, 2021 vuodesta myös muut lupaa vaativat toimenpiteet (maisematyöluvat)

	2018	2019	2020	2021	2022	Ennuste 2023
kpl	21	10	20	26	17	17

7.4.13. Elinkeinojen edistäminen

Elinkeinopalveluiden tuottamisesta Teuvalla vastaa Teak Oy. Elinkeinopalveluiden tuottamista ohjaa kunnan strategiat ja erityisesti elinkeinostrategia. Elinkeinopalveluiden operatiivinen vuosisuunnitelma hyväksytään vuosittain kunnanhallituksessa. Elinkeinostrategia tullaan päivittämään alkuvuodesta 2024.

Elinkeinopalveluiden asiakkaita ovat alueelle sijoittuvat jo toimivat sekä perustettavat ja sijoittuvat yritykset. Toiminnan aktiivinen ja pitkäjänteinen kehittäminen on keskeinen kunnan menestystekijä. Teak Oy:n tuottamat elinkeinopalvelut käsittävät yritysten perustamis-, kehittämis- sekä omistajavaihdosneuvontaa sekä ohjausta ja neuvontaa muissa kysymyksissä. Palveluita tarjotaan henkilökohtaisen neuvonnan lisäksi erilaisten hankkeiden, koulutusten, työpajojen sekä sähköisten työkalujen avulla. Elinkeinopalveluiden tavoitteena on myös edistää yrittäjien verkostoitumista alueella.

Teuvan kunta on mukana hankkeissa, joiden tavoitteena on parantaa elinkeinoelämän edellytyksiä alueella. Hankkeiden kautta edistetään muun muassa yritysten omistajanvaihdoksia sekä pyritään löytämään helpotusta osaajapulaan. Teuvan kunta on myös osarahoittajana Etelä-Pohjanmaan yrittäjät ry:n omistajavaihdospalvelussa, jonka tarkoituksena antaa neuvoa ja lisätä tietoisuutta yritysten omistajanvaihdoskysymyksissä.

7.4.14. Etelä-Pohjanmaan seudun työllisyyden kuntakokeilu

Työllisyyden kuntakokeilut käynnistyivät 1.3.2021 ja päättyivät 31.12.2024. Hallitus valmistelee parhaillaan TE-palvelut 2024 -uudistusta, eli TE-palvelujen pysyvää siirtoa kunnille. Kuntakokeilujen asiakkaat jatkavat kuntien asiakkaina, kunnes palvelut siirretään pysyvästi kuntiin. Muutos perustuu lakiin työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta. Työllisyyden kuntakokeiluissa tavoitellaan vahvempaa vaikuttavuutta sovittamalla yhteen valtion ja kuntien resursseja, osaamista ja palveluja.

7.4.15. TE24 -uudistus

TE-palvelut siirtyvät kunnille 1.1.2025. Eduskunta on hyväksynyt 1.3.2023 hallituksen esityksen julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden järjestämisvastuun siirtämisestä kunnille. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Siirron yhteydessä kunnille on luotu rahoitusmalli, joka kannustaa kehittämään toimintaa työllisyyttä edistäväksi. Uudistuksessa työllisyyspalveluiden rahoitus tulee valtiolta osana yleistä valtionosuutta. TE-henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksella kuntiin.

Teuvan kunnanhallitus on hyväksynyt järjestämissuunnitelman Suupohjan työllisyysalueen perustamisesta (30.10.2023 247 §.) Työllisyysalueen muodostavat Isojoki, Karijoki, Kauhajoki, Kurikka, Teuva, Kaskinen ja Kristiinankaupunki.

Liite 1. Selvitys henkilöstömäärän kehityksestä vuosina 2017–2023 ja –suunnitelma vuodelle 2024

Virat ja toimet toimialueittain

Virka- / toiminimike

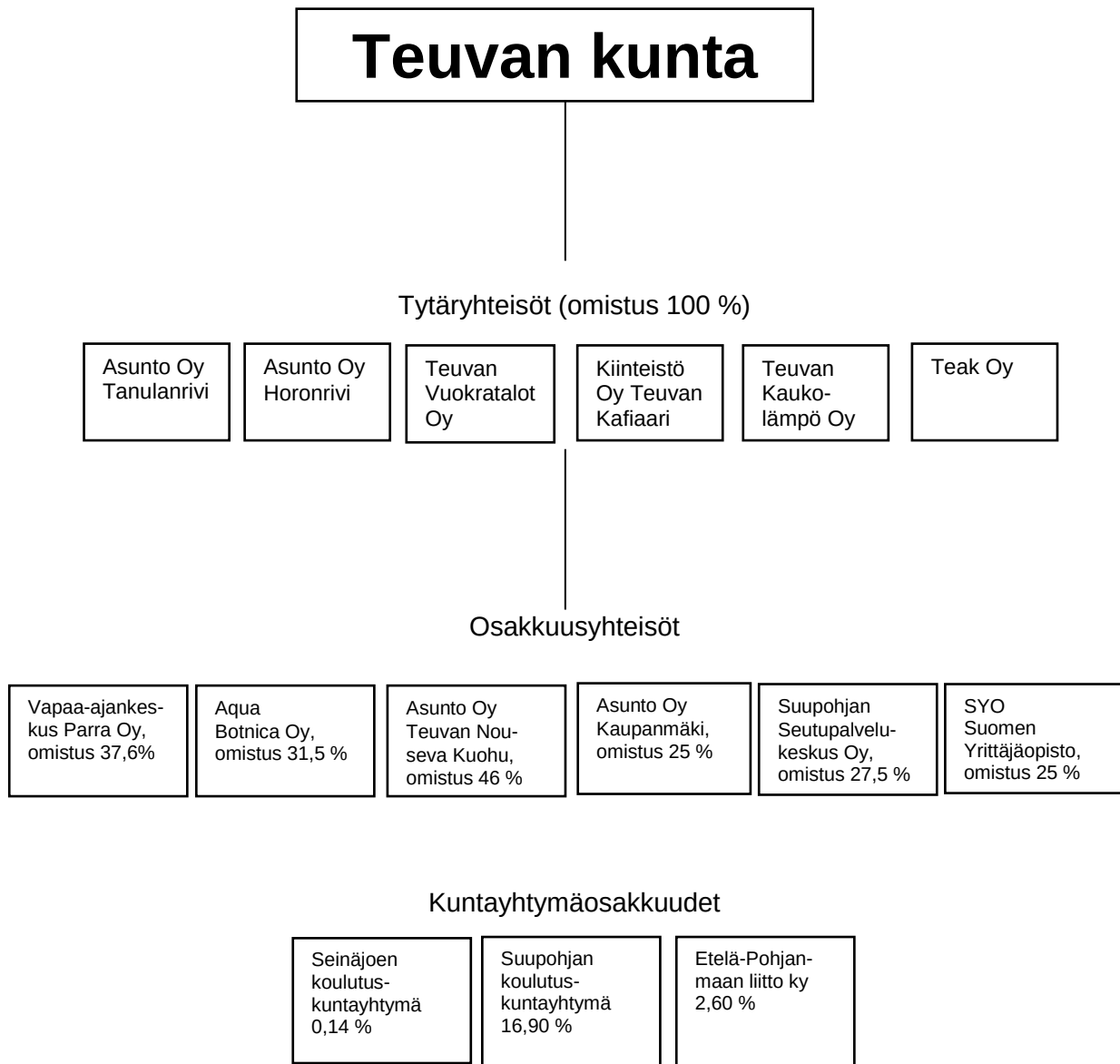
KUNNAN PÄÄTÖKSENTEKO	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1	1	1	1
KUNNAN PÄÄTÖKSENTEKO YHTEENSÄ	1	1	1	1	1	1	1	1
OSALLISUUS	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hallintojohtaja	1	1	1	1	1			
Osallisuusjohtaja						1	1	0,7
Kehittämispäällikkö								0,5
Toimistosihteeri	3	2,5	2	1,5	1,5	1,9	2,4	1,9
Kirjastonjohtaja	1	1	1	1	1	1	1	1
Kirjastovirkailija	3	2	2	2	2	2	2	2
Uinninvalvoja/ohjaaja	1	1	1	1	1	1	1	1
Lipunmyyjä/kahvionhoitaja	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1,5
Hyvinvointiohjaaja							0,5	
Vapaa-aikasihteeri	1	1	1	1	0,3			
Hyvinvointikoordinaattori					1	1		
Hankekoordinaattori							0,7	0,1
Hanketyöntekijä							0,5	0,25
Liikunta- ja kulttuurikoordinaattori								0,5
Kyläkoordinaattori								0,25
Kulttuurihjaaja/toimistotyöntekijä								0,7
Nuoriso- ja vapaa-aikakoordinaattori							1	1
Koulunuorisotyöntekijä								1
Nuoriso-ohjaaja	0,5	0,5	0,5	0,3	0,3	0,3	0,6	0,6
OSALLISUUS YHTEENSÄ	12	10,5	10	9,3	9,6	9,7	11,7	13
OPPIMINEN	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Sivistysjohtaja	1	1	1	1	1	1	1	1
Rehtorit	2	2	2	2	2	2	2	2
Apulaisrehtori	1	1	1	1	1	1	1	1
Yhtenäiskoulun lehtorit	12,5	12,5	12	10	9	9	9	9
Tuntiopettajat (perusk./lukio)	6,5	6,5	6	8	6	5	5	5
Opinto-ohjaaja	1	1	1	1	1	1	1	1
Luokanopettajat	18	18	18	18	18	18	18	18
Erityisopettajat	3	3	3	3	3	3	3	3
Koulukuraattori*	1	1	1	1	1	2		
Psykososiaalisen tuen henkilö, koulyhteisöohjaaja							1	1
Erityisluokanopettajat+valmistava opetus	6	6	6	6	6	6	6	7
Esiopettajat	4	4	4	4	3,5	3	3	3
Toimistosihteeri	3	3	3	3	3	2,6	2,6	2,6
Koulunkäyntiav./kouluavustaja	10,5	10,5	10,5	12	11	12	13,5	13,5
Lukion lehtorit	3,25	3,25	3	3	3	3	3	3
Nuoriso-ohjaaja					1	1		
Iltapäiväkerhon ohjaaja	2	2	2	2	2	2	2	2
Päiväkodin johtaja	1	1	1					
Lastentarhanopettaja	4	4	4					
Varhaiskasvatuksen opettaja				6	6	8	9	11
Erityislastentarhanopettaja	1	1	1					
Kiertävä varh.kasv.erityisopettaja				1	1	1	2	2
Lastenhoitaja	9,5	9,5	10,5					
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja				9	9	15	15	14
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	1	1	1	1	1
Varhaiskasvatuksen alue-esimies				2	2	2	1	1
Ryhmäperhepäivähoidon ohjaaja	1	1	1					
Toimistosihteeri, varhaiskasvatus							1	1
Perhepäivähoitaja+ryhmäperhepäivähoitaja**	25	25	22	21	21	10	5	7
Päiväkotiapulainen/pk-avustaja	5	5	4	3,5	3,5	3,5	4	3,5
Liikuntakoordinaattori					0,5	0,5	1	1
OPPIMINEN YHTEENSÄ	122,25	122,25	118	118,5	115,5	112,6	110,1	113,6

*) Siirtynyt hyvinvointialueen palvelukseen

**) Ei uusia tehtäviä, jääneet aiemmin pois taulukosta

ELINVOIMA	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tekninen johtaja					1	1	1	1
Kunnaninsinööri								
Maanrakennusmestari	1	1	1	1	0,3	0,3	0,7	0,7
Talonrakennusmestari	1	1	1	1,5	1	1	1	1
Laitospalveluohjaaja	1	1	1	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	2	2	1	1,5	1,5	1,5	1	1,2
Laskentasihteeri	1	1	1	1	1	1	1	1
Taloussihteeri						1	1	1
Laitoshuoltaja	12	12	12	12	12	12,5	10,5	11
Talonmiehet	4	3	3	3	3	3	3	3
Laitosmiehet	3	3	2	1	2	2	2	2
Ammattimies	1	1	1	1	1	1	0,5	1,5
Tuntipalkkaiset	4	4	4	4	4	3	3	3
Rakennustarkastaja	1	1	1	1	1	1	1	1
Ruokapalvelupäällikkö	1	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65	0,6	0,6
Ruokapalveluesimies	3	3	3	3	3	1,35	0,4	0,4
Ravitsemustyönjohtaja	0,5	0,5	0	0	0	0	0	0
Ravitsemistyöntekijä	14,5	14,5	14,5	14,5	15	14	9	9,1
Rakennusmies					1,5	2	2	2
Kirvesmies					0,5	1	1	1
ELINVOIMA YHTEENSÄ	50	48,65	46,15	46,15	49,45	48,3	39,7	41,5
Koko kunta yhteensä	185,25	182,4	175,2	175	175,6	171,6	162,5	169,1

TEUVAN KUNTAKONSERNI



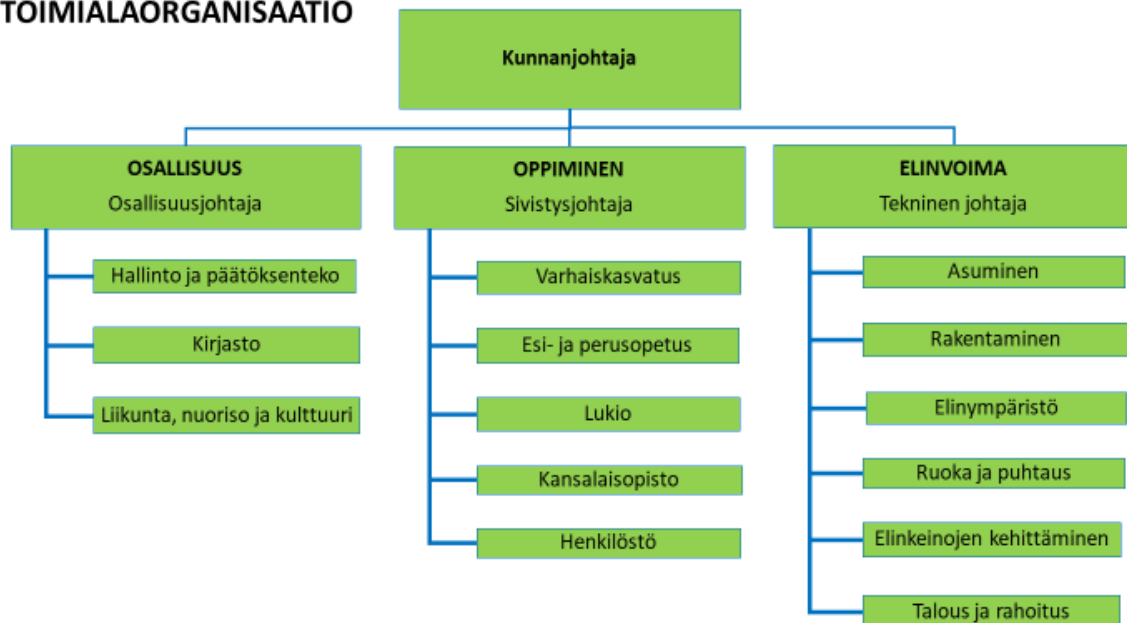
Lisäksi Teuvan kunta omistaa 13,5 %:n osuuden Suupohjan kahdeksan kunnan yhteisestä jätehuolto-yhtiöstä Oy Botniarosk Ab:sta sekä 17,8 %:n osuuden Suupohjan Seutuverkko Oy:stä

Liikkeenluovutuksella hyvinvointialueelle siirtyneet ja/tai lakkautettavat kuntayhtymäosakkuudet

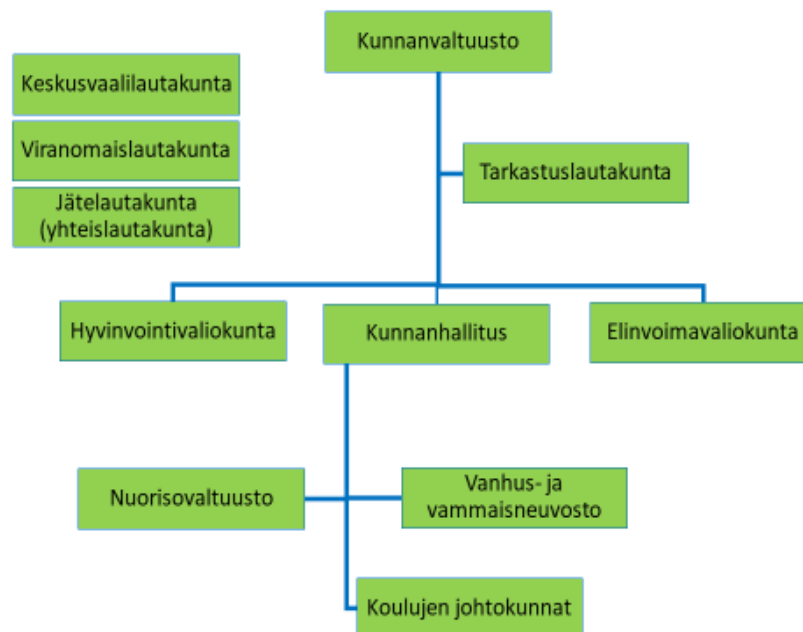
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ky 2,965 %	Suupohjan Peruspalvelu-liikelaitos-kuntayhtymä 24,948 %	Eskoon sosiaalipalvelujen ky 2,773 %
---	---	--------------------------------------

Liite 3. Toimiala- ja luottamushenkilöorganisaatio

TOIMIALAORGANISAATIO



LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO



Liite 4. Rakentamishjelma perusteluineen

INVESTOINNIT 2024 Investointimenot	Talous- arvio 2024	Vaikutus Käyttötalouteen	Perustelut
Asuinrakennukset	80 000,00		
Lämmönvaihdivinten uusiminen	30 000,00	Pienentää energiakustannuksia	Energiatehokkuus
Asuinrakennukset nimeton	50 000,00		Kunnossapitoa, pintaremontteja
Ulos vuokr. Kiinteistöt	50 000,00		
Nimeämätön kohde	50 000,00	-	Kunnossapitoa
Opetusrakennukset	402 000,00		
Äystön koulun p-alue	20 000,00	-	Henkilökunnan parkkipaikan laajennus
Äystön päiväkodin pihan kalusteet ja muutokset	40 000,00		Pihan muokkaus käyttäjien toiveiden mukaisiksi
Pikku-syreenin pihan kalusteet ja muutokset	52 000,00		Pihan muokkaus käyttäjien toiveiden mukaisiksi
Perälän koulu	20 000,00		Käyttäjien toiveita
Eskarin kiipeilyteline	15 000,00		Käyttäjien toiveita
Äystön koulun korjauksia	100 000,00		
Hyvinvointirakennusten kunnossapitoinvestoinnit	60 000,00		
Yhtenäiskoulu kunnostusta	35 000,00		
Uusiutuva energia	60 000,00	Pienentää energiakustannuksia	Energiatehokkuus ja öljystä eroon
Yhdyskuntatekniset rakennukset	230 000,00		
Parran alueen kehittämistyö	15 000,00	-	Perustuu sopimukseen
Parran varastojen katot	15 000,00		Kunnossapitoa, omaisuudesta huolehtimista.
Otto Syreenin talo	100 000,00		Varaudutaan muutostöihin
Paloaseman korjaus (ent. sokkelityö)	50 000,00		Kunnossapitoa
Mannilanmäen varastolle katos Mannilanmäen varikon kehittäminen	30 000,00	Varasto saadaan tehokkaammaksi	Varaston järjestäminen, omaisuudesta huolehtiminen
Nimeämättömät kohteet (varastot jne)	20 000,00		
Vapaa-aika, kirjasto, museot	140 000,00		
Kirjastouudistuksen suunnittelu ja rakentamistyöt	50 000,00		
Orrela	30 000,00		
Uimahallin hankesuunnittelu ja peruskorjaus	50 000,00		
Uimahalli, kuntosalilaitteiden hankinnat	10 000,00		
Liikennealueet	314 000,00		
Kaavatiet, rakentaminen	195 000,00	Lisää osittain kunnossapidettävää	Turvallisuuden ja tonttitarjonnan lisääminen
Kaavatiet, päällystäminen	119 000,00		Kunnossapitoa ja turvallisuuden lisääminen
Urheilu- ja liikunta-alueet	280 000,00		
Keskusurheilukentän jokirannan tukeminen	50 000,00	Vähentää tulvavauriota	Pienennetään urheilukentän vaurioriskiä ja pitkän tähtäimen ylläpitoa
Pyöräreitit	20 000,00	Lisää kunnossapidettävää	Kuntalaisten toive
Pumptrack ja kunnantalon puistoalue	210 000,00		Kuntalaisten toive
Puistot, istutukset ja leikkipaikat	20 000,00 €		
Keskustaajama, leikkikenttävälaineiden turvallisuusasiat/hankinnat/ylläpito ja kehittäminen	20 000,00		Turvallisuus, ylläpito ja kehittäminen

Vesi- ja viemärilaitos	410 000,00		
Vesilaitos	140 000,00	Kunnossapitoa, pienentää yllätysten riskiä	Kunnossapitoa
Viemärilaitos	270 000,00	Kunnossapitoa, pienentää yllätysten riskiä	Kunnossapitoa
Teollisuushallirakennukset	400 000,00		
Ilmastoviisas teollisuusalue	400 000,00		Mahdollisuus työpaikkojen lisääntymiseen
Muut (irtaimisto, maksuosuudet)	145 000,00		
Kubota	60 000,00	-	Kaluston päivittäminen ja uusiminen
Jäsenkuntien maksuosuudet investoinneista	35 000,00	-	Pakollinen
Kotisivu-uudistus, hankinta ja muutostyöt	50 000,00		
INVESTOINTIMENOT	2 471 000,00		
INVESTOINTITULOT	-		
-käyttöomaisuuden myynti	-		
INVESTOINNIT NETTO	-		

Liite 5. Rakentamishjelma 2024 – 2028

TEUVAN KUNTA		RAKENTAMISOHJELMA 2024 - 2028							
Hank- keen nro	Hankkeen nimi TALONRAKENNUS	Hankkeen aloittamis- vuosi	Kokonais- kustannus- arvio 1000 e	2024	2025	2026	2027	2028	Rak.kohteen valtionrahoitus 1 000 €
	Hallinto								
	Jäsenkuntien maksuosuudet investoinneista	2020	175	35	35	35	35	35	
	Yhteensä		255	35	35	35	35	35	
	Asuinrakennukset								
	Asuntojen uudisrakentaminen	2024	800						
	Lämmönvaihdivinten uusiminen	2022	150	30	30				
	Asuinrakennukset nimeton	2020	200	50	50				
	Yhteensä		1150	80	80	0	0	0	
	ulos vuokrattavat kiinteistöt								
9028	Nimeämätön kohde	2023	100	50	50				
	Yhteensä		100	50	50	0	0	0	
	Opetusrakennukset								
	Äystön koulun p-alue		20	20					
	Äystön päiväkodin pihan kalusteet ja muutokset		40	40					
	Pikku-syreenin pihan kalusteet ja muutokset		52	52					
	Perälän koulu		20	20					
	Eskarin kiipeilyteline		15	15					
	Koulun kentän pinta	2025	45		45				
	Äystön koulun korjauksia	2024	100	100					

	Hyvinvointirakennusten kunnossapitoinvestoinnit	2022	180	60	60			
	Yhtenäiskoulu kunnostusta	2024	35	35				
9060	Uusiutuva energia	2020	300	60	60	60		
9141	<i>yhteensä</i>		1217	402	165	60	0	0
	Vapaa-aika, kirjastot, museot							
	Kirjastouudistuksen suunnittelu ja rakentamistyöt	2023	1300	50	650	600		
9068	Orrela	2024	30	30				
	Uimahallin hankesuunnittelu ja peruskorjaus	2024	3150	50	100	1500	1500	
9071	Uimahalli, kuntosalilaitteiden hankinnat	2023	20	10				
9071	<i>Yhteensä</i>		3275	140	750	2100	1500	0
	Teollisuushallirakennukset							
	<i>Teollisuustilat</i>	2025	5300					
	Ilmastoviisas teollisuusalue	2024	1400	400	155			
	<i>Yhteensä</i>		6700	400	155	0	0	0
	Yhdyskuntatekniset rakennukset							
	Parran alueen kehittämistyö	2022	160	15				
9072	Parran varastojen katot	2024	15	15				
	Otto Syreenin talo	2022	75	100				
	Paloaseman korjaus (ent. sokkelityö)	2021	19	50				
	Mannilanmäen varastolle katos Mannilanmäen varikon kehittäminen	2023	30	30				
9081	Nimeämättömät kohteet (varastot jne)	2022	80	20	20	20	20	
	<i>Yhteensä</i>		379	230	20	20	20	0
	TALONRAKENNUS YHTEENSÄ		13076	1337	1255	2215	1555	35

TEUVAN KUNTA		RAKENTAMISOHJELMA 2024 - 2027						
Hankkeen nro	Hankkeen nimi YLEISET ALUEET	Hankkeen aloittamisvuosi	Kokonaiskust. Arvio 1 000 €	2024	2025	2026	2027	Rak.kohteen valtionrahoitus 1 000 €
	Liikennealueet							
9082	Kaavatiet, rakentaminen							
925	Koulualueen liikennejärjestelyt	2025	75		75			
919	Orrentien klv	2024	143	5	138			
	Keskustan tiet kaduiksi	2025	600		300	300		
	Filppulankuja (riippuu kirjastosta)	2020	22		22			
	Nimeämätön kohde (mm. liikenneturvallisuushankkeita)	2022	200	50	50	50		
	Keskustan alueen Teuvanjoen siltojen korjaustyöt	2020	300	60	150			
	Äystön uuden alueen katu 450m	2021	55	70				
	Yhtenäiskoulu-eskari-pikkusyreeni liikennejärjestelyt (riippuu kirjastosta)	2023	75		100			
	Kaava-alueen soratiet, peruskunnostuksia	2024	90	10	80			
	Yhteensä		1560	195	915	350		
9084	Kaavatiet, päällystäminen							
26	Tuokkolantien päällystys Luovantie- Ilmarinkuja	2024	85	85				
	Koulukuja (riippuu kirjastosta)	2019	6		6			
	Filppulankuja, päällystäminen; korotettu suojatie (Riippuu kirjastosta)	2021	12		12			
	Nimeämätön kohde	2022	94	34	30	30		
	Tehtaantie päällysteen uusiminen 1800 m ²	2020	30		30			
	Yhteensä		227	119	78	30	0	
	Kaavatiet yhteensä		1787	314	993	380	0	
	LIIKENNEALUEET YHTEENSÄ		1787	314	993	380	0	
9090	Urheilu- ja liikunta-alueet							

	Keskusurheilukentän jokirannan tukeminen	2022	50	50				
	Keskusurheilukentän tulvasuojaus	2022	180		180			
	Pyöräreitit	2024	20	20				
	Tekonurmikenttä	2024	100		100			
	Pumptrack ja kunnantalon puistoalue	2023	210	210				
	Urheilu- ja liikunta-alueet yhteensä		560	280	280	0	0	
9092	Puistot, istutukset, leikkipaikat							
	Jokirantapuiston rakentaminen, aloite	2024	15		15			
	<i>Teuvanjoki, nyt suunnittelussa olevat toimenpiteet</i>	2025?	200		100	100		
	Teuvanjoen pääuoman tulvasuojelun suunnittelu, sekä sortuvan sivu-uoman suunnittelu ja korjaus	2022	220					110
920	Keskustaajama, leikkikenttävälineiden turvallisuusasiat/hankinnat/ylläpito ja kehittäminen	2020	40	20				
	Uimahallin leikkikenttä	2024	100		100			
	Puistot, istutukset ja leikkipaikat yhteensä		625	20	215	100	0	
9020	Maa- ja metsäalueet							
9026	Metsä-alueiden hankinta							
	Metsä-alueiden myynti							
	Maa- ja metsäalueet, menot yhteensä			0	0	0	0	
	Maa- ja metsäalueet, tulot yhteensä		0	0	0	0	0	
YLEISET ALUEET, menot (1000 €) yhteensä			2972	614	1488	480	0	
YLEISET ALUEET, tulot (1000 €) yhteensä			0	0	0	0	0	

Hank- keen nro	Hankkeen nimi	Hankkeen aloittamis- vuosi	Kokonais- kust.arvio 1000 e	2024	2025	2026	2027	2028	1000 e	Hankinnan valt.rahoitus 1000 e	Huom. ! vuosipoisto
	VESILAITOS										
9096	Vesihuollon saneeraussuunnitelma	2024	10	10							
	Kaava-alueen vesihuolto										
	933 Automatisointi / putki / vesimittarien uusiminen	2016	30	20	20						
	Kirkonkylän alavesisäiliön alueen aitaus	2022	10								
	Johtokarttaohjelman uusiminen	2022	10								
	Veden alkalisointi/suunnittelu	2024	65	5	60						
	Vesilaitos nimetön (niputettu pieniä investointeja)	2023	75	15	15	15	15				
	UV-laitteet Mannilanmäki ja keskusta										
	Yhteensä		200	50	95	15	15	0			
9098	Haja-asutusalueen vesihuolto										
	Äystön uuden asunto alueen vesijohtotyöt	2022	30	30							
	Vesilaitos nimetön (niputettu pieniä investointeja)	2023	50	10	10	10	10				
	Yhteensä		80	40	10	10	10	0			
9100	Parran vesihuolto / vedenhankinnan tehostaminen (lisävesi)	2017	30	30	0						
	Mannilanmäen alavesialtaan saneeraus	2022	100								
	Vesilaitos nimetön (niputettu pieniä investointeja)	2023	50	20	20						
	Yhteensä		180	50	20	0	0	0			
	VESILAITOS YHTEENSÄ		460	140	125	25	25	0			

Hank- keen nro	Hankkeen nimi	Hankkeen aloittamis- vuosi	Kokonais- kust.arvio 1000 e	Määrärahojen käyttö euroina	2024	2025	2026	2027	Hankinnan valt.rahoitus 1000 e	Huom. ! vuosi- poisto
VIEMÄRILAITOS										
9102	Kaava-alueen viemärihuolto									
	Hulevesien johtaminen pois viemäriverkostosta	2016	100	25	25	0				
	Viemärilaitos nimetön (niputettu pieniä investointeja)	2023	125	50	50	25	25			
	Keskustan hulevesiviemärit	2023	200	50	50	50				
	Yhteensä		425	125	125	75	25			
9104 Haja-asutusalueen viemärihuolto										
	Äystön uuden asuntoalueen viemäriyöt	2022	70	0	0	0				
	Pumppaamo ja linjat Perälän asuntoalue	2017	50	0	50	0				
	Kauppila paineviemärin rakentaminen	2018	110	0	0	110				
	Maasuodatin, Riippi	2019	70	70	0	0				
	Keskustan hulevesiviemärit	2023		50	50					
	Viemärilaitos nimetön (niputettu pieniä investoin- teja)	2023	70	25	20					
	Yhteensä		370	145	120	110	0			
VIEMÄRILAITOS YHTEENSÄ				795	270	245	185	25		
VESI- JA VIEMÄRILAITOS yhteensä			1255	410	370	210	50			

LIIKETOIMINTA (1000 €) yhteensä

125541037021050

TEUVAN KUNTA

Hank - keen nro	Hankkeen nimi	Hankkeen aloittamis- vuosi	Kokonais- kust.arvio 1000 e	2024	2025	2026	2027	Hankinnan valt.rahoitus 1000 e	Huom. ! vuosi- poisto
--------------------------	---------------	----------------------------------	-----------------------------------	------	------	------	------	--------------------------------------	-----------------------------

ELINVOIMATOIMIALAN HALLINTO (1000 €) yhteensä

00000

ELINVOIMATOIMIALA MENOT (1000 E) YHTEENSÄ

177632471311329051605

ELINVOIMATOIMIALA TULOT (1000 E) YHTEENSÄ

000

IRTAIMISTO
Kubota

2024

6060000